

העולם הזה

הוריו של ג'ונתן פולארד

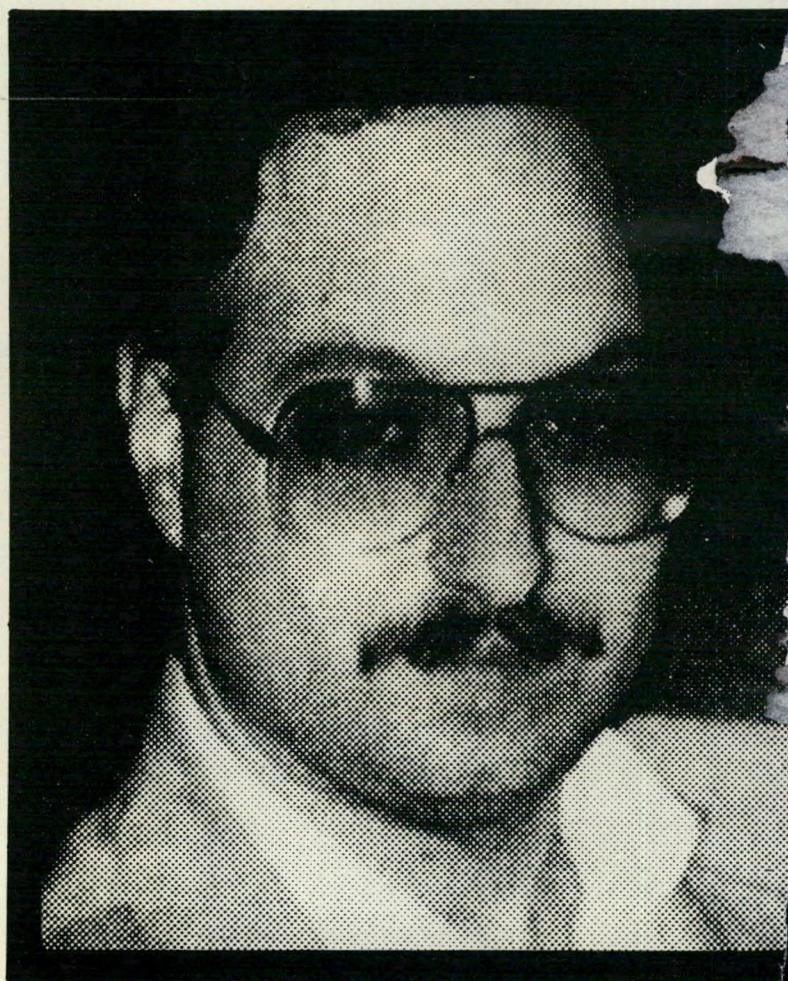
בראיון טלפוני:

"הלואי שפרס,

רבינו

ושמיד

יקבילו

ג'ונתן פולארד

את המגיע להם!"

Coca-Cola

אוכל טוב הולך עם קוקה קולה.
קוקה קולה עכשיו.

מיכתבים

כמה שאלות לשב"ס

על חופש-הקריאה של אסיר מעשי

היום, כשחזרתי מחופש, לקח ממני קצין הביטחון את גליון העולם הזה ושרף אותו. בלי דלת, בלי מישפט ובלי קבלה. מעצין שהם לא לקחו ולא שרפו את העיתונים ברובם מוטע, הארלד טריביון, וולסטרט מורטל, טיים, ניוזוויק וישראל שלנו שהיו בידי.

מדוע התבדל? איפה הצדק? איפה היושר? האם יש לשב"ס (שירות בתי-הסוהר) משהו נגד העולם הזה? איפה טעם בחוק, או נפקדות, או בתקנות של שב"ס שמותר לשדוף את העולם הזה? מדוע מפחד השב"ס אם אסיר קורא את העו"ל? למה לא? ד"ר חיים וייל, אסיר במחנה מעשיהו

כה אמר אלכסנדר

על מדורו של הד"ר יולי נודלמן. כל פעם שאני גומרת לקרוא כתבה נוספת במדור המרתק של הד"ר נודלמן, בלי הרדמה, אני נזכרת באימרה המיוחסת לאלכסנדר הגדול, אשר מת, כידוע, בעודו בן 33 בלבד. וכה אמר אלכסנדר ממוקדון, על מיטת מותו: "אני מת הודות לעזרתם של יותר מדי רופאים!" דבורה ורצנר, אשדוד

אחת גרולה לנו

על מונח בנקאי מסויים (השקל וא"ת). העולם הזה 22.4.87. אחתי הגדולה נהגה להעיר לי דרך קבע: אל תשתמש במילים לועזיות, אם אינך מבין את משמעותן. לכן אני מרשה לעצמי להעיר ליגאל לכי, שבמדר האחרון שלו התחלק לו מונח בנקאי לועזי מן העט שלו. איני יודע מהו שיעור הריבית המדויק שביקש ואחזיק רייכמן לקבל על הלוואתם לעזיזת דולרים. אבל הוא בוודאי אינו שיעור ליבו פלוס מיספר אחוזים כלשהו. אני מניח שהם ביקשו שיעור ליבור פלוס מיספר אחוזים (ליבור ולא ליבו). כי ליבור, ראשי-התיבות של המילים האנגליות לונדון אינטר-בנק אופרד רייט (שיעור הריבית המוצע בלונדון בין הבנקים לבין עצמם) משמש, בדרך כלל, כבסיס לחישובי הריבית בעסקאות ענק בינלאומיות. חיים אילני, תל-אביב

רפאה תבשילית

על החלמתו של אסי דיין מדלקת-ראות (דייטסטי: עוד פרק). העולם הזה 13.4.87. כבר שמעתי על הרבה שיטות-דיפוז, מאקר פנקסוזה עד פנייה לבאבא סאלי, אבל על ריפוי של רלקט-דיאות, בעזרת תבשילים חמים ועש-רת ססות תה" טרם שמעתי.

אני מניח כי אסי דיין נרפא מרקלת-הראות, בה חלה בראשית החודש, בעזרת טיפול קוננו צינאלי יותר (וכלל מנה טובה של אנטיביוטיקה) ואם כי בכך טיפולה המסור של רעייתו (ולשי עבר) סמדר, במקומו מונה, קשה לי להסכים עם ריחוק כתב העולם הזה, כי דיין יצא מרקלת-הראות רק אחרי טיפול מסור של סמדר, שראגה לרפא אותו (בעזרת התרופות התבשיליות הנ"ל). ד"ר יאיר סופר, רמת-גן

הסנו איננה חת

על דרגתה של קצין-מישטרה תל-אביבית (הנשים של אייב). העולם הזה 13.4.87. סתם ובחירות של העולם הזה קצת נלחץ מייבית היפת אותן תצוה הצלם במיפגש 100 ונשים שותגייטו למילחמה בסמים.

הוא העלה את קצינת-המישטרה התל-אביבית וחרתה ודאל ככת אחת כשתי דרגות: הוא עשה ממנה תת-ניצב, שעה שהיא, בינתיים, רק סגן ניצב. אני בטוחה שהדאל עוד תגיע לדרגה הגנרלית (תת-ניצב במשטרה מקביל לתת-אלוף בצה"ל, בריגדיר-גנרל בלועזית; שעה שסגן-ניצב מקביל לסגן-אלוף). אבל, הכל במעור. יודית פורבום, תל-אביב

בדרך לאגם קומו

על טיב הנהיגה של נהגי מיליאר-העולם הזה 2592 (המשך בעמוד 4)

חלפון והשילטון

יותר משנה עסק מזכ"ל מיפלגת העבודה, עוזי ברעם, במשא ומתן עם קבלן הבחירות הבאר-שבעי יעקב חלפון, ש' טען כי יש לו פאטנט לניצחון. פרס הרי מחפש פאטנט כזה.

בי-4 עיניים

שימעון ויצחק, פרס ושמי, מתנדנדים על כסאותיהם. בפגישה בארבע עיניים הם מצאו פאטנט כיצד להנציח את מעמדם בשילטון: בחי-רות עכשיו. האם זו בדי-חה סוליטית או נחושה?

להרוג את הפרופסור

לא זה הזמן למתיחת קווים בין עדות בסיפרות העברית — מגיב צפירי גוטליב מלונדון על מאמרו של דן מירון • מנחם פרי מכחיש שניסה להשתלט על מאזניים. פרופ' עוזי שביט מאשר שלא שרט, וחיים פסח מבהיר שכתב במטרה לתאר את האווירה, לא את הכוונות • עוד על תחרות איגרוף סיפרותית-טלוויזיונית.

המלכה יהודית: לא בעברית

יהודית-מיורחי-מזור-רוניקיטאובן, שהי-תה מלכת-המים ומלכת-היופי, לא מבי-קרת אצל אמה החולה. בכלל היא מתי-כחשת לעברה הישראלי, הפסיקה לדבר עברית וטרי-ענת כי היא נסיכה יוונית.

מיכאל הנמרץ

אחרי ולדימיר (לנין) החכם באו יוסף (סטאלין) האיום וליאנוב (ברז'נייב) הזקן. עכשיו בא מיכאל (גורבאצ'וב) הנמרץ ו-מנקה את אורוות השילטון מזבל השחיתות. התנופה והזיוף. הוא הולך על פי הדוגמה של ניקיטה חרושצ'וב, ומנסה כ-מוהו להעניק תיקווה לאזי-רחיה של ברית-המועצות.

רחל המרחלת מרווחת: חווה לוי (כתצלום) מחכה לרפי שאלו, שיחזור מ-לונדון • אסתר זוכוביץקי בשולחן אחד עם ארנסט (איפה הכסף?) ושושנה יפת, בני-יורק, שרו • בי-שנה הבאה בירושלים" • ורד ציבעקן תביא לעצמה עוד ילד מבראזיל • נואל (הבן של קארין) דונסקי מחפש אחים — אבל מוצא רק את ציפי שביט הוותיקה.

הסדורים הקבועים:

3	מיכתבים — מלכה ורופאה
4	איגרת העורך — איך לסחוב סקופ
5	הנרדן — בחירות בשניים
6	במודינה — המדינה והממלכה
7	תשקיף — פטיש וחבל בגמבו
	חשבון נפש — של מילדרד
8	ומוריס פולארד
10	אנשים — הזמנה לבראזיל
11	יומן אישי — טיטאניק וגריניקה

כתבת השער הקידמי:

השגריר הוא טיפש!

"השגריר רוזן הוא טיפש מטופש!" אומרת מילדרד, אמו של ג'ונתן פולארד, להעולם הזה. "למה הם צוחקים, איתן ושרון, היא שואלת. "בעוד אנו פה כואבים?" האב, מוריס: "אני מקווה ששלושת הגדולים, רבין, פרס ושמי, יקבלו מה שמגיע להם!" • מאחורי הקלעים של ועדת רוטנשטרייך-צור: מה השיג חיים צדוק, מי מהעדים שיקר ומדוע אביאם סלע הזמן שוב ושוב?

כתבת השער האחורי:

הנעדה שבגללה הסתלק הנשיא

נעמה נבון בת 14 (כתצלום), מספרת כי אביה סירב להמ-שך לכהן כנשיא בגלל שהיא שנאה את בית-הנשיא ואיימה להסתלק מהבית. בווידי נוגע ללב היא אומ-רת: "הייתי רוצה לראות את הוריי הביולוגיים ולשאל אותם למה מסרו אותי לאימוץ?"

קופ"ח חולה

במירפאות יש טירטורים ובחרי הניתוח יש תורים. מי שרוצה טיפול מועדף חייב לשלם — שוחר יכול לעזור. תחת הדגל הארום של קופת-חולים ההסדר-רורתית פורחת הרפואה השחורה.

העולם הזה 50

היתה זו מסיבה מיוחדת במינה. לא הזמן אליה אף שר אחד, אף דיפלומט ואף קרדנטי-בטן — רק אנשים מצמורת העיתונות הישראלית. המשותף להם: כולם עבדו בתקופה בן-די תקופת ב-העולם הזה. יותר ממאה איש באו להשתתף בח-גיגת יובל 50 של השבועון.

המארב הפרוע

הם הלכו בשדה. הם היו שניים. לפתע נורה לעברם צרור ריזות. שני הצעירים מבית-שמש לא קיבלו עד היום תשובה מדוע ירו בהם אנשי מישמר הגבול. מדוע פצעו אותם לפני יותר משנה ומי יפצה אותם על כך.

ממציא במירדף

מי רודף אחרי יאנוש צרנו, איש-הפנטזים הישראלי שהמציא מיתקן שמטרה את הא-וויר וגם חוסך חשמל ומי ני-סה להרעיל אותו בארצות ה-ברית? על מירדפים והמצאות.

האלו, טקסי!

מדוע המוניות אינן עוצרות? מדוע הנהגים שעוצרים מתנהגים כאילו עשו טובה? חקירה מיוחדת. הכוללת שיחה עם שני נהגים.

יריות בצור

משה צור, הנובל השרמנטי, נורה בי-מיאמי עלידי המאפיה. כיצד הגיע סו-חרה-חוזרים הישראלי משוק הברמל וי-מהמיסערה הסנינית המפס-ארת בכפר-שמריהו לחו-בות של מיליוני דולארים?

צוואה ליורד

אליהו בן-חור, האלוף שהפך לטוראי, הוריש את כל רכושו לבנו המאומץ — בתנאי שיחזור לארץ. מנהל העיכון לא איתר את הבן. ופנה אליו באמצעות מודעה בעיתונם של היורדים.

חיתולי הפרקליט

אחד האורחים במסיבת יום ההולדת של הפרקליט דרש שיספר לו על חיתוליו של דויד חושן, חתן השימחה. בינתיים חוללה לפניו ולפני שופט תל-אביבי, רקדנית בטן (בתצלום) — ש-את חיתוליה השאירה בבית.

12	בלי הרדמה — שוחר בקופת-חולים
21	זה וגם זה — גבינה ודגים
22	לילות ישראל — בורסת היצרים
26	תשבץ — עוד (ארמית)
27	דיעה אחרת — של בועז אפלבוים
28	דף חדש — נערה וספרדי זקן
30	קולנוע — פשעים שבלב
	מה הם אומרים — רפי סויסה,
31	ויליאם זאכר וגיא שמי
33	הזרסקום — המין, הפר והפרה
40	רחל מרחלת — על כל העולם

מכתבים

וזה עוד לא הכל. כי באמת איש פיקח הוא שרהאוצר שלנו. הדולר הרשמי, שנרכש בכנקים עולה, בגלל ההיטל עליו, 17-15 אחוז יותר מהדולר השחור. אז, מי ירכוש דולרים בכנקים (וידלל, כדברי הכלכלנים, את מלאי מטבע החוץ)? כולם ירוצו לשוק השחור, יקנו שם את הדולרים הווילים, וכך גם יוציאו את השקלים הלחוצים (ראה לעיל) מן המחזור וגם לא יפגעו ביתרות מטבע החוץ של המדינה.

יצחק ברנפלד, חיפה

בתיאבון

על מאכל לאומי אנגלי (רחל המר-חלת), העולם הזה 22.4.87.
לסמנטה האנגליה, מי שהיתה חברתו של אלי אוהנה, מותר לארוז את מיטלטליה ולטוס הביתה, אבל שם לא מצפה לה, כדברי המרחלת, עוגת כליות.

מה שמצפה לה שם זאת פשטידת-כליות (קידני-פי), המאכל הלאומי האנגלי המתועב, תסלחו לי על הביטוי.
זה עסק מורכב ובכלל לא טעים, לחיכי, לפי חות, בו משחקים, בין השאר, חתיכת סטייק-בקר, בצק פריך מיוחד כמינו, קצת יין אדום או בירה, חמאה, רוטב על כסיס ירקות ותבלינים שונים וכמובן, כליות עגל או כבש.

שבתאי בעדני, ראשון-לציון

אופרה אחרת

על מקור המונח אופרת-סבון (הרז-מן הלוהט ביותר בעיר), העולם הזה 22.4.87.

בכתבה על הגברת שעזבה את בעלה לטובת איש-עסקים תורכי והמתרועעת עתה עם שגריר האיטי, ציינתם כי אורח-חייה, אהבתה וגירושה יכלו לשמש חומר-גלם לאופרת-סבון. שמעתי כבר על אופרות של ורדי, ושל פוצ'י-ני, אבל אופרה של סבון?

צבי פינקוס, בני-ברק
● אופרת-סבון הוא מונח שנטבע בראשית הרדיו המיסחרי האמריקאי כאשר שידרו בו סדרות אינסופיות של סיפורי אהבה וטרגדיה, אשר הופקו בחסות (ובמימון) יצרני סבונים, שראו בסדרות אמצעי-פרסום יעיל לסחורתם.

כל העם צבא

על המצב בכבישים.
עשיתי מעשה וקנתי דירה בהרצליה. ומאז אני מקלל את יומי. פעמים בכל יום. בבוקר, כשאני נוסע לעבודתי בתל-אביב ואחריהצהריים, כאשר אני שב הביתה.

כל עוד לא עשיתי את 30 הקילומטרים היומיים האלה לא ירעתי עד כמה שלוש שנות שירות החובה בצה"ל משפיעות על עם ישראל. כל העם צבא וכולם זוכרים את המהלך הידוע מאימון-הפרט — איגוף מימין.

בוגרי צה"ל שליד ההגה רק שוכחים כי את המהלך הזה הם למדו במסגרת התנועה לקראת מגע ואכן כך היא מסתיימת לעיתים קרובות. ואני, כמובן גם כן בוגר צה"ל, מה נשאר לי לעשות? לנתק מגע, ככל האפשר. רק שאת זה כמעט ולא נותנים לי לעשות.

נתן בייצחק, הרצליה

חזרה

בתשובה?

כבר לפני 25 שנים היה אפשר לגלות את הניצנים הראשונים של החזרה בתשובה, או כך, לפחות. אפשר היה להתרשם מ'בדיחות' השבוע שהופיעה בגליון העו"ל הזה, שראה אור השבוע לפני 25 שנה:

● וכך סיפרו השבוע בחוגי הפועל תל-אביב: מזכיר האגודה התלונן בפני הדכטורגולנים: "מה זה, הצטרפתם כולכם לאליצור (אגודת הספורט הדתית)?"
"מה מתאם אליצור?" שאלו השחקנים.

"אני רואה שהפסקתם לשחק בשבת."
השיב המזכיר. המאוכזב מתוצאות מיש-חקי סוף-השבוע האחרונים.

(המשך מעמוד 3)

דרים (4 ימים עם חשוגי), העולם הזה 22.4.87.

איוזה מול שרפנה ברק חזרה אלינו בשלום, מפגישה עם עדנאן חשוגי. כי, לפי תיאורה, היא נפלה שם לידיים לא טובות. הכוונה לידיים על ההגה של המכונית שהובילה אותה ממילאנו לאגם קומו.

המרחק בין מילאנו לקומו הוא כקושי 60 קילומטר, וקשה לי להבין מדוע נזקק נהג המיליארדר ל"שעה של הרידה פרועה". הלא את המרחק הזה היה יכול לעבור ברוגע מוחלט בשלושת רבעי שעה.

יאיר עציוני, תל-אביב

יופי רפואי

על ייחודו של נשים חשובות (ה).

מלכת-היופי שריר (1975)
הסבה מיקצועית

נשים של אייבי, העולם הזה 13.4.87.

לשתי מלכות-היופי לשעבר, הנמנות על נבח'רת הנשים החשובות בהן מבקש אייבי נתן להסתייע בהקמת כפר-הגמילה מסמים, יש עוד ייחוד מעבר לייחודה של רינה מור, שהיא הישראלית היחידה שנבחרה אייפעס למלכת-היופי העולמית, מיס יוניברס.

המלכה לשעבר השנייה בקבוצה, הד"ר לימור שריר-פורת, היא גם מלכת-היופי היחידה שעשתה הסבה מקצועית מאוד יוצאת-דופן לגבי מליכת-היופי: היא הפכה לרופאה!

ורדה בן-מאיר, ירושלים

המעשה הפיקח של ניסים

על יתרונות הרפורמה האחרונה במ"ט.

שוב מוכיחים הכלכלנים המקצועיים עד כמה הם לא כל כך מבגנים עניין. עכשיו יוצא קיצצם על החלטת שרהאוצר, משה ניסים, לאפשר לנוסע לחו"ל — או לסתם אורח היושב בשקט תחת תאנתו וגפנו — לרכוש אלפיים דולר.

הם לא מבגנים שאדם הרוכש אלפיים דולר ושם אותם תחת הבלטות בביתו, מוציא מזומנים מן המחזור ובכך הוא מוריד מן הלחץ שהיו המזומנים האלה מפעילים על המוצרים המצויים בשוק ודוחפים את מחיריהם כלפי מעלה.

הוזה אמר: יותר דולרים תחת הבלטות, פחות אינפלציה.

וכנ"ל בשימוש בהקצבה לנסיעה לחו"ל.

בלי משוא פנים.

העולם הזה, שבועון החדשות הישראלי ♦ המערכת והמינהלה: תל-אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03-232262/3-4. תאריך: 136 ♦ העורך הראשי: אורי אבנרי ♦ עורך-מישנה: דוב איתן ♦ עורך תבנית: יוסי שנין ♦ רכזת מערכת: ענת סרגוסטי ♦ עורך כיתוב: גיורא נוימן ♦ מחלקת המודעות: ברמית טל ♦ עורך דפים: יפתח שביט ♦ ראש המינהלה: אברהם סיטון ♦ המו"ל: העולם הזה ♦ בע"מ ♦ הדפסה: הדפוס החדש בע"מ, תל-אביב ♦ הפצה: גד בע"מ, תל-אביב.

קליא יקרי,

כאשר סקרתי השבוע את האולם במועדון סינרמה, שבו התכנסו חברי מערכת העולם הזה מכל התקופות (ראה עמודים 34-38), עלתה במוחי לפתע שאלה מה, בעצם, מאחד את כל הגברים והנשים האלה, הקשישים והצעירים? כולם היו חברי מערכת העולם הזה מי בשינות ה-50 הראשונות, מי בשנות ה-80 המאוחרות, ומי באמצע. אך מה מאחד אותם חוץ מזה? היו שם אנשי-ימין, כמו אורי דן ודוש, ואנשי-שמאל, כמו אמנון ויכרני ודן בן-אמון. היו שם קשישים שבאו אלינו ישר ממלחמת-העצמאות, וצעירים שסיימו זה עתה את שרותם בצה"ל. היו שם נשים וזרות, הלבושות לפי מיטב האופנה

מסיבת עובדי המערכת*
מדינה של עיתונאים

האחרונה, וגברים לבושים ברישול. אילו היה בא משהו מבחון והיה נשאל מה מאחד את כל ה'אנשים האלה', לא היה יודע מה להשיב.

אמרת במסיבה שיש דבר אחד משותף לכל הנוכחים בה, כולנו משוגעים קצת. הנוכחים צחקו. הם ידעו בדיוק למה אני מתכוון: לשיגעון המיוחד הזה של אנשים שאיכפת להם, המאמינים שאפשר לשנות, והמוכנים להריצ'אבק ולעמול כדי לשנות, הרואים בעיתונות מכ'שיר במאבק שאינו רק על הסקופ האחרון, אלא גם על טיב המדינה עצמה.

זה היה משותף לכל הנוכחים — כתבים וצי'למים, עורכים וציירים. אנשי-מערכת וגם אנשי-מינהלה, שנתנו למאבק זה את העורף הכלי-כלי.

אחרים הסתכלו על כך אחורה, כאל נחלת נ'עוריהם. אך רובם הגדול שותפים למאבק זה עד היום.

אני זוכר, כמובן, כל אחד מהם. איר בא למע'רכת, כיצד גייסנו אותו, כיצד הטלנו עליו משי'מות, ולאפעם גם סיכונים. לרבים מהם נתתי את שמם הנוכחי ודגלתי תמיד בעיקרון ש'עיתונאי עברי צריך לישאט שם עברי'. היו שם לפחות

* יואל מרקוס. שעבד זמן קצר ככתב מדי'ני של העולם הזה ב-1950. בחברת בנו והזוג רוחמה ואבי כפירי.

איך לסחוב

סקופ

בשבוע שעבר התפרסם על השער הקירמי שלנו סקופ גדול של רפנה ברק: שירותיה ביטחון-הכללי המציא סיפור ש'עוצאת נאפסו הוא הומוסקסואל. וכך שיכנעו את השופטים בכך שהיה מניע — סחיטה — למעשים שיוחסו לו. זה היה מניע חיוני להבנת הפרשה.

הגליון הופיע ביום ג' בערב. למחרת היום, ב'יום ד', פירסם אחד מנחם שיוף את הסיפור הזה בהבלטה בצהרון חדשות. כסקופ בלעדי שלו. אותו כתב לא הזכיר במילה אחת שמידע זה הופיע יום לפני כן בשער העולם הזה. אולי הוא סבור כי קוראיו מטומטמים.

היה נדמה לי שב'עיתונות הישראלית התגברנו כבר על מינהג מגונה זה. אך נראה כי בכל שנה יש להילחם מחדש על נורמות של התנהגות, עי'תונאית.

מ.א.ר.א.

הנדון:

היילכו שניים יחדיו (לבחירות), בלתי אם נועדו?

בי 4 עניינים

הם יאמרו: הקרב הוא בין המערך והליכוד. לא חשוב כלל אם שימנעו פרס הוא רציני, אם באמת יש תהליך שלום או רק אוסף תחבולות. חשוב לעשות את הצעד הראשון לקראת השלום. ועוד יותר חשוב: לקבוע אחת ולתמיד שיש בעם רוב גדול וציב למען השלום. נגד ארץ-ישראל הש"למה.

איתו הדבר בדיוק ייאמר גם בצד השני. אל תבזו את הקולות על מאיר כהנא (אם בכלל יניחו לו להופיע) או התחיה. אלה יכולים רק לצעוק. ואילו הליכוד נלחם בפועל על ארץ-ישראל השלמה.

■ ■ ■

ב בירות העולם עוקבות אחרי המאבק הזה. לא כצופות. אלא כמשתתפות.

מעולם לא התערבו מדינות העולם במערכת בחירות ישראלית כמו שיעשו הפעם. אולי יש בזה מעין מחמאה לדמוקרטיה הישראלית.

בוושינגטון אין השאלה: האם אנחנו רוצים בוועידה בינלאומית או לא? השאלה היא: האם אנחנו רוצים בשימנעו פרס או לא? מי שרוצה בפרס, ולא בשמיר, ימציא מתחת לאדמה נימוקים בעד הוועידה, גם אם אין לה שום סיכוי להתקיים על פי תנאיו של פרס. זה לא חשוב. חשוב שפרס ינצח.

גם במוסקווה זהו שיקול. מוסקווה רוצה בוועידה בינלאומית, בגלל סיבות השמורות עימה. לכן מוכנה מוסקווה לעזור לפרס. זהו גם האינטרס המשותף של פאריס ולונדון, קאהיר ועמאן, רבאט ודמשק. וגם של יאסר ערפאת, המיטיב להבין את מצבו של פרס. (דיברנו על כך לא פעם).

האם העולם אוהב את פרס? לא דווקא. האם הוא מעריך אותו? אולי כן. אולי לא. אבל לפרס יש יתרון אחד כביר: העולם פוחד מפני הליכוד. הוא פוחד מפני הליכוד של שמיר, והוא פוחד שיבצתיים מפני הליכוד של אריאל שרון. לכן ילבש הרעיון של ועידה בינלאומית עור וגידים, גם אם אינו אלא אגדה. יתכן שכל אחד מתכוון למשהו אחר כאשר הוא מדבר על הוועידה. יתכן שמדברים על תריסר ועידות שונות, שאין דבר משותף ביניהן מלבד השם. זה לא חשוב. מפני שממילא לא תתכנס שום ועידה לפני הבחירות. ואחרי הבחירות — אלוהים גדול.

■ ■ ■

מ ול חזית ארירה זו ויכל גם הליכוד לגייס חזית ארירה — לא בפאריס ולונדון, אלא באשדוד ובקריית-שמונה, שהן קרובות יותר.

הליכוד יפנה אל הרבדים הרגשיים ביותר, אל התחושות הבסיסיות של ההמונים. הוא ידבר על אלוהים ועל אברהם אבינו, על תותחים בקל-קילה וקאטיושות בתל-אביב, על מחבלים ומרצחים ונאצים ושואה 2. זאת תהיה רמות הבחירות.

■ ■ ■

מ י ינצח? רק טיפס ינסה להינבא על כך, כמה חודשים לפני הבחירות. דבר אחד ברור: כל הסקרים הערכים עתה שווים כקליפת השום. בין הרגע הזה ובין יום הבחירות יתחוללו דברים רבים, שיטנו לגמרי את הנוף הפסיכולוגי.

השאלה היא — האם יש סיכוי כי במערכת הבחירות יישנו המוני בוחרים את דעתם הבסיסית, ויעברו ממחנה ארץ-ישראל השלמה למחנה שלום-תמורת-שטחים, או להיפך? גם על כך קשה להינבא ברגע זה. אך הייתי מסתכן ואומר: אין לזה סבירות גבוהה מאוד. אין אנשים משנים את דעותיהם הבסיסיות בלהט ובלהטות של מערכת בחירות.

אך אפשר גם להציג את השאלה אחרת. האם הנוחרים הצביעו בעבר כפי שהצביעו בגלל יחסם לשאלה של שלום-אירשטחים? או שמא הצביעו בעד אלף ואחת סיבות אחרות וגם טפלות, כגון רגש ותדמית, אינטרס כלכלי ונאמנות מסורתית, נוסטלגיה ומצברות?

והאם זה עשוי להשתנות הפעם, כאשר השאלה העומדת לדיון ולהכרעה היא פשוטה וחד-משמעית: ארץ-ישראל השלמה או שלום?

■ ■ ■

ן מה יהיה אם לא תחול שום הכרעה? אם שני הצדדים יתעו ררו למחרת-היום בשדה הקרב, וייווכחו לדעת שנגזר עליהם שוב לחיות ביחד?

אין בעיות. שימנעו פרס ויצחק שמיר ייפגשו שוב באותו חדר, בארבע עיניים, ויקרצו זה לזה.

„טוב שימנעו“, יגיד יצחק שמיר, „ניסינו. או אנחנו צריכים שוב להסתדר בינינו.“

„אין בעיות“, יגיד שימנעו פרס, „העיקר ששינוי התבססנו שוב.“

„או בקשר עם הוועידה הבינלאומית הזאת שלך...“ יפתח שמיר...

ל כן תישמע מחר הקריאה במערכות במערך: „מי לשלום, אליי“

ומנגד תפרוץ מאלף גרונות הקריאה: „מי לארץ-ישראל, אליי“ הדגלים יתנופפו ברוח, השופרות ירעו, האבירים יכסו את פניהם במסיכות-הכרול, ושני הצדדים הגדולים ידהרו זה לקראת זה כשדה הקרב של הבחירות.

ואכן, נראה כי אין קריאות טובות יותר לשני הצדדים.

הרעיון של ארץ-ישראל השלמה הוא רסיהתמצית של הליכוד. כל מי שגרל בליכוד, כל מי שחונך בו, חדר הכרה כי שלמות הארץ היא קודש-קודשים. שום דבר לא יחריד אותו יותר מאשר הרעיון של ועידה בינלאומית, מין ועידת-מינכן חדשה, שבה יופיע

שמיר ופרס: עדיין יד ביד

שימנעו צ'מברליין, כשיבירו המיטריה הבינלאומית, וימכור את אדמת-המולדת לאויבי הנאצי החדש, הזומם להשמירנו. ואילו רעיון השלום יחשל ויחשגל את מיפלת-העבודה. שום דבר אינו קרוב יותר לליבה מאשר שלום בלי כאב, שלום בלי מחיר, שלום רה-לוקס, בלי המחבלים, בלי אשף, שבו לא נצטרך לוותר על שום דבר מלבד כאב-ראש ושטחים המאוכלסים בצפיפות.

על הגבול הזה ייפגשו שני הצבאות. שם יחפשו את ההכרעה.

■ ■ ■

מ הי ההכרעה? **ב**בתנאים של ישראל, הכרעה פירושה שכמה מנדטים — חמישה עד שמונה — יעברו מן הליכוד אל המערך, או מן המערך לליכוד. צריך להיות ברור: לא ממפ"ם למפלגת-העבודה, לא מר"ץ למיפ-לגת-העבודה. זה לא יביא להכרעה. אלא מהליכוד למפלגת-העבודה.

ובצד השני: לא מהתחיה לליכוד, אלא ממפלגת-העבודה לליכוד.

אם זה לא יקרה, לא יחול שום שינוי. למחרת הבחירות יצטרכו שימנעו פרס ויצחק שמיר לשבת שוב ביחד, כאילו לא קרה כלום, ולהקים ממשלת-רוטציה חדשה.

■ ■ ■

א ין פירוש הדבר ששתי המפלגות הגדולות יבחנו בקור לות גרוריהן. להיפך. הן משתוקקות מאוד לקולות אלה. בתקופה של ממשלת-האחדות יש דליפה מהמפלגות הגדולות לגרורותיהן. יש דליפה ממפלגת-העבודה לר"ץ, ועוד יותר מהליכוד לתחיה. זה מפריע לגדולות, כי הכוח המקובץ שלהן מעניק להן עצמה.

אולם בבחירות '87 עשוי התהליך להתהפך. עשוי יה להיווצר נהירה חזרה מהמפלגות הקטנות אל מיפלות-האם.

בכל הבחירות הקודמות קרא יוסי שריד: אל תבזו את קולותיכם על ר"ץ ושל"י. רק המפלגה הגדולה יכולה לנהל את המאבק ולהצליח!

עכשיו תישמע אותה הקריאה מפי יורשיו של שריד במפלגת-העבודה, נגד שריד עצמו.

הם נפגשו בארבע עיניים. „יצחק“, אמר שימנעו פרס, „יש לי בעיה.“

„לך יש בעיות?“, התמרמר יצחק שמיר. „לך יש בעיות? מכיוון ששניהם פוליטיקאים ותיקים ומשופשפים, לא היה להם צורך לפרט את טיב הבעיות, איש באוזני רעהו.“

שימנעו פרס עלול לאבד את הבכורה שלו במפלגת-העבודה. קמים עליו מתחרים שונים. בעיקר יצחק רבין, שלא נואש מחתירתו הבלתי-נילית מתחת לחתרן הבלתי-נלאה. פרס אינו אלא שררה-חזק, ואילו רבין הוא שררה-ביטחון, בעל עמדת-מפתח. ככל שחולף הזמן, יתחזק מעמדו של רבין ויחלש מעמדו של פרס.

ליצחק שמיר יש בעיות דומות להפליא. הוא מבוגר כ-10 שנים מכל האחרים. אריאל שרון ודוד לוי נושפים בעורפו. בעוד שנה שנתיים, יהיה לו קשה מאוד להחזיק במעמדו כראש-המפלגה וכמנעמרה לראשות-הממשלה.

פרשת השב"כ הזיקה לשניהם. פרשת פולארד עלולה לפגוע קשה בשניהם.

„אז מה אתה חושב, יצחק?“, שאל פרס. „אני חושב מה שאתה חושב“, אמר שמיר. „לא היה צורך לפרט.“

„מתי?“, שאל שמיר. „כמה שיותר מהר“, אמר פרס. „חצי שנה?“, הציע שמיר. „אפילו פחות“, אמר פרס. „על מה?“, שאל שמיר.

„משהו שיהיה טוב גם לך וגם לי“, אמר פרס. „השלום?“, „ארץ-ישראל השלמה?“, אמר שמיר. „טוב, או שיהיה בהצלחה“, אמר פרס. „גם לך“, אמר שמיר.

וכך קם הדבר.

■ ■ ■

ל א שתלתי מיקרופון באותו חדר, ולא הוספתי לפגישת עין חמישית.

אז איך אני יודע? מסני שכך אומר ההגיון הפוליטי. ובסוף ליטיקה, ההגיון הפוליטי הוא הקובע.

כרי להבין את המהלכים הגלובליים, המתנהלים כרגע בי מוסקווה ובוושינגטון, בעמאן ובאלג'יר, בדמשק ובפקין, בקאהיר ובפאריס, יש להבין תחילה את אשר נאמר (או לא נאמר) באותו חדר קטן, בארבע עיניים.

כי זוהי העובדה הקובעת: **פרס ושמיר מעוניינים שניהם בבחירות מוקדמות. לאתור, במעט מיד, איש-איש בשל מצבו בתוך המיפלה שלו.**

בחירות מיד יבטיחו שכל אחד משניהם יעמוד כראש מיפ-לגתו. אם ינצח בבחירות, יהיה מעמדו מובטח לעוד כמה שנים. ובמיקרה של פרס, אולי לתקופה ארוכה עוד יותר, עד כדי חיסול התחרות של רבין לצמיתות. ומעבר לרבין יש במיפלה חלל ריק. אין שום מועמד לראשות-הממשלה, הנראה אף באופק, אלא אם כן יחליט עזר ויצמן להיות רציני ולהקים מחנה קבוע משלו. לכן: בחירות '87.

■ ■ ■

ב חירות על מה? **ג**ם בעניין זה קיים בין השניים אינטרס משותף. לשניהם יש עניין שהבחירות ייערכו על הגבול שבין תהליך השלום וארץ-ישראל השלמה.

לפי הוגה-הדעות הצבאי, קארל פון קלאוזנביץ, לא יתכן במלחמה מצב שבו מהלך מסוים טוב לשני הצדדים. הרי זה מטבע המלחמה: מה שטוב לצד האחד, מוכרח להיות רע לצד השני.

משמע: אם צד אחד בוחר במקום מסוים — נגיד ווטרלו או אוסטרליץ — כששדה-הקרב המכריע, הרי בחירה זו היא לרעת הצד השני.

אולם זה רק להלכה. למעשה קורה לא-פעם במלחמה שכל אחד משני המצביאים היריבים סבור כי שדה-הקרב מסוים טוב לו. ברור כי אחד מהם טועה — אבל זה יתברר רק בדיעבד.

בחירות הן כמו מלחמה. לכאורה, לא יתכן כי נושא מסוים טוב לשני הצדדים. אם הוא טוב לצד אחד, הוא ינצח — והשני יפסיד.

אבל יתכן מאוד שכל אחד משני הצדדים מאמין כי אותו הנושא טוב לו. ברור כי אחד מן השניים טועה. אבל זה יתברר רק למחרת יום-הבחירות.

ברגע זה נרמזה גם לפרס ולמיפלת-העבודה, וגם לשמיר ולליכוד, כי הנושא של שלום-מול-ארץ טוב להם.

■ ■ ■

מיצעדירבהחזנה והועידה הבינלאומית הצטרפו לפטישי הפלאסטיק והקצב הציבועני

זה היה יום-עצמאות די שמח. לא היה שיכרון של ניצחון, אך לא היתה גם עצבות של דריכאון. יום-העצמאות ה-39 היה חג של נורמליות. מעל ללוד התרומם בלון אדום. המונים הצטופפו במבואות נמלי-התעופה כדי לחזות בתצוגה האווירית. הלבאי, שאין לו תקציב, המריא שוב. המונים טיילו בחיק הטבע וצלו בשר. אל רעש הפטישים הפלאסטיים נוספו הקולות הראשונים של מערכת הבחירות, העשויה להיערך בשנת ה-40 של המדינה (ראה הנדון). הוויכוח על הוועידה הבינלאומית הצטרף לפולקלור העממי.

גושאמונים צעד מסביב ליריחו, מעין שיחזור היתולי של סיפור-המיתוס. רא. מזה שנים מתלוצץ הפרופטור ישעיהו ליכוביץ כי "קבר רחב הוונה" הפך אתר קדוש של הגוש. עתה נראה שגם בדיחה זו מתגשמת במציאות, כמו כל בדיחה במדינת-ישראל. מנוי וגמור עם גושאמונים להקים את קריית-רחביהוונה ליד יריחו.

גם זה נראה כחלק של פולקלור.

מעו יצא מר

ישראל נולדה ב-1948, אך

היא נולדה מחדש ב-1967,

כאשר מדינת-ישראל הפכה

לממלכת-ישראל

יום-העצמאות 1987 היה צריך לעמוד בסמל מילחמת-העצמאות, שהיה ליהודי המדינה. אולם בהסכמה כללית ואילמת, הועמדה במרכזו דווקא מילחמת ששת-הימים.

ואכן, ישראל נולדה פעמיים: במלחמת-העצמאות ובמלחמת ששת-הימים, ששניהן את דמותה עד ללא הכר — על המפה, בנשמה, ברוח ובחומר.

מדינת-ישראל היתה קיימת במשך 19 שנה — ממאי 1948 עד מאי 1967. במאי 1967 ריכזו נשיא מצריים, גמאל עבד אל נאצר, את צבאו במדבר ברסיני, וכך גרם להשתלטות הדרום שהובילה כעבור שלושה שבועות למלחמה שבה הפכה ישראל לאימפריה.

ממלכת-ישראל קיימת כבר במשך 20 שנה — ממאי 1967 עד מאי 1987. משמע: ימיה של ממלכת ישראל, "ארץ-ישראל השלמה", כבר עולים על ימיה של מדינת-ישראל הצנועה, שהם תפקיד במה שיש לה ולא שלטה על עם אחר.

כאשר השכל שבת. מילחמת ששת-הימים, שהיתה נקודת-המפנה ההיסטורית, נראתה בשעתו כמעשה גאולה.

שלושת שבועות החרדה, שקרמו

לה, הולידו בציבור את ההרגשה כי עצם קיום המדינה נתון בסכנה. כי בארץ עלולה להתרחש אושיוץ שני. ברעב הסתבר שלא היה בהרגשה זו כל ממש, כי שום סכנה ממשית לא היתה צפויה למדינה, וכי הנשיא המצרי הכניס את עצמו למלכודת.

אולם החרדה בארץ היתה אמיתית, והקיפה את כל שכבות-הציבור, עד ראשי-הממשלה לוי אשכול והרמטכ"ל יצחק רבין, ועד בכלל. מכאן שהרגי-שתגאולה היתה אף היא אמיתית, ושיכרוני-הניצחון עלה על גדותיו.

התוצאה הטרגית: השכל הלאומי היה מושבת למחרת-המלחמה. העולם הזה היה העיתון היחיד שנתב עור במהלך המלחמה להציע מייד לעם הפלסטיני שלום ומדינה משלו. תוך החזרת השטחים הכבושים לידיו. כי היסטריה של הגאולה, הקול הזה לא נשמע.

ממדינה לאימפריה. כך הפכה מילחמת-מגן למלחמת-כיבוש.

כמו ילד אשר ירש מיליונים ואינו יודע מה לעשות כהם, כך היתה גם ישראל מבובלת. ההזדמנות ההיסטורית לרית לכרות שלום לאלתר הוחמצה. התאוה לשטחים שיתקה את ההגיון. מדינה קטנה, אמיצה ואהודה על כל העולם הפכה מיני-אימפריה, מתפשטת, מספחת, שתלטנית ודורסנית, המרכאת עם שלם אחר, הנגזרת ממלחמה למלחמה ומטרור לטרור, שאינה יודעת יום אחד של מנוחה.

והי ממלכת-ישראל, אשר בה נולד וגדל כל צעיר ישראלי שבא לעולם ב-20 השנים של שטחים כבושים,

התנחלויות, מהומות יומיומיות, ירודי אבנים והריגת-מפגינים, מדינה שבה ממלא הצבא תפקידים של ממשטרה קולוניאלית, שבה העבודה השחורה נעשית בידי "מקומיים", שבה יש פר-שות"ב"כ ופרשות-פולארד ופרשות-איראן.

מעו לא יצא מתוק. מעו יצא מר. ועם כל שנה חולפת, יהיה קשה יותר להסיר מישראל את הקללה הרובצת עליה מאז אותה מלחמה, שהחלה כמלחמת-מגן תמימה.

יחסים מרחביים

הסובייטים חזרו

הכוח הסובייטי הוא עכשיו הפעיל במרחב. כל זה מבלי להשקיע אף קופס אחד.

ברית-המועצות חוזרת למרחב. לא דרך החלון האחורי, אלא מבעד לדלת הראשית. ולא בשל השקעה גדולה מדי שלה, אלא בשל הטיפשות של יריביה. מזה כמה שבועות היא צועדת מניצחון לניצחון.

פאקס אמריקאנה. ערב מלחמת יום-כיפור הצליח הנרי קיסינג'ר לסלק את הסובייטים ממצרים. אנוור אל-סאדאת גירש את היועצים הסובייטים. השגרירות הסובייטית הגדולה בקאהיר, הסמוכה למלון שרתון בגיזה, נשארה כמעט בנייד-רפאים.

בעיקבות מלחמת יום-הכיפורים ביצר קיסינג'ר הישג זה. כל המדינות הערביות קיבלו את העיקרון שרק ארצות-הברית יכולה להביא להסדר

עם ישראל. אחרי הסכמי-הביניים בין ישראל, מצריים וסוריה באו הסכמי קמפ-דייוויד. ארצות-הברית היתה ה-פטרונית היחידה.

מן ההשפעה הסובייטית הגדולה בעולם הערבי לא נותר כמעט דבר. מוסקווה אמנם נשארה בעלת-ברית של סוריה רבת-השינויות, אך מעמדה בעיראק התערער, ורק מועמר קדאפי ההפכפך נשאר דבק בה.

הדרך היתה פנויה לאמריקאים. ושינגטון יכולה היתה לבצר את השי-פעתה בכל רחבי המרחב על-ידי הסדר-שלום אמריקאי — פאקס אמריקאנה.

הגלגל מתהפך. עכשיו מתהפך הגלגל במהירות.

במשך כמה שבועות הצליחה ההנהגה הסובייטית החדשה, בראשות מיכאל גורבאצ'וב, לצבור סידרה מר-שימה של הישגים. כולם בדרך די-פי-לומטית בלבד, מבלי להשקיע אף קופס אחד.

● **בחסות סובייטית** הוחזרה האחדות לאש"ף. הפילוג באש"ף בא כי שעתו בגלל נכונותו של הרוב, בהגת הגת יאסר ערפאת, להתקרב לארצות-הברית כדי להשיג הסדר עם ישראל. אך כל פניות אש"ף הושבו ריקם על-ידי האמריקאים, כדרישת הישראליים. ארצות-הברית וישראל מסרו את אש"ף על מגש למוסקווה.

עכשיו קשור אש"ף המאוחד באופן בילעדי לברית-המועצות, לקומוניסטים הגלויים והמוסווים יש עמדותי-מפתח בוועד-הפועל החדש של האיר-גון. באותה השעה התחזק מעמדו של

קומוניזם ביום-העצמאות

אש"ף בעולם הערבי.

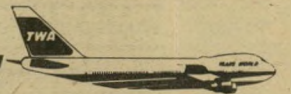
● **יוזמה סובייטית** שקטה הביאה לפריצת-דרך מרהימה: נשיא סוריה ועיראק, האויבים בנפש, נפגשו על אדמת-ירדן. המנהיג העיראקי, סדאם חוסיין, שהתקרב בשנים האחרונות לי-מערב, הוחזר למעגל הסובייטי כאמ-צעות סוריה. חאפט' אל-אסד, הנשיא הסורי, הסתכן בניתוק יחסיו עם המיש-ההפכפך נשאר דבק בה. הסובייטים. הדבר מקרב את האפשרות של אחדות כלל-ערבית, במיסגרת שבה ימלאו הסובייטים תפקיד חשוב. ● **הרעיון של הוועידה הבינלאו-מית,** המנוף העיקרי של ברית-המדי-עצות במרחב בשנים האחרונות, צובר תאוצה. חרף מורת-רוחה של וושינגטון, פועלים עתה גם מנהיגים פרו-אמריקאיים, כמו שימעון פרס והמלך חוסיין, למען מטרה זו.

● **ברית-המועצות** מקדמת רעיון זה גם על-ידי מחוות כלפי ישראל, שאינן עולות לה דבר. כך היא משחזרת בזה אחר זה מסורבי-עליה ו-אסירי-ציון.

יש מומחים הסבורים שהם נכלאו מל-כתחילה כדי שאפשר יהיה לשחררם בכוח העת ברעש גדול.

נשיא משותק. בעוד שהמדר-ניות האמריקאית במרחב משותקת לחלוטין, הן בשל היותה משועבדת לגמרי ל-ידידי-ישראל בקונגרס ובי-כלי-התיקשורת, הן בשל חולשתו הגר-ברת של נשיא זקן וחסרת-בונה, פר-עלים הסובייטים.

לפתע נראה כאילו הם נמצאים בכל מקום במרחב, מזוים את הגלגלים ונותנים את הכיוון.

תל אביב - ניו יורק וללא חניית ביניים.

תל אביב - לוס אנג'לס * החל מ-10 ביוני.

תל אביב - פריס - ניו יורק.

4 טיסות בשבוע בכל יום ב, ג, ה, שבת.

מטוסים רחבי גוף בכל הטיסות מתל אביב.

ט.ו.א. טסה והואי והאיים בארה"ב, פנה לטוכן הנסיעות הקאריביים.

טל. 03-651212.

מחירים מיוחדים לנוער ולגילאי הזהב.

מובילה לאורך כל הדרך לארה"ב

סידור לחילופי סניגורים בפרשת וענונו

בפרשת וענונו יופעל סעיף חדש בתקנות לישבת עורכי־הדין, שנועד לאפשר חילופין מסודרים של סניגורים במהלך המישפט. אחיו של מרדכי וענונו מינו את עורכי־הדין אביגדור פלדמן ועדנה קפלן, אך לא שילמו עדיין את שכר טירחתו של הסניגור הקודם, אמנון זיכרונאי. לפי הסעיף החדש יפקידו האחים סכום כסף לכיסוי שכר טירחה בלישכת עורכי־הדין, ואחר־כך יתנהל בירור על הסכום המגיע לזיכרונאי.

התצפית: 36 אלף הרוגים

אחד הגורמים שבגללם חשש לוי אשכול לפתוח במלחמת־ששת־הימים היה תחזיתו של האלוף יהושפט הרכבי כי במלחמה יפלו 36 אלף חיילים ישראלים. הרכבי, לשעבר ראש־אמון, כבר היה אז אזרח, אך אשכול הושפע מדעתו. את העובדה הזאת גילתה השבוע אישיות ש־היתה קרובה ללוי אשכול באותם הימים. למעשה נפלו במלחמה כ־800 חיילי צה"ל.

חובבי האיידס משבשים בדיקות

במערכת־הבריאות מחפשים כעת דרך להתגבר על בעיה חדשה, שצצה כתחנות לגילוי נוגדני איידס: לחץ ההיפוכונדרים המושבעים. הדורשים להיבדק בכל שבוע. והסוממים את התור. הבדיקות נעשות בעילום־שם, ולכן קשה לסנן מתוך התור את חובבי־הבדיקה. הרעיון שנשקל עתה: מי שאינו שייך לקבוצת סיכון — חולה המופיליה ובני/בנות זוגם והומי סכסואלים — יידרש לשלם תמורת הבדיקה.

עדיין חרם באלבניה

למרות ההפשרה הזוהרה שמנהיגה אלבניה ביחסיה עם העולם החיצוני, בעלי רכונים ישראלים עדיין אינם יכולים להיכנס אליה. לדיברי דיפלומטים צרפתיים, החליט רמזי עליה — שעלה לשילטון לפני שנתיים, אחרי מותו של אנדר הורגה — באופן אישי, לאסור את הכניסה לארצו על תיירים מארבע מדינות: ברית־המועצות, ארצות־הברית, דרום־אפריקה וישראל.

בודקים את הערוץ הירדני

מישרד־הפנים ישראלי הוזמן בקרי־צפיה, שמטרתו לגלות מה תהיה ההשפעה בישראל ובגדה המערבית של מודעות שיטורית בטלוויזיה הירדנית. ההנחה היא, שבחלקים רבים של הארץ משמשת הטלוויזיה הירדנית, למעשה, כערוץ שני. במקביל נבדק גם הצד החוקי של העניין.

הצעת חוק לנישואין אזרחיים

השירות החילוני, ארגון הפועל למציאת שירותים חליפיים לשירותים הנתינים על־ידי הרבנות, פנה אל הרב הראשי לתל־אביב־יפו, הרב חיים דוד הלוי, שדבריו בוכות עריכת נישואין אזרחיים פורסמו לאחרונה, בהצעה להגיש במשותף הצעת־חוק שתאפשר עריכת נישואין וגירושין חילוניים. למי שמעוניין בכך. הרב היפנה את הפונים אל הרבנות הראשית.

הגליון הבא של העולם הזה

יכלול מוסף המוקדש ליובל ה־50 של השבועון. בין השאר יכלי המוסף קטע־זיכרונות של חברי־המערכת בעבר, קריקט טורות ותצלומים, המקופים את 50 השנים של "9 בערב" והעולם הזה.

בשלביו האירגון הראשונים דרש ביטחון־שרה של צה"ל לרכוש את הכלים שנועדו לתצוגה בבסיס אחד, כדי למנוע שיטוט מיותר של הכתבים על פני בסיסים רבים. בצה"ל קבעו כי העברה כזו תעלה כסף, ודרשו מהמארגנים לשלם מלישכת שר־הביטחון ענו: אין לנו אנורה. בינתיים התברר גם כי איש לא דאג להזמין מקומות־טיסה לכתבים. אחד המזומנים, עורך כתב־העת המיקצועי אוויראישן ויק, ניסה לבוא לישראל, והתברר כי כל המקומות כאל על תפוסים.

אמיר נגד המופתי

ח"כ זאק אמיר לוחין על שר־המישטרה, חיים בר־לב, לנקוט צעדים נגד המופתי של ירושלים, בענינו על נסיון־התפילה של המופתי במוסגר בבאר־שבע. אמיר טוען, כי נסיון־התפילה היה על רקע פוליטי, ונועד "לחרור ריב ומדון". המופתי, סעד אל־דין אל־עלמי, בא לפני שבועיים לבאר־שבע להתפלל. אולם העיריה התחכמה לו מבעוד יום וסגרה את המוסגר, המשמש היום כמוסאון, לצורך שיפוצים. כביכול.

מישטרת־וילנר בפעולה

בהפגנת האחד במאי בתל־אביב הפעילה רק"ח סורנים תקפים. שצינורו סיסמות ורגלים שלא היו לרוחה, ודרשו מן המישטרה לעצור קבוצת צועדים שלא מצאו חן בעיניהם שהצטרפו לגוש העצמאי, הבלתי־יקומוניסטי. שצער בסוף התהלוכה. קבוצה אנארכיסטית, שניסתה להניף דגלים שחורים, נדחפה לתוך נידת־מישטרה, כשהשוטרים מבצעים את הוראותיו של ראש־הסדרנים, דורון וילנר, בנו של הבוס המפלגתי. בין הצוערים האנארכיסטיים: ג'וליאנו מר, בנו של העסקן הקומוניסטי סליבא חמים. אשר הודח באחרונה מהוועד המרכזי של רק"ח. הדגלים הכשרים היחידים, בעיני רק"ח, הם רגלי־המדינה והדגל האדום.

כך מתקנים ג'מבו

נוסעי טיסת "אל על" 357 לפרנקפורט, לפני חודש, שמעו במערכת האוזניות שלהם את קריאתו של קברניט הג'מבו למיגדלי־הפיקוח בלוד: "אז תקרא מהר למהנדס, אני צריך עצה... נשבר לי המוט... אתה יודע, זה כמו קלאין, המוט שמחבר את הקוקפיט עם... בינתיים אנחנו מנסים לאלתר משהו... לא, זה נשבר במקום של ההברגה. אולי נצליח לקשור אותו באיזה חבל, או שנדרוף אותו בחזרה בכוח, כפטיש... אז תקרא כבר למהנדס, אולי הוא ייתן לי איזו עצה אחרת!".

את התשובות ממיגדלי־הפיקוח לא ניתן היה לקלוט. הורשיח התנהל מעל הים התיכון, בקירבת כרתים. בהמשך השיחה עבר הקברניט לרכילות פרטית.

יוסי רצה לפינלנד

מנכ"ל מישרד־החוץ, יוסי ביילין, שעמד לצאת בקרוב לסווד בשוודיה ובדנמרק, התעקש להרחיב את הסיוע ולכלול בו גם את פינלנד. במישרד־החוץ הפיני לא ידעו כיצד להתייחס לבקשתו, והזכירו לו כי בין שתי המדינות קיים הסדר, שלפיו מבקר מנכ"ל־החוץ של אחת מהן אצל עמיתו פעם בשנה: בשנה שעברה ביקר רודי קינמח בהלסינקי, ולכן הפעם תורו של הפיני לבוא לישראל. ביילין הבין מכן שעמיתו חושש להפסיד את הטיוול, וניסה להגיע אותו: ביקורו בהלסינקי לא יבוא על חשבון ביקור הפיני בארץ. ואין רע בכך שהשנה הם ייפגשו פעמיים. התדהמה במישרד־החוץ של פינלנד הלכה וגברה, ויחד עם הלחץ הישראלי, עד שבסופו של דבר הוחלט השבוע בירושלים, בגלל המיטב־הממשלתי, לבטל את הסיוע בולו בשליש המדינות הסקנדינאויות.

הקיבוצים גנוזו מחקר

ברית התנועה הקיבוצית — המאגדת את התקים ואת הקיבוצי הארצי — הורתה לגנוז מחקר אקדמי על הגירת בני־קיבוצים לחו"ל. המחקר, שנערך על־ידי רודי מטלברג מקיבוץ יזרעאל, שהוא ראש המכון לחקר הקיבוץ באוניברסיטת חיפה, גילה כי מיספר העוזבים לחו"ל מגיע לאלפים רבים. בצמרת התנועה הקיבוצית נהגלו מהמיספרים ומהשפעתו הצפויה של מירסום מחקר כזה על תדמית הקיבוצים.

תשקיך

כשפרס מצטט מתים

סגן־שר־החוזן השוודי הפתיע והבין כתבים מדיניים מישראל, בשרמו להם בעדינות כי שימיעון פרס אינו דובר אמת. הכתבים, שנפגשו עם סגן־השר, פייר שחורי, לפני שבועיים, סיפרו לו כי במרס 1986, אחרי הלווייתו של אלוף פאלמה, ראש־הממשלה השוודי שנרצח, טען פרס שערב הרצח עמד פאלמה להודיע על שינוי בעמדתו המיורחית־כונות, על התנערותו מאש"ף ועל תמיכתו כעמדתו של פרס. רק הרצח, אמר אז פרס, מנע תפנית פרו־ישראלית במדיניות השוודית. שחורי, שהיה איש־סודו של פאלמה, הגיב לאקונות: "אני מתפלל מאוד".

נכים אבלים ביום־העצמאות

15 נכי צה"ל הסגינו ביום־העצמאות מול מחלקת־השיקום של מישרד־הביטחון בירושלים. הם מחו על הסחבת בעניינם, על יחס עויין ומתנשא של הפקידים, על אי־סדרים במחלקה. ההסגנה נערכה תחת הכותרת, "עצרת־אבל ביום־העצמאות". אחד המסגנים, יהודה עמר בן־קריות, מסגין מול המחלקה, שבחלקה קליין מס' 3, מדי יום, מזה זמן רב. מלבד האישפוז אחרי הפציעה הוא לא קיבל ממישרד־הביטחון דבר, ועד היום אף לא נקבעו לו אחוזי־נכות. עניינו של עמר יידון בקרוב בעתירה לב"ג.".

כור אוסטרי לארץ?

ממשלת אוסטריה בודקת באופן דיסקרטי אם ישראל תסכים לקנות ממנה כור־בידוד גרעיני לייצור חשמל. אוסטריה החלה לבנות כור כזה לפני כמה שנים, אך הוא מעולם לא הופעל, מפני שהרבר נאסר במישאליעם, בעיקבות תוצאות המישאל התפטר ברונן קרייסקי מתפקידו. כעת מוכנים האוסטרים להיפטר מהבור בזל־הזול.

הגולן: חלק נפרד מישראל

הטקסים לציון 20 שנה להתנחלות ברמת־הגולן ו־10 שנים להקמת העיר קצרין לא יהיו ממלכתיים. ראשי הישובים פנו אל ועדת־השרים לטקסים וביקשו שמרכז־הסברה יסייע להם באירגון החגיגות, אולם נענו בשלילה. האווירה בקרב מתנחלי הגולן קשה, והטקסים הפרטיים עומדים להפוך להפגנות פוליטיות נגד הממשלה.

כך בוטלה התצוגה

אירגון לקוי ומחסור בכסף בלישכת שר־הביטחון גרמו לביטול תצוגה אווירית לכתבי־תעופה, שתוכננה להתקיים בארץ, לעיני 12 כתבים זרים. היוזמה לתצוגה נולדה בלישכת השר, והמעורבים ביוזמה תולים בה את האחריות לכישלון. התצוגה נועדה להקדים את הסאלון האווירי בפאריס, שבו משתתפות מדינות רבות, ומוצרי התעופה האווירית הישראלית צריכים להתחרות בו ברושם של מיטב הכלים בעולם.

מונולוג עם מילדרד ומוריס פולארד, הוריו של ג'ונתן ג'יי פולארד

„אני מקווה שהשלושה יקבלו
את כל המגיע להם!“

חשבון נפש
עם
דפנה ברק

„אנו פה כואבים, ושם יושבים
שרון ואיתן וצוחקים!“

„השגריר דודן הוא מיפיש תמונתו!“

ג'ונתן ואן פולארד

ואן נמצאים בבתי-כלא שונים. כך, די מרוחקים מאיתנו. כך שאנחנו מבליים זמן רב באוויר.

מילדרד פולארד (שיחה רא- שונה) בדיוק עכשיו חזרנו מביקור אצל ג'ונתן. ביום השישי האחרון הם הורשו לדבר 15 דקות זה עם זה, לרא- שונה, בטלפון. חוץ מזה, מותר להם לכתוב מיכתבים זה לזה.

(שיחה שניה) אנחנו מבקרים אותו ככל שאנו יכולים. הוא מרוחק מאוד מביתנו, וגם אז, כלתנו, מרוחקת, וזוהי ארץ גידולה... ובעלי צריך גם לעבור.

אנחנו צריכים לבקש רשות עבור הביקורים מראש. עד כמה שזה יישמע לך מוזר, שילטונות-הכלא דווקא מבי- נים אותנו. בינתיים מרשים לנו — למורים ולי — לאחיו ואחיותיו לבקר אותו.

בעצם שומרים על שלומם. קיבלנו אזרחות חמורות בעניינו — עם מי לדבר, ובעיקר עם מי לא, ועל מה לא. רוב האזהרות הן בעניין המגע עם אמי צעיהתיקשורת.

מוריס פולארד (שיחה שלישית) אני לא מעורבן במה שמדווח בכלי- התיקשורת הישראליים. אני קורא רק גירסולם פוסט. זה מה שנמצא בסיפ- ריה באוניברסיטה.

אנחנו יודעים שהראיון ששודר בטי- לווזיה הישראלית עם אן, ערב פסק- הדין, היכה גלים ושינה את כל הגישה

מילדרד פולארד (שיחה רא- שונה) כל העולם מתפלל לשלומם של בני. אנחנו מקבלים מיכתבים מסין, מהונג-קונג — המקומות הנדחים ביותר. חשוב לי שתכתבי שאענה על כל המיכתבים. זה פשוט לוקח זמן. קיבלתי מיכתב מרגש מווג ניצולי- השואה, הם כתבו לי כמה מילים שקשה לי להשתחרר מהן: „אנחנו יודעים בר- יוק מה אתם מרגישים“

ג'ונתן קיבל מיכתב מילד בן 7. את רוצה לשמוע מה הוא כתב? „אני מת- בייש בממשלתי“

מוריס פולארד (שיחה שלישית) אנחנו עסוקים, לא מפסיקים לרוץ. אני צריך לנסוע הרבה במיסגרת עבודתי כמרעץ. קשה לנו. אנחנו חיים במרכז אינדיאנה. ג'ונתן

מילדרד פולארד (שיחה רא- שונה) לא קיבלנו גרוש מהכסף שנאסף בישראל. כתבו בעיתונים שקיבלנו 70 טון, אז כתבו בעיתונים...

מוריס פולארד (שיחה שלישית) בשבוע שעבר (לפני שבועיים) קיבלנו כסף שהועבר מישראל. חלק מהכסף הגיע ישיר לעורכי-הדין שלנו. השאר הגיע אלינו, אבל העברנו את זה מייד אל עורכי-הדין.

באילו סכומים מדובר? אני לא רוצה לפרט בטלפון.

שמו מיכשולים בדרך של הכסף אלינו בישראל? לא ידוע לי על כך. באמת שאין לי מושג. אנחנו די מנר- תקים ממה שקורה שם. מה שחשוב הוא שתרגישי שזכור ואת לתמיד.

ארבע שיחות ומיכתב

במהלך מסיבת-פולארד המתחדש בישראל, נעדר קולם של הגיבורים הראשיים.

אלה - ג'ונתן ואן פולארד - אומנם כלואים בבתי-סוהר ברחבי אר- צות-הברית (ג'ונתן מרצה עונשו הכבד בכלא ספרינגפילד במדינת- מיסורי, ואילו אן - בכלא לקסינגטון שבמדינת-קנטאקי). אך גם בני- מישפחתם שהתבטאו בעבר, נדמו לפתע-פיתאום.

לפני כמה שבועות יצאתי קשר טלפוני עם מילדרד ומוריס פולארד, הזריו של ג'ונתן. מילדרד - ציונית נלהבת, פעילה באיגוד-הנשים הדסה, אשה ענלגלה בעלת הומעה מסופחת, מרכיבה מישקפים ונשענת באח- רונה על מקל כתוצאה מתאונת-דרכים קשה - נשמעה מופתעת ביותר בעת שיחתנו הראשונה.

היה זה ביום החמישי אחר-הצהריים (על פי השעון האמריקאי). מילדרד נשמעה נרשעת ביותר כשהזדהיתי כעיתונאית ישראלית. מסתבר שמכשיר-הטלפון בבית פולארד לא היה תקין, והשיחה שלי היתה בעלת הצלצול הנואל. העיתוי היה מרגש עוד יותר, שכן - בדיוק חזרנו עתה מביקור אצל ג'ונתן!

בהמשך השיחה גנז בה קולה והיא התייפחה. השתלטה על עצמה, שוב נשברה וחוזר-חלילה. השיחה ארכה כשעתיים, שבהם סיפרה לי מילדרד בדיחות, שאלה שאלות, ובעיקר ביקשה לשוחח.

„אני יודעת שהשיחה עולה הרבה כסף, אבל אני רוצה לספר לך משהו נוסף...“ אמרה שוב ושוב. בתום שיחה ממושכת ונרגשת עם האשה הסימפטית, סיכמנו שלא אפרסם את דבר הקשר, לפי שעה, ושאתלפן שוב.

כעבור כמה ימים טילפנתי שוב. הפעם ענתה לי מילדרד אחרת, שונה לחלוטין. „מותר לי לכתוב אותך בשמך הפרטי? קיראי לי מולי.“ פתחה פתיחה אמריקאית אופיינית. ההמשך היה עצור ביותר, יחסית לשיחה הראשונה, אם כי לבבי. איזה מחד מיסתורי שלט בשיחה. מילדרד הסבירה באורח מבוהל למדי שנאמר להם להנמיך פרופיל עד תום תקופת 90 הימים למתן גזר-הדין החמור. שנגזר על בנם וכלתם. היא סיפרה כי עורכי-הדין פועלים בשקט-בשקט למען בנה וכלתה.

איך פועלים? באילו שיטות? היא לא יכולה לפרט, רק לקוות, ועד אז להמשיך לחשוש.

משהו אירע מאז שיחתנו הראשונה, משהו שהטיל בה מורא. הרגשתיו להתברר בעת השיחה השלישית עם בית-פולארד: מילדרד

פרקליטו של רפי איתן
בטוח שעדותו של איתן,
המסבכת הדרג המדיני,
לא תימסר לאמריקאים

חיים צדוק השיג בשקט
התחייבות מעשלתית,
שעדותו של אביאם סלע
לא תימסר לאמריקאים

ועדת רוטנשטרייך צור
סיימה למעשה את שמיעת
כל העדויות מפי העדים
שהיא היתה מעוניינת בהם

הוועדה נעאניה מדליפה

בעוד שהכל עוקבים אחרי ועדת אבן, קורים הדברים האמיתיים בוועדת רוטנשטרייך צור — הרחק מאוד הזרקורים

ישראל הונתה אותם ושיפתה-לא-שיתפה עימם פעולה. על-פי שתי הגירסות, עלולים האמריקאים לדרוש ולעיין בחומר שאספו הוועדות, אולם על פי הגירסה האחרונה — הוסבר להם שוב ושוב על-ידי נציגי ממשלת ישראל שאין להם זכות לבקש ולראות חומר זה. יצחק שמיר התבטא כך בפורום מצומצם.

דבר אחד ברור: הפירסום מעבודתן של שתי הוועדות יהיה מינימאלי.

שבמיסמך זה התחייבה ישראל לשיי תופי-פעולה מוחלט עם ארצות-הברית, ולכן מותר לאמריקאים לעיין לא רק במסקנות הוועדות המבררות את הפרש, אלא גם בעדויות השונות. ליבאי הבטיח את שלושת לקוחותיו, בעיקבות מיכתבו לראשי-הממשלה. ההתחייבות כלפי ליבאי ולקוחותיו תיו נעשתה על דעת הממשלה כולה, ובכיתוב מצוי מיסמך כן ארבעה סעיפים חסויים, המאשר זאת.

גם עורך-הדין חיים צדוק ררש את

יש המכנים את העדויות השיקוריות כ"עדויות סותרות", ומסבירים שהעדים פשוט רואים/זוכרים באורח שונה את האירועים. בהקשר זה יש מי שמעיד כי רוטנשטרייך צור מתמודדים עם בעיה זו באורח יותר מיקצועי מאשר שיכנת המופלאים של הכנסת, שאינם מנוסים בשכאלה.

יש מי שמתלונן על-ידי שהעדויות של עדים מסוימים אינן מוזכרות בעת חקירת עדים אחרים, ולכן דרושים חוקרים מיומנים במיוחד כדי לאתר שקרים או סתירות. זה נותן יתרון לוועדת רוטנשטרייך צור.

אולם מישנה אביאם סלע הוא העד הפופולארי ביותר בשתי הוועדות: הוא זומן לשתייה יותר פעמים מאשר כל עד אחר.

בעוד שוועדת אבן מתכוננת להגיש את מסקנותיה בימים הקרובים, ויש המרחיקים לכת וצופים אירועים מפי

ב עוד שהכל עסוקים בפולמוס סביב מסקנותיה העתידיות של ועדת-המישנה של ועדת החוץ והביטחון, המכונה "ועדת אבן" על שם היר שבראש שלה, נדמה כי שכחו את קיומה של ועדה נוספת, שהוקמה אחרי סערה תיקשורתית ולחצים מסיביים כדי לברר את פרשת פולארד, כתחליף לוועדת-החקירה.

ועדת אבן מככבת בכותרות הראשיות, ואילו מצד ועדת רוטנשטרייך צור (המורכבת מהיועץ רוטנשטרייך וצבי צור) אין קול ואין הגה, מלבד הידיעות על היעדרו של אחד מהשניים מהארץ.

אולם ועדת רוטנשטרייך צור סיימה למעשה את חקירתה. היא שמעה מה כפי כל האנשים הנוגעים לפרשה. גם לה, כמו לוועדת אבן, זומנו חלק מהעדים יותר מפעם אחת.

העדים שהוזמנו לשתי הוועדות מעידים כי השאלות בשתייהן פחות או

ברחוב הישראלי בעניין של ג'ונתן. את מספרת שהפרשה שבה לכות רות?

מילדרד פולארד (שיחה רא-שונה) העיתונות האמריקאית הלכה כולה נגדנו. כתבו עלינו דברים נוריים.

את יודעת שהישו כאן את הריגול הרוסי לריגול הישראלי?

בדיוק עכשיו היה כאן אדם שתיקן את מכשיר-הטלפון שלנו. את הראשוני נה המטלפנת אחרי תקופה שהמכשיר לא עבד.

האיש אמר לי: "פולארד... שמעתי את השם הזה קודם... אהה! עכשיו אני יודע! אתם ההורים של ג'ונתן פולארד! בעצם אתם בכלל לא מה שכותבים. לא כל-כך נוראים..."

(שיחה שנייה) את יודעת שהעיתון נות קצת משתפרת ביחס אלינו? התי-חילו גם לכתוב ברוח שונה, פחות קטלנית. בעצם, היינו רוצים שיהיה קצת שקט בפרשה, כדי שמי שמטפל בכך — יוכל לטפל בשקט וביסודיות.

מורים פולארד (שיחה שלישית) באיזה הקשר שבה הפרשה לכותרונות בישראל? הוועדה? את מבררת על ועדת-הכנסת? מה את מצפה ממסקנות הוועדה? אין טעם שאני אני, כי אניני מצוי כעניינים.

מדברים גם על-ידי שהוועדה טטיל אחריות על הדרג המדיני? שלושה הגדולים, רבין, פרס ושמיר? אני באמת מקווה שהם יקבלו את כל מה שמגיע להם!

מילדרד פולארד (שיחה רא-שונה) תרשי לי לשאול אותך שאלה: מדוע, לדעתך, מדוע נתנו תפקיד בכיר לאביאם סלע, בדיוק יומיים לפני גור-הדין של ג'יי (כינויו של ג'ונתן)? סתם טיפשות?

ובכן טיפשות כואת עולה ביוקרי: אבל אני חושבת שזה נעשה בכוונה תחילה!

לא ברור לי מה ישראל הרוויחה מכך. פשוט לא ברור לי. אני מחזיקה עכשיו ביד תמונה של (רפי) איתן (ואריאל) שרון. בדיוק קיבלתי אותה עכשיו בדואר. מדי יום אנחנו מקבלים טיפשי-עיתונות או תמונות בדואר. כל מיני אנשים טורחים לשלוח לנו. בדיוק התכוננתי בתמונה כשטיל-פנת. ראי איך הם מחייכים, שני אלה! אנחנו פה כואבים, והם ממשיכים וצוחקים!

מה כל-כך מצחיק? לטלפן לשאול את איתן? רק איזכור שמו גורם לי לחוש בחילה! לא הייתי מכובות עליו אפילו שחית-טלפון קצר?

הוא לא רק נטש את הבן שלי, אלא קבר אותו! הוא איש רע! את חושבת אחרת? אז יש דברים שאת לא יודעת, דברים שהגיעו אלינו רק באחרונה.

מה את אומרת על השגריר שלכם, מאיר רוזן? אז אני אניד לך: יש לכם פה שגריר טיפש ומטופש! כשהיינו בשגריר-רירות, את יודעת מה הוא אמר לי? שהרבה מישפחות בארץ הקריכו קורבנות!

הוא שאל אותי: "מה אתם רוצים שנעשה?" עניתי לו: "שתאמרו סוף-סוף את ה"אמת!"

"כתבנו לשמיר, וסיפרנו לו את כל העובדות הידועות לנו" ענה לי רוזן. התקשיתי להאמין למישמע אוניי. בקושי הצלחתי לשאול אותו: "הרי שמיר היה כאן עכשיו (שמיר ערך ביקור בארצות-הברית). לא היתה לך הורמנות לספר לו בעליפה את כל העובדות הידועות לך?"

את יודעת משהו? אפילו מוכירתה היתה יותר מתחשבת ומבינה מאשר הוא.

מורים פולארד (שיחה שלישית) בכל המצב הזה, אדם חייב להיות אופי-טימי, פשוט חייב!

מילדרד פולארד (שיחה רא-שונה) את שואלת אותי מה שלומי? הגב שלי כבר בסדר (למילדרד פולארד לא אירעה תאונת-דרכים כזו) אבל הלב — הלב שלי שבור. כל מה שאני רוצה זה שג'ונתן ואן יחזרו היתה, שיחזירו לי אותם!

סלע

סלע הוזמן להעיד יותר פעמים מאשר כל עד אחר

איתן

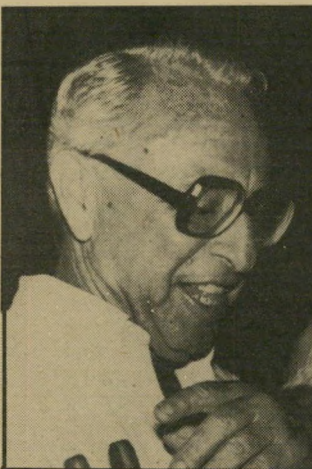

ליבאי

הרחק מאוד הזרקורים

ליבאי

צור

הם ינסחו את המסקנות בעיקר בשביל האמריקאים

רוטנשטרייך

יותר דומות. בשתי הוועדות נשאלות, מלבד שאלות עובדתיות, גם שאלות ספקולטיביות כגון: כיצד היתה צריכה הממשלה לנהוג בנקודה זו?

עיקר השאלות הנוקבות סובבות סביב מידת הפיקוח על הלק"ם, כראי שותו של רפי איתן. רוטנשטרייך וצור מנהלים את הבירור במישר בתליאבי. רק שניהם יושבים בעת מתן העדויות בוועדתם, עובדה המעניקה גוון יותר ענייני למהלך הבירור, ומונעת הרלפות. כלר מר — ועדת רוטנשטרייך צור אינה נמצאת בכותרות בגלל סיבה אחת ויחידה: שני חבריה אינם אנשים בעלי אינטרסים פוליטיים או אישיים, ולכן הם נמנעים מהרלפות מגמתיות לתיק שורת.

גם העובדה שרק שני אנשים מרכזיים את הוועדה תורמת לסודיות מס-ביב למתרחש שם. היו עדים ששיקרו בשתי הוועדות. אין תיאום עדויות או שיתוף-פעולה בין שתי הוועדות, אך העדויות — גם השיקוריות שביניהן — דומות.

לגתיים בעיקבות המסקנות, ההערכה היא שוועדת רוטנשטרייך צור תמתין לפירסום מסקנותיה של ועדת אבן והשלכותיה, ורק אז תפרסם את מסקנותיה. חברה יעדיפו לפסוק את דבריהם אחרונים. מה גם שרוטנשטרייך צור וצור התחילו בעבודתם אחרי ועדת אבן.

הבעיה איננו נעוצה בעיתוי פירסום המסקנות, אלא: למי מיועדות מסקנות אלה? לאמריקאים? לדרג המדיני הישראלי? לציבור הישראלי?

באשר לשניים של המסקנות שיפורסמו: אין הברל ביניהן פרט להב-דל הטכני שוועדת אבן, הפועלת בי-מיסגרת הפיקוח הפרלמנטרי על הר-שות המבצעת, תגיש את מסקנותיה ליושב-ראש הכנסת, ואילו ועדת רוטנשטרייך צור תגיש את מסקנותיה לראשי-הממשלה, שיעבירו לדיון בממ-של, הגוף שמיינה את השניים. מעט אבסורד, שכן אנשי הדרג המדיני (שמיר, ובעיקר — שימרון פרס ויצחק רבין), האמורים לדון במסקנותיה, היו בין נחקריה, והם, בין היתר, נושא המסקנות.

חייבות דומה לגבי מרשו, אביאם סלע. דב וייסגלס, פרקליטו של רפי איתן, לא דרש התחייבות כזאת. הוא בטוח שישראל ממילא לא תוכל למסור את עדותו הרגישה של איתן לירי האמריקאים, מפני היא מסבכת את הדרג המדיני. אך מרשו מובטח גם בגלל פעולות-השרשרת של ליבאי וצדוק. גירסה אחרת אומרת כי מיסמך ההתחייבות איפשר לאמריקאים לתש-אל, לא לחקור, את הישראלים איתן, יגור, רביד וארכ, אולם דהיג'נובה, התובע הכללי הפרדלי, הודיע עם צאת המישלחת מישראל, בדצמבר 1985, שהתחייבותה של ישראל כלפי ארצות-הברית בפרשה זו מוצתה. הוא הצהיר זאת בכתב. אי-כמוכן, לא ידעו האמריקאים כי

איצ'ה ממבוש טוען שמישהו מאוד דומה לו עשה בושות, ופנינה רוזנבלום של הסנדרוויצ'ים

■ כיום ההולדת של אייבי נתן, שנחגג במלון הילטון בתל-אביב, לא יושב בעליה שימחה בטל. הוא עמל, הויו ציור, נאם, קיבל אישית את אורחיו יחד עם אשתו קלריטה, שלבשה לבוש מוזהב שקצר התפעלות. ■ קלריטה יכולה היתה להי' בחר כמלכת-התלבושות באותו

פנים חשפה החצאית את הרג' ליים המפורסמות, כמעט באורך מלא. ■ מי שנראה עייף — ממש מותש — היה השר אברהם שריר, ששמו אינו יורד מהכר תרות. הוא נראה מוטל על כורסא בפתח האולם שבו חגגו אורחיו של אייבי, כשריבקה אשתו אי-

■ מוחמד בסיוני ממשיך להופיע בגפו באירועים, שאליו הם הוא מוזמן בתדירות מרשימה. אשתו, נגואה, עדיין שווה כי קאהיר, אך בסיוני מעורה דיו בחברה הישראלית ומסתדר ל- גמרי לא רע. בעת שנכה באירוע של אייבי, הוקרן סרט דובר עברית על אדם המכור לסמים.

אותה ניהל גורביץ, ושבה הקים ממבוש מהומה. "אני מנסה לה' פיץ' שהיה מישוה שדומה נורא לאיצ'ה ממבוש, והוא פשוט ה' נהג איום ונורא..." ■ מה שלום פנינה רוזנ- בלום? השקט אינו מעיד חל- לה על חוסר-פעילות. "מה, לא שמעתם על הסנדרוויצ'אדה של

שיר הבטלנים, שייצג את י' ראל באירוזיון בבריסל ב'9 ב' מאי, החליט לצלם סרס של ג' אחורי הקלעים' על הבנת השיר, הנסיעה לבלגיה, וכל מה שיקרה שם סביב הפעתם של נתן דר' נר ואבי קרשניר. "חאים ת' מיד את הכמהדקות של חזר על הבימה," אמר טלית השבוע, אני

מיכאל אלבין המנוח. משמאל: יריבו של ניר, יעקב נימרודי, אומנם לא הגיע בעצמו, אך שלח את בתו החיננית סמדר (ימני) ומי שעתיד להיות לבעלה, אייל. השניים אמורים להינשא בקרוב. גודי, אשתו של עמירם ניר, היתה מאוד נרגשת באותו ערב.

ג'בור פרשת הנשק האיראני, המתעטף מזה חודשים בשתיקה מוחלטת. אינו נראה באחרונה באירועים רבים. לתגינת יום-הולדת של אייבי נתן, במלון הילטון, בכל זאת טרח להופיע. לצידו נראית גליה אלבין, אלמנת

הערב, לולא הרוגמנית פינצ'י מור, הידועה בכינוי "הרגליים של המדינה". פינצ'י לבשה לי- בוש שחור, עטוי בשלל נוצות כי אותו הצבע. מאחור נראתה התל- בושית מהוגנת ביותר, אולם מלי

נה משה מצידו. שריר סיפר כי נוסף על פעילויותיו כשר כפול (מישפטים ותיירות) הוא חורש את סניפי הליכוד בארץ. מדוע? "כי מתכוננים לבחירות." מת? "באוקטובר!"

השר משה קצב, יוצא-איראן, נחלץ לעזרת השגריר המצרי, ותירגם לו סימולטנית את המת- רחש על המסך מעברית — לי אנגלית.

■ גם נאוה גינת, אשתו האכזרית של מנהל מחלקת-ה' כידור של הטלוויזיה, רפי גי' נת, הופיעה בגפה. נאוה סיפרה כי מרוב עיסוקיו של בעלה (כולבוסק, כידור, בשידור-חור- קר) כמעט ואינה פוגשת אותו.

■ רוחמה חרמון, הידועה יותר כמי שהיתה מזכירתו של יצחק רבין, התבקשה להופיע בטלוויזיה ולספר על הרגע שבו הודיעה על "מותו" המפורסם של אייבי נתן, בעת טיסתו הראשונה למצריים ב-1966. הכול זוכרים את הרגע, מלבד חרמון, שהי' אמצה והתאמצה — לשווא. כי ניגוד לאחרי, סירבה חרמון ה' נאה לאמץ את זיכרונה ולהפעיל את רמיזתה למען הופעה על פני המירקע.

■ דבר מפתיע ביותר אירע ליוסף ג'קסון, הגרפיקאי והק' ריקטוריסט: הוא יושב בבית-קפה תל-אביבי, כשלפתע הוזעק לטי- לפון. מכיוון שלא זכר למי סיפר על מקום הימצאו — הופתע. עוד יותר הופתע לגלות שמעברו השני של הקו נמצא חברו דודי הרפז — איש-עסקים ידוע, ה' מתגורר בכראויל. הרפז, שריבר מבראויל, התעניין מתי מגיע ג'קסון לדרום-אמריקה, וסיפר שהוא מבין עבדו סוויטה, טיר- לים ושאר פיגוקים. הנוכחים בלי- עו את רוקם. ג'קסון, לעומתם, בלע את לשונו לפני שהשיב: "אבל רק שבתי מדרום-אמריקה. הביקור שעליו אתה מדבר כבר הסתיים..."

■ איצ'ה ממבוש, מכפר האמנים עין-הור, מהלך במבוכה כל אימת שהוא נתקל באחרונה- בעמיקם גורביץ. הסיבה נעדר צה בהתנהגותו של ממבוש במי- סיבת. "הסדר השני" בכסית, ש'

פנינה? תמהה רוזנבלום השבוע, במיכנסים ובחולצה צמודים-צ' מורים. מסתבר שרוזנבלום, שכ' סר הוכיחה בעבר את חושיהע' סקים המפותח שלה, פותחת ביי- מים אלה עסק חדש: היא מכינה סנדרוויצ'ים עבור כינוסי-הפועל הקרוב. מה המיוחד בסנדרוויצ'ים מבית-היצירה הזה? הם יהיו מי- אור-מאור יפים וגם טעימים."

■ אלכס גילעד, היושב כבר תקופה ארוכה בלונדון, והי' מכהן בתפקיד בכיר בדוכן-הס' פורט של רשת-טלוויזיה אמרי- קאית, הוזמן באחרונה על-ידי ה' טלוויזיה הסינית להרצות בסמי- נר המוקדש לאירגון אולימפיא- דות. גילעד, גרוש מזה שנים רבות, לקח איתו לסין את בתו, גלילה בת 14, המתגוררת באי- רץ עם אמה, חוזה גילעד. בי- משך הטיול ביה-שבועיים כתבה גליה יומן מסע, והיא מתכוונת לקרוא אותו באוני בני-כיתתה, בליווי שיקופיות שצילמה.

■ יהודה טלית, מפיק

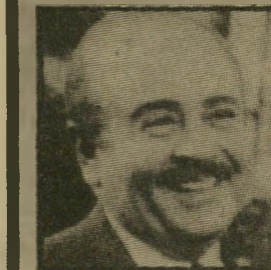
רוצה להראות מה קורה באמת, את הבעיות, החששות, התיקיות לניצחון — הכל בצורה בידר רית. יש כאן משהו שהוא מעל ומעבר לסתם עוד שיר. זוהי הפ' קה מעניינת, חכמה ואינטל- גנטית. כימאי הסרס הוא יגאל שילון, ומנהל התפקה הוא מוד בר השיר, זוזר לסקוב. ■ לפני חודשים אחדים ה' ריע אנדרי קלצ'נסקי, אביה של הדוגמנית סמדר דומת-י- דועה בפני עצמו, על גישאיו לי- בחורה בשם ריקה, שהי' צעירה ממנו ב-30 שנה, חכה בעיקבות זאת בתמונה-פלוס-סיפד בעד' תונים. השבוע גילה אנדרי שהוא כבר לא נשוי. קלצ'נסקי, זאת לא היתה בדיוק חתונה, לא היה טקס רתי. עודדן בשם של' מזה אפשיטיין, שנפטר בי- תיים, השיא אותו. זו היתה ה' פתקה טובה, ולכל הרפתקה אני קורא חתונה... אני אוהב להתחתן כל לילה, וכבר יש לי מישהי אחרת, שוטרת צעידה."

■ דפנה ברק ונעמי רזן

עדי אינהורן שקומתה מיתמרת מעל ל-180 ס"מ, בלטה בלבן, במסיבה שהתקיימה השבוע, כדי להדגיש את קומתה הגבוהה. הצטלמה עם איצ'ה ממבוש, "מוכתר" כפר-האמנים עין-הור, שקומתו אינה גבוהה במיוחד. ההבדל ניכר.

לא דובים ולא סרמנים!

האשהי הכחשה טלפונית מיר נכחה (שם), מסתבר כי הסיפור אינו מדויק. חאשוגי ושמיד אכן נקלעו לאותה המיסעדה. חאשוגי חשב שהסיטואציה משעשעת למדי, נקודה. השאר הוא ברוח עיתונאי. הסיפור על אחריות מפר' סמיו בלבד. האם ביקש חאשוגי, בין מנה למנה, ללחוץ את ידו של שמיר? אמר הוא השבוע להעולם הזה: "מה פיתאוס? אני לא מכיר אותה"

עדנאן חאשוגי, שהע' ניק ראיון בלעדי להעולם הזה, אינו יורד מהכותרות בישראל, בשבוע שעבר פורסם כאילו סע' דו חאשוגי וראש-ממשלת ישר' אל, יצחק שמיר, באותה מיס' עדת-היוקרה בפאריס, ושמיד סירב ללחוץ את ידו של חאשוגי, למרות בקשת המיליארדר הס' עודי.

עוד לפני שהחלו הדיונים אור- דות נימוסיו והליכותיו של הוג' השני בישראל וגם שולמית שי- מיר נכחה (שם), מסתבר כי הסיפור אינו מדויק. חאשוגי ושמיד אכן נקלעו לאותה המיסעדה. חאשוגי חשב שהסיטואציה משעשעת למדי, נקודה. השאר הוא ברוח עיתונאי. הסיפור על אחריות מפר' סמיו בלבד. האם ביקש חאשוגי, בין מנה למנה, ללחוץ את ידו של שמיר? אמר הוא השבוע להעולם הזה: "מה פיתאוס? אני לא מכיר אותה"

קודש הקודשים אשר לאגם

כאשר אנטישמי כזה הופך לפילרשמי, חסיד מושבע של מדינת-היהודים, הוא לוקח את המיטען הזה איתו. המוסר הרע, הידוע את הכל, הופך למוסר הטוב, הידוע את הכל. כך או כך זהו מוסר מתוחכם מאין כמוהו, ובו סופרמנים שכל סודות העולם חשופים לעינייהם.

הרבה סופרים ישראליים וזרים הפכו אמונה אנטישמית סמויה זו לכסף טוב. נולדה סיפורה שלמה המתארת את העלילות הפנטסטיות של המוסר, הש"כ, א"מ"ן, לק"ם, צייד-נאצים, ויונטלים ומה עוד, ולצידה מחסן של סירטיקולנוע וסדרות טלוויזיה על נושאים אלה. אקסודוס. המתופפת הקטנה. חרב גידעון.

למרבית הצער, ההישגים האמיתיים של שרותים אלה צנועים הרבה יותר, וכישלונותיהם מתחרים בהצלחה בכישלונות שאר שרותיהם בעולם. הסופרמנים מן הסרטים פישלו כליל, האמר, הרסו את אלי כהן בשלומיאליה נוראה, גרמו לעסקי-כישלונות ילדותי במצרים, שכחו להזהיר מפני התקפת יוסי-הכיפורים, ועוד ועוד.

כבר עמדנו על כך לאיפסם. זה בסדר גמור. המוסר ושאר השרותים מורכבים מבני-אדם — וירטואוזים כמו רפי איתן, חוקרים כמו יוסי גינוסר. מותר להם לפשל, כמו אחיהם-למקצוע בכל מקום. אך לך תסביר זאת לגויים...

עמוס בן 60

לא להאמין — אבל עמוס קינן הגיע לגיל 60. אני מכיר את עמוס כמעט מלידתו. הוא גר ברחוב אחרי-העם ואני גרתי ברחוב בוגרשבו. אמא שלי היקית היתה רוכבת על אופנוע כדי להביא כביסה לאמא שלו הרוסיה, שגידלה לברה שלוש בנים, אחרי מות האב. (לאמא שלי היה אז אופנוע של צנחנים בריטיים, מן הסוג שקדם לקטנועים הנוכחיים. ניתן היה לקפלם ולהצניחם. היא היתה רוכבת-האופנוע הראשונה בתל-אביב.)

היכרתי את עמוס ממש בשלהי מלחמת-העצמאות. מאז היינו בהרבה הפגנות ביחד. חתמנו ביחד על עשרות עצומות. רבנו לא פעם. התפייסנו לא פעם. לא היתה לנו ברירה: בכל שאלה חשובה, בכל התפניות והתפתולים של המאבק לשלום, היו דיעותינו זהות. "תמיד קינאתי כך, ותמיד קינאת בך", אמר לי השבוע, וצחק.

במדינה הזאת — כמו בכל חברה, בכל תקופה — מעטות מאוד השמשות, ורבים כוכביה-לכת. השמש אינה לוקחת אור מזולתה, היא מייצרת אותו בעצמה, מתוכה, כוכביה-לכת אך מחזירים את האור של השמש, ומתחממים לאורה.

עמוס קינן הוא שמש כזאת — אחד מתריסר היוצרים האוטנטיים בחברה הישראלית. כיצור אמת — יצירתו אחת, אך היא מתפזרת בשטחים רבים. הוא תרם תרומה גדולה לשפה העברית, לסיפורות, לעיתונות, לתיאטרון. הוא מצייר ומפסל. עכשיו הוא מנהל גם מוזיאון. הוא פעיל פוליטי ולוחם על השלום, בעיקריות בנתיבים שאין רבות דומות לה. הוא מתעד של תקופה. הוא ראי של החברה הישראלית, אחד הלוחמים על דמותה של מדינת-ישראל.

קינן התפרסם ראשונה ברבים כבעל טור הומוריסטי בהארץ ("עזי ושות'"). אחר-כך נחשד בהנחת כביסה של שר-התחבורה, הרתי, דוד פנקס, שניסה או לכפות על המדינה השבתה מוחלטת של התנועה בשבת. עמוס זוכה במישפט ועבר להעולם הזה. נרמה לי שכתב בשבועון זה כמה מיצירותיו המעולות ביותר.

שיתפנו פעולה בחשיפת הפרק הטראגי של הריסת הכפרים באזור לטרון. עמוס היה ער-ראייה, ואני הגשתי את הדוח שלו (מיסמך קלאסי בפני עצמו) לתחרימ-הממשלה דאז. היינו שותפים בהקמת חצי תריסר תנועות וקבוצות-מאבק. אז ברוך הבא לשנות 60.

איש המערה

בתוכנית פסוקו של מקום הראתה הטלוויזיה לא מכבר את מערת-אליהו, וציגה שמקום זה קדוש ליהודים ולמוסלמים. על המירקע של זיכרוננו הופיעו פניו של ח'אלד אל-חסן, ח'אלד — כמו אחיו האני — הוא אחד מיועציו הבכירים של יאסר ערפאת, דיפלומט פלסטיני מן השורה הראשונה. הוא ענק.

אל-חסן

כמו הרבה אנשים גדולים ושמי, הוא שופע הומור. שמעתי ממנו כמה מן הבדיחות הטובות ביותר.

אבל ההומור של ח'אלד נעלם כאשר דיבר על מערת-אליהו. אז היתה נטויה על פניו הבעה של עצבות ונוסטלגיה.

ח'אלד נולד וגדל בבניין השור מר של המערה. מישפחתו המוס' למית היתה מופקדת על המערה מדורידורות. בכל פגישה ביקש ממני להביא לו תצלומים של המערה והבניין. הבטחתי, ואיכ-שהו לא הספקתי.

(כיום, שליחת תצלום כזה מהווה מן הסתם קיום מגע עם פעיל באירגון טרוריסטי, עבירה שעונשה שלוש שנות מאסר, שלא לדבר על ריגול חמור.)

ח'אלד הוא סוחר אמיד מאוד בכווית, שוכן חבר'ש-ארץ הפא-נית באותה נסיכות. הוא עשיר מופלג. אבל הוא מתגעגע אל המערה.

חמה עלידי השמרת עריה-האויב, הן לשם חיסול הפוטנציאל התעשייתי שלו, הן לשם שבירת המוראל של האוכלוסיה.

אחרי קטל מחירי והרס נורא, הוכח שדוקטרינה זו היתה מוטעית. כאשר נמוג עשן המלחמה, וערי-גרמניה ההרוסות והשרופות התגלו לעיני הכובש, הסתבר כי ההפצצות לא תרמו הרבה לניצחון. המוראל של האוכלוסיה לא נשבר בהפצצות, אלא להיפך. והפוטנציאל התעשייתי לא חוסל. ככל שגברו ההפצצות, כן גבר הייצור המילחמתי הגרמני, שירד אל מתחת לפני האדמה. אבל בינתיים נולדה הפצצה הגרעינית, שהביאה את ההפצצה ה"אסטרטגית" לשיאה הגיוני — השמדה הדדית טוטאלית, באחריות גמורה.

קשה להאמין שלפני 50 שנה בלבד עוד יכול היה העולם להודיע על מחורבנה של עיריה קטנה.

להרוס את קרתגו

ומגרניקה — לימית. הרס גרניקה הוא כאין וכאפס לעומת הרס ימית. רק מי שראה זאת כמו עיניו יכול להעלות מראה זה על דעתו: עיר שלמה המונחת על הארץ, כשהרחובות חוצים עדיין בין ההריסות, ורועות בדוויות רועות בהם את עזיהן. אף קיר אחד אינו עומד על תילו, מלבד קירות בית-הכנסת, ועליהם הסיסמה: לעולם לא ניסוג.

לא הערבים הרסו את העיר, אלא הבולדור העברי (אותו הבולדור. ראה לעיל).

למה? ככה. אריאל שרון החליט — לדבריו — שלא טוב למצרים לגור בסמיכות כה רבה לגבול הישראלי. אני חושד בו ובחבריו שהיה להם מניע שונה לגמרי: הם פשוט לא יכלו לסבול את המחשבה שבבתים יפים אלה, שנבנו למען מתנחלים יהודיים, יגורו ערבים.

בשעתו אמר לי אנוור אליסאדאת שאחרי הפינוי ישלח 100 אלף מצרים לימית, והוא יחפור שם נמל עמוקים. אילו היה חזון זה מתגשם — האם זה היה רע לישראל או טוב לישראל? האם זה היה מחזק את השלום, או לא?

על כל פנים, המעשה נעשה. ימית הפכה קרתגו מודרנית — קרתגו שלא נהרסה עלידי אויביה במלחמה, אלא עלידי ידידיה בשלום.

לא מכבר, ביום-השנה לפינוי העיר, ערכו יוצאי-ימית הפגנה. הם הבטיחו לחזור לימית. מי יתן והשלום יתמוטט. המלחמה תתחדש, וברם ואש ימית תקום.

אני בטוח כי יקרה ההיפך. התקדים של ימית יחזור על עצמו בשאר ההתנזלויות. אבל אני מקווה שאו נמכור את הבתים במחיר רם המלא למשתכנים הנאים, כדי לפצות בכסף זה את המתפנים. כמו שאמר יצחק רבין: אריאל, עימנאל, שלומיאל.

המוסד של זיקני-ציון

לפני כמה שבועות הביאה אליי דפנה ברק את מייד לדין (למר צרויה). האיש הוא מפרשת-איראן. הופעתו לשמוע שהוא יהודי. לדין התפרסם כמי שעמד ליד עריסת הפרשה. היה זה הוא שנשלח לשוחח עם שימיעון פרס. לפי גירסה א' (של לדין עצמו): כדי לברר מה יודעים הישראלים על המצב באיראן. לפי גירסה ב' (זו של פרס): כדי לבקש מישראל לסייע לאמריקאים בשיחורור תמינת-הערובה, בעיסקה של דם תמורת סחורה. (סליחה: בני-ערובה נשק).

שאלתי את לדין איך נולדה השליחות הזאת. הוא סיפר: (פלוגי) קרא לי בוושינגטון ואמר: לסיי-איי אין מושג על מה שקורה באיראן. אבל המוסד יודע את הכל. סע ושמע מה הם יודעים.

הוא חיך והוסיף: "היה בזה שמץ של אנטישמיות..."

הברברים נשמעו סתומים, אך אני הבנתי את כוונתם. אחד מסיי-ההיכר של האנטישמיות הוא האמונה בפיקחותם העילאית של היהודים. לדעת האנטישמי, היהודים יודעים את הכל, מבינים את הכל. מכאן כוחם השטני של היהודים להשתלט על העולם ולמצוץ את דם הגויים. ולראיה: הפרוטוקולים של זקני-ציון, החושפים את הערמומיות הוודנית של היהודים.

כשהייתי נער, הלכתי לראות את הכותל המערבי. עברתי בהרבה סימטות צרות ועקלקלות, דרך ארוכה ומפותלת. ער שהגעתי לעוד סימטה אחת, ולפתע התנשא לפניי הכותל, ממש ליד, והוא אדיר ועצום, ונראה כאילו הוא מגיע השמימה. במלחמת ששת-הימים נכבש הכותל, וברגע הראשון של שיכרון ושיגעון הושמדה שכונת המוגרבים, על סימטותיה. הבולדור העברי פינה את השטח, ויצר מר

אגם

עין מיגרש-חניה לאומי ענק. ה"כותל התגמר, והפך לסתם חומה. ההוד והתיפארת, שחשנו בהם מול הכותל בימי נעורינו, נמוג ונעלם.

עכשיו בא יעקב אגם והוסיף את יצירת-הקישש שלו. רחבת הכותל הפכה לכיכר רינגוף ב', לתיפארת הרב גורן, על שם גרבר יהודי.

תמנהי מה היה קורה אילו הצליחה מחתרת-הטרור היהודית לגלח את קודשי האיסלאם מהר הבית, ובית המיקדש השלישי היה קם על תילו. היינו רואים כרובים על שם הגרבר רונשטיין משיקאגו, ומיזבז על שם רונברג מברוקלין, ומנורה על שם רונטל ממיאמי (יורד מישאל), וקודש-הקדשים על שם רונג באך מבורלייהילס, הכל בעיצוב של יעקב אגם. אלוהים ישמרו.

הבור ועם-הארץ

הגיע הזמן להפריך אחת ולתמיד את העלייה המרושעת, כאילו יש דימיון כלשהו בין ישראל ובין ררוס-אפריקה. אין שום דימיון כזה! ולראיה:

בררוס-אפריקה יש שחורים. אצלנו יש בני-מיעוטים ו/או מקומיים.

בררוס-אפריקה יש מהומות. אצלנו יש התפרעויות.

בררוס-אפריקה יש אנטי-גריילה. אצלנו יש מחבלים.

בררוס-אפריקה הורגים מפגנים. אצלנו נורים מסיתים. (הם נורים — תמיד במישקל נפעל.)

בררוס-אפריקה אסור לפועלים לישון בלילה בערים הלכנות, מפני שהם שחורים. אצלנו אסור לפועלים לישון בלילה בערים הישראליות, מפני שהם תושבי יהודה, שומרון וחבל-עזה.

בררוס-אפריקה קיים מישטר האפארטהייד. אצלנו יש מימשל צבאי.

הבורים בררוס-אפריקה מאמינים שהם גזע עליון. אנחנו העם הנבחר.

נה כי כן: אין שום דימיון. ולכל המשיטנים ייאמר: הרף!

החודש לפני...: טיטאניק

החודש לפני 75 שנה טבעה האונייה טיטאניק. טיטאניק היתה אוניית-הפאר הגדולה ביותר בעולם, וגם המהירה ביותר. היא היתה תיפארת הטכניקה המודרנית. היא לא יכלה לטבוע. אבל היא לא השלימה את הפלגת-הבכורה שלה.

מה הטביע את הטיטאניק? התשובה לדעתי: קרחון. כדי להשיג שיא חדש של מהירות לחציית האוקיינוס, הצפינה האונייה, התנגשה בקרחון וטבעה. אלפים ניספו.

זהו התשובה השיגרתית. התשובה האמיתית היא: היהודיה. טיטאניק הוטבעה עלידי השחצנות של בונייה, היהירות של בעליה, הגאונות של קברניטה.

מכיוון שכולם ידעו שהטיטאניק אינה יכולה לטבוע, לא שעו לאזהרות. האונייה הפליגה בנתיב שהיה מסוכן כאותה עונה. כאשר קרה האסון, לא התייחסו אליו תחילה ברצינות. אחר-כך התברר כי לא היו באוניה מיתקני-בטיחות מינימאליים. האונייה נסבכה לא חשו לעזרתה, מפני שמפקדיה לא האמינו שמשוה קרה לאוניית-הפאר הענקית. אשר אורותיה העליונים הבהיקו באופק.

יש כאן איזשהו לקח. אני מתעצל לפרטו.

החודש לפני...: גרניקה

אנטי-הגסטאפו פרצו ליריתו של הצייר הספרדי פאבלו פיקאסו בררוס-צרפת. הם הצביעו על הציור המפורסם, שצייר פיקאסו לזכר הפצצת העיירה גרניקה במלחמת-האזרחים הספרדית.

אתה עשית את זה? צעק קצייד-הגסטאפו. לא, השיב פיקאסו. אתם עשיתם את זה!

החודש מלא 50 שנה להפצצת הבארבאריה. שמה של גרניקה, עיירה באסקית ליד העיר בילבאו, הפך שסדר. בפעם הראשונה ראה העולם את המראה, שהפך מאז לכיכר שיגרת: עיר שנהרסה מן האוויר.

אחרי גרניקה באו ורשה, רוטרדם, קאננטרי — כולן דוגמות של התקפות-טרור על אוכלוסיה אזרחית. אולם למרבית האירוניה, לא רגל הצנח הגרמני בהפצצה "אסטרטגית", וגם לא בנה חיל-אוויר המתאים לכך. הגרמנים רגלו בהפצצה "טאקטית" — כלומר, בהפעלת חיל-האוויר לסייע צמוד לכוחות-היבשה, ובכלל זה הפצצת ערים לקראת כיבושן בידי הצבא.

רווקא האנגלו-סאכסים — הבריטים והאמריקאים — הם שהמציאו, עוד זמן רב לפני המלחמה, את הדוקטרינה של ההפצצה "אסטרטגית". זו אמרה שאפשר להשיג הכרעה במל-

בלי הרדמה

במירכאות יש טיטורים ובחדרי ניתוח יש תורים. מי שרוצה טיפול מעודד, חייב לשלם. תשלום כלשהו, כמו שוחד, יכול לעזור

רפואה שחורה

תחת דגל אדם

רפואה השחורה חדרה זה מ
כבר לתור כותלי קופת-חולים.
מדובר במתן תשלום כלשהו, מעין
שוחד, לרופאים ולאנשי-מינהל, כדי
שיקדמו אדם מסוים הזקוק לטיפול
ויתנו לו טיפול מעודד.
זהו פשיטת-רגל רעיונית
מובהקת; מכת-ימות לרעיון ה-
אבות המייסדים, בדבר שיוויזון
לכל החברים במתן שירותים
וטיפולים רפואיים.

גירעון שגיא, מבכירי ההסתדרות,
מודאג מן הרפואה השחורה וחושש,
שעל הבחירות הבאות יאבד המעמד לא
פחות מ-30 אלף קולות בגלל ניוונה
של קופת-חולים. לא מכבר הצהיר
שגיא — שהוא יו"ר האגף למינהל
וכוונתו בהסתדרות — כי לנגד
עיניו שלוש מטרות:
● לחסל את התורים הארוכים של
הממתינים לניתוח.
● להפסיק את הטיפולים במר-
פאות.
● לטוהר את קופת-חולים מגע
הרפואה השחורה.

שגיא דיבר בתקיפות, לא היסס
להאשים את האיש החזק של קופת-
חולים, הפרופ' חיים דורון, בכך שהוא
מנהל את הקופה ב-נוסח ארגנסט ית
מבנק-לאומי. ובכל זאת, אני מטיל
ספק אם הבין שגיא את עומק הבעיות
של קופת-חולים ואת מימרי המשבר
הפוקד אותה. נדמה לי, שגם הוא, כמו
רבים בציבור, נפל קורבן למסע הטי-

עיה מכוון, שניזום עליידי הנהלת
קופת-חולים, ראשי משרד-הבריאות
וחלק גדול מרופאי הקופה.

קריאת "הצילו!"

בציבור נוצר הרושם, שחולים
רבים ממתינים חודשים, ואף
שנים, לטיפול-דחוף — בגלל מחסור
במיטות, בכוח-אדם ובתקציב. אין זו
אמת. יש מספיק מיטות ודי כוח-אדם;
אפילו תקציב יש. הסיבה העיקרית
להמתנה היא סיבה מלאכותית. שור-
שיה בנייה כושל של מערכת-הברי-
אות.

סיבה נוספת: רצונם של
אינטרסנטים — בהם רופאים
ופוליטיקאים — לעורר בהלה
בציבור כדי להשיג שתי מתי
רות. ראשית, לאלץ את הציבור
להשתמש בשיטות-שוחד כדי
לקבל טיפול; ושנית, לשכנע
את הציבור שכדאי להמשיך

● בבתי-חולים סורוקה ממתינים כ-
900 איש, ארבע שנים, לניתוח בקע.
דובר מרכז קופת-חולים הכחיש כי
אוזניי את הנתונים הללו; לדבריו הם
מוגזמים לפחות פי שלושה — גם
מבחינת מיספר הממתינים, גם מבחינת
משך זמן ההמתנה.

מחברי. הקריאה להצלת ה-
רפואה פירסמו נתונים בומדי
בסטיים, כדי לעורר רושם של
קטסטרופה ברפואה הציבורי
רית. הסיתרון שהם מציעים:
להנהיג ניתוחים במשמרת
שניה, ולגבות מכל מנותח
(קטרקט, בקע וורידים) סכום
שבין 200 ל-400 דולר.
בכל הנוגע למחלות זיהומיות,

למטע חולים.
גם העברת חולים לבתי-
חולים פרטיים אינה רצויה.
המרחקים הגדולים ימנעו ביקר-
רים ויגרמו סבל גם למנותחים
וגם לבני משפחותיהם. אם יש-
נם רופאים וצוותים רפואיים
חופשיים בבתי-חולים בפרו-
סריה, הרי מוטב שהללו יבואו
לעבוד בבתי-חולים כמו סור-
וקה.

למטע חולים.

הראשונה עיינים ויבואו למשי-
מרת שניה תשושים.

אומר הר"ר חיים גורדון, מנהל בית-
חולים קפלן ברחובות: "לא הייתי רוצה
שאפילו הניתוח הפשוט ביותר ייעשה
עליידי רופא עייף במשמרת שניה, ש-
כבר הוציא את כוחו במשמרת הרא-
שונה." לדבריו, "הפיתרון הוא באמת
בשתי משמרות, אך לא במצב שבו מי
שעובד במשמרת הראשונה ימשיך לע-
בוד גם בשניה." עליידי הר"ר גורדון, אין
מספיק רופאים בכירים במחלקה, כדי
שהיה אפשר לחלקם לשתי משמרות.
והמתמחים אינם מסוגלים לעבוד ללא
השגחה והדרכה, בגלל פגם בסיסי ב-
חינוך הרפואי, המחייב הרבה מתמחים
למעט חולים.

גם העברת חולים לבתי-
חולים פרטיים אינה רצויה.
המרחקים הגדולים ימנעו ביקר-
רים ויגרמו סבל גם למנותחים
וגם לבני משפחותיהם. אם יש-
נם רופאים וצוותים רפואיים
חופשיים בבתי-חולים בפרו-
סריה, הרי מוטב שהללו יבואו
לעבוד בבתי-חולים כמו סור-
וקה.

למטע חולים.

קה בבאר-שבע, מאיר בכפר-
סבא או כרמל בחיפה, תחת
שיעבדו את החולים אליהם.
ביתניים חוגגת הרפואה השחורה
בבתי-חולים ציבוריים וממשלתיים —
גם באלה של קופת-חולים. לא רק
שנותנים כסף לרופאים כסתר, גם
מסייעים בכך להעלמות-מס.

שניים במחלקה

עליידי חוקי ההסתדרות וקופת-
חולים, אסור לעובדים במסדרות
הציבוריים לעסוק בעבודה פרטית,
נוספת, והנה, במציאות, רוב הרופאים
העובדים במשכורות מלאות בבתי-
חולים של קופת-חולים פתחו זה מכבר
קליניקות פרטיות — ובגלוי.
יש מבנייהם המקבילים באורח פרטי
חולים שהם חברים בקופת-חולים
אחרות — מכבי, מאוחדת ואפילו
לאומית; אך יש גם שמקבלים חברים
המבוססים בקופה של ההסתדרות.
כך עלול היווצר מצב של אס-
לייה: שני חולים מאושפזים ב-
בית-חולים של קופת-חולים, ב-
אותה מחלקה, תחת סיקורו של
אורו הרופא. אחד מן השניים
הוא גם פצינט פרטי של הרר-
פא ומשלשל לכיסו כסף טוב.
האם יזכו שניהם לאותו היחס,
או שמא יבחר הרופא להעניק
יחס מעודד ללקוח הפרטי שלו?
התשובה כמעט ברורה מאליה.
גידעון שגיא תובע לקרוא לילד

לסרטן מוזנח ולמחלות פרקים יש
באמת במערכת-הבריאות מצב קטס-
טרופי; אך לא בכך עסקו מחברי
הכרוז. הם הפחידו את הציבור בנתונים
לא-נכונים, כדי לשכנע את מקבלי
ההחלטות שיתירו עיסוק ברפואה פר-
טית בבתי-חולים ציבוריים, תחת ש-
יכוונו את מירב המאמצים בחיפוש אחר
פיתרונן של הבעיות האמיתיות. מט-
רתם היתה ברורה: להגדיל את הכנסתם
של הרופאים.

רופאים תשושים

ה טיטורים במרפאות —
כיבוז של ימים שלמים, כדי
להתקבל אצל רופא מומחה ולזכות
בסיכום-מחלה, במירשם או באישור
רפואי כלשהו — מקורם במיבנה
הביוורוקרטי המסורבל של קופת-
חולים.

מזה זמן-מה פועלות בקר-
פת-חולים קבוצות-לחץ, השור-
אפות להנהיג משמרת שניה
בתשלום, בדרך להגדלת ההכ-
נסה של הרופאים. אינני חולק,
כמובן, על כך שגם קטרקט וגם
בקע הם חוליים המחייבים טי-
פול וניתוח. אלא שמיספר ה-
ממתינים לניתוחים אלה כה
קטן, עד שאפשר לחסל את
התורים תוך חצי שנה מבלי
להזרים שקל נוסף — לא מבכסי
החולים ולא מתקציב הקופה.
כיצור עליידי פיצול שעות העבודה
של הרופאים — לשעות בוקר ול-

רופאים מעוררים בהלה כדי לאלץ את הציבור לשלם שוחד

בשמו, להיאבק ברפואה השחורה
ולהכיר את השחיתות. רב פלג, יו"ר
האגף לביטחון סוציאלי בהסתדרות,
איש מפ"ם, מתנגד לו בטענה, שכל
נסיון להטיל דופי בציבור רופאי הקר-
פא כולם הוא נסיון פסול, שאין לו יסוד
במציאות. אחד איש המערך והשני איש
מפ"ם. האם מודרכים האנשים הללו
עליידי חישובים מפלגתיים, או שהם
חסרי פניות פוליטיות ושופטים כל
בעיה לגופה?

רב פלג הוא חבר בוועדה שכונן
לפני כחצי שנה הוועדה-הפועל של ה-
הסתדרות, כדי להילחם ברפואה השחור-

שעות אחרי-הצהריים. הרופאים מתנג-
דים לדרך זו והנהלת קופת-חולים לא
רוצה להרגיז אותם. לכן היא מציעה
תשלום עבור-עבודת רופא במשמרת
שניה או העברת חולים מכפר-סבא
לעפולה, מחיפה לצפת, מערד לאש-
קלון.

עבודת-רופאים בשתי משי-
מרות היא פיתרון גרוע. אחד
מן השניים: או שהרופאים ב-
משמרת הראשונה לא יעבדו
די וישמרו על כוחם כדי לעבוד
במשמרת שניה, או שיעבדו
בהלכה, יסיימו את המשמרת

מורד שגיא
לחסל את התורים

שרי-בריאות גור וארבל-אלמזליני
פעילי מפלגה, בעלי תפקידים וסתם חברים

מת התרופות הרשמיות. בידי הבירוקרטים נתון הכוח אפילו למנות רופאים לתפקידים שונים, ללא תחרות. בשנים האחרונות קמו גופים מתחרים לקופת-חולים — אלה קופות החולים „מכבי“, „לאר-מית“ ו„מאחדות“, וכן בתי-חיר לים פריטים. גם גופים אלה בנר יים עלימי אותה נוסחה: המב-מה וספק-שירות חד המה. אולם מכיוון שלקופות אלה אין בתי-חולים משלהן, מוגבל הי שירות שהן מעניקות לחבריהן לטיפול שבטרם-איששו.

גם בקופות המתחרות התפתחה בירוקרטיה. אך מכיוון שאין הן משרות אינטרסים פוליטיים באותה מידה ש עושה זו הקופה ההסתדרותית, הן מצ ליחות לשמור על רמה גבוהה יותר של יעילות ואספקת-שירות.

הקופות הקטנות עדיין לא מהוות סכנה ממשיה לקיומה של הקופה הג דולה, אך כבר עתה מורגשת כריחה של חלק מחברי קופת-חולים של ההסתדרות לעברן של הקטנות. די בכך, כדי להפחיד את הווסים של המפלגות ה שליטות בהסתדרות, הרואים כראגה „כריחה של מצביעים“, העלולה להר ליד ברבות הימים ררישה לחלוקה מחד רש של הכוח והרכוש.

ממלכתי קיימת הפרדה בין מי שמעניק ביטוח לבין מי שמספק שירות. הגופים המבטחים רוכשים את ספקי השירות ואף מבקרים אותם. כך נוצרת תחרות בין ספקי השירות לבין עצמם, והתחרות לא רק שמוילה את המחירים אלא גם תורמת לקידום תחומים שונים כרפואה.

לא כך בקופת-חולים. זו מב-טחת וגם מספקת שירותים. כמבטח היא קובעת לעצמה את הכללים — צורת הביטוח וגובה הביטוח: במדונפוליסט היא מונעת תחרות אמיתית; כספק שירותי-בריאות ושירותי-בריאות היא קובעת את מחירי הבדיקה, הטיפול וה איששו.

את כל התפקידים הזה אין גוף בלתי-חלוי שמסוגל לבקר. יש אמנם מבקרי-הסתדרות ומבקרי-קופת-חולים, אך אלה אינם נציגי-ציבור אלא נציגי מיפלגות. בחיי היומיום נהנית הבירוקרטיה ההסתדרותית מפרוטקציה ומן היכולת להשפיע כל-יטוב על מקר רביה ואנשי שלומה: פעילי מיפלגה, בעלי תפקידים וסתם „חברים“ ומכ-רים: הללו נהנים מקידום בתור, מי איששו מהיר ולניתוחי הרניה וקט-רקט, מתרופות שאינם מופיעות כרשי

והחברות בהסתדרות הם שני צדדים של אותה המטבע. אין זה כלי זה — וההיפך. יש בכך משום הונאת הציבור: עולה-דחש, לדוגמה, שאינו מבין דבר בקשרים שבין הקופה וההסתדרות, וזכה עוד בהיותו במרכז-הקליטה כי פינקס-ארום, המעיד על חברותו בקר פתח-חולים: לימים יגלה, שהפך אוטר מטית חברת-הסתדרות, מבלי שנשאל על כך. הפקיד במרכז-קליטה פשוט ר שם אותו.

סכומי-עתק וזרמים מדי חודש בחודשו לקופה של קופת-חולים — ממיס החברים, מהמעבידים ומתודמות מחו"ל. מיליארי דולרים מופנים לפי תוח רפואי — להקמה ולביטוס של בתי-חולים ומרפאות. אך חלק נכבד מכספי הקופה מופנים לאפקים אחרים: לחינוך ההסתדרות, למימון מפל-נותיה ולאחזקת הבירוקרטיה ההסתדרותית-מיפלגתית.

30 אלף עובדי הקופה — הם ובני משפחותיהם — מהווים כשלעצמם כוח אלקטורלי לא-מבוטל. בכירי הקופה וההסתדרות זוכים במשכורות ובתנאי אים גלויים. שכמעט אין ברוג-מתם בסקטורים ציבוריים אחרים. אלה יונקים מהקניצורים ההסתדרותיים ובעיקר — מי קופת-חולים.

תחת שתספק שירות רפואי שיויוני לחברה — שהם יותר 90 אחוז מכ לל אורחי המדינה — משרתת קופת-חולים בעיקר את האינטרסים של המ עמד הבירוקרטי ההסתדרותי. וכך, כאשר נציגי הליכוד בהסתדרות תוק פים את ידיניהם מן המערך על ניהול כושל של קופת-חולים, הם נראים ונש מעים לא כמי שלוחמים לשינוי מיבני אלא כמי שנאבקים על הגרלת חלקם במלקוח.

לעשות טובה לחברים

מערכת הרפואית המודרנית, הנהוגה במערך, יש הפרדה מוד לטת בין המבטחים לבין ספקי השירות. גם במדינות שבהן קיים ביטוח-בריאות

קופת חולים חולה

קופת-חולים של ההסתדרות זה לא מה שהיה פעם.

כשהוקמה הקופה, הרבה שנים לפני שהוקמה מדינת-ישראל, התחייבו מי ייסריה לספק שירותי-רפואה שיו יוניים לעובדים ולהגן על האומה המתחרשת מפני חולי. ואכן, מגבול הצפון ועד קצה הדרום נפרשה כארץ רשת של מרפאות ובתי-חולים. עם ציור משוכללל וצוותים מיומנים של רופאים ואחיות.

עם הזמן התחוללו שינויים. קופת-חולים חדלה להיות רשת רפואית ארצית בלבד, והסבה למעין מעצמה גדולה, המרבות בדיה כוח כלכלי ופוליטי אדיר. השליטה בקופת-חולים במדה כשליטה בהסתדרות הכללית עצמה; וכי ששולט בהסתדרות, הופך במילא למרכיב חד שוב במימסד הישראלי.

התוצאה המיידית: הקופה הפכה זר להתגוששות פוליטית-מיפלגתית. אפילו שעד היום לא הצליח שום כוח פוליטי להדיח את המערך (מיפל-גת-העבודה, ולפנים מפא"י) מהשילטון בקופת-חולים ובהסתדרות הכללית.

מבחינת שליחותה הציבורית של הקופה יש למצב זה תר צאה חמורה מי כמות: קופת-חולים הממשית — לא כפי שצויינה בתחומים של המייסדים — מהווה היום בלם ומכשול על דרך פיתוחה של מערכת הבריאות בישראל.

לא כמיקרה, החברות בקופת-חולים

רה, ומי מכה בתפקיד יו"ר הוועדה הזו? לא ייאמן, הפרופ' חיים דורות, הבוס של כל הבוסים של קופת-חולים, שירש את אשר ידליו, כשזה תורה בגין שחיתות.

דורות עבד עם ידליו שנים רבות, בתפקידו כמנהל רפואי של קופת-חולים. באותה תקר-פה ששטה הרפואה השחורה בקופה וקיבלה מימדים מדהימים. עתה מעמידים את דורות בראש ועדה למילחמה בתר-פעה, שמשטה, התעצמה והיכ תה שורשים תחת ניהולו ובגלל אזלת-ידו. זה רציני זה?

העמדתו של הפרופ' דורות בראש הוועדה למילחמה ברפואה השחורה מסמלת יותר מכל את חוסר הרצינות והיעדר הנחישות של הנהגת ההסתדרות בתחום זה. יתכן שזו הסיבה לסירובו של שגיא לכהן כחבר בוועדת דורות.

נראה לי, שראשי קופת-חולים מעוניינים ליצור את הרושם שהם עדיין רבקים בהפרדה מוחלטת בין רפואה ציבורית ושיויונית לבין רפואה פרטית: אך זאת רק למראית עין.

בפועל הם רומסים מזמן את עיקרון השיויון ומאפשרים ל בעלי-קשרים ולבעלי-ממון ל-כות בטיפול מעודף; וזאת לא רק כדי להתחרות בקופות-חולים אחרות ובסקטור הפרטי, אלא גם כדי לספק את רצון נותיהם ואת צרכיהם של בעלי-השפעה, מקרב המחנה ההסתדרותי עצמו.

קנס

ללא צורך

ש רופאים של קופת-חולים ה משתתפים בגלוי בפרוייקטים פריטיים — למשל, הקמת בתי-חולים פרטיים. הם עושים זאת בגלוי, ממש מתחת לאפם של מנהלי הקופה. מירע על כך אפשר למצוא בעיתונים, אבל הנהלת הקופה אינה נוקפת אצבע.

יו"ר ההסתדרות הרופאים, הי ד"ר רם ישי, טוען שקרוב ל-80 אחוז מכלל המאיששוים בבתי-החולים של קופת-חולים הם „חולים פרטיים“. הדרך שבה התקבלו לאיששו ידועה, וקל לברר מי מן הרופאים מעורב בקבלתם. לא שמענו על נקיטת צעדי-נגד ואפילו לא על בדיקה

פתח-חולים רואים, כנראה, בדבר שרת הבריאות הכשר להרמת הידיים שלהם. במקביל לוועדת-דורות של קופת-חולים, מינתה שרת-הבריאות ועדה

וזאת באמונה שלמה, ויתכן שרק מתוך ציניות של עסק-מיפלגתי. כך או כך, כגעבור ומקמה, בריון בוועדת העבודה והרווחה של הכנסת, הורתה שהיא

מנכ"ל דורות

להפסיק את הטיטוריום

„מרימה ידיים“. לבריה, „אי-אפשר להתמודד עם התופעה בטרם יונראו השירותים הניתנים לציבור ללא שר חד“. ועוד: „אי-אפשר לאתר רופאים העוסקים ברפואה שחורה מכיוון שה חולים לא משתפים פעולה“. ראשי קר

רצינית של התופעה. מה הפלא, אם כן, ששרת-הבריאות החדשה, שושנה ארבל-אלמזלינו, הר לכת ומשלימה עם הרפואה השחורה. בראשית דרכה הניפה את דגל המילי-מה ברפואה השחורה: יתכן שעשתה

תשלום הקנס להעמיק את ההונחה הרפואית.

רפואה מונעת

ישראל מתעדת לקלוט עליה חדשה מברית-המועצות, ועודה נתו-נה כמצב מילחמה עם כמה משכנותיה; בתנאים אלה אין חלופה אמיתית ל-רפואה ציבורית ושיויונית. כדי לש-מור על הנכס הזה, לכל יתפורר לחלו-טין ואף יתאושש ויבריא, יש לנקוט באמצעים הכאים: להפריד לגמרי בין המערכת

דוגמה: „עשרה בתי-חולים יקבלו אוטונומיה“. ומה דינם של החולים? האם תינתן להם זכות הבחירה החופשית של בתי-החולים או של הרופא ה מטמל? אוטונומיה בלי זכות בחירה כמוה בהשתתפות ב-תחרות ריצה עם רגליים קשור-רות.

דוגמה נוספת: במקום למנוע אישפוזים מיותרים ולקצר את משך האישפוז, מעלים את דמי האישפוז והשירותים הרפואיים. פירוש הדבר הוא, שמעניקים לבתי-החולים פרס

שרת-הבריאות אלמזלינו הולכת ומשלימה עם הרפואה השחורה

המבטחת לבין המערכת המספקת שר-רותים:

● להפריד לחלוטין את הרפואה הציבורית מהרפואה הפרטית; ● להפוך את משרד-הבריאות ל-מישרד מינהלי גרידא ולהוציא מידיו את בתי-החולים; תפקידי המישרד לקבוע מדיניות, להציב יעדים, להוציא לפועל ולבקר — לא לתת שירותים רפואיים;

● לחוקק ללא ריחוי חוק לביטוח בריאות ממלכתי;

● לשנות את צורת הלימודים ואת

כספי עבור הטיפול המסורבל שהם נותנים. ועוד דוגמה: חולים רבים מצויים את חדריהם מכויון שאין הם זוכים בטיפול טוב ובייעוץ ראוי במועד הנכון, במיסגרת המרפאות של קופת-חולים. עלימי נתון רשמי כי 100 אלף איש פנו השנה ל-חדרי-מיון ללא צורך. עתה הוחלט, שמי שייפנה למיון „ללא צורך“ ישלם קנס בסך 35 שקל.

מי יחליט מהו „צורך“? רופא שטועה באבחנה ושולח את המתלונן לביתו, כדי שיחזור למחרת היום עם התפר-צות של תוספת? החולה עצמו, שי נשלח הביתה ללא מלצת-טיפול ובכל זאת הוא חש כרע? מבלי שישונה הטיפול במרפאות עלולה ההחלטה על

בעיית המונית היא בעיה המונית. המוניות אינן עוצרות. הנהגים עושים לך טובה. מדוע אינך תופס מונית? חקירה מיוחדת של יונתן שם-אור

האלו, טהקסי!

הזכויות של הנוסע. הנהג שמסיע אותך חייב, למשל, להיות מגולח למשעי, בעל הופעה נקייה ומסודרת, ואסור לו לאכול בזמן הנסיעה.

אסור לו גם לפתוח רדיו, אם אתה לא רוצה. לעומת זאת, חייב הנהג לסחוב עבורך את המזוודה. הנהג, כמה מוזר, חייב לעצור לך, אם איננו תפוס. קל מאוד לדעת את זה. ליד השימשה הקדמית יש שלט קטן. כאשר השלט מואר, המונית פנויה. השלט נכבה כאשר המונה מופעל, והמונה מופעל רק כאשר המונית תפוסה. מונית ריקה שנוסעת של שלט מואר חייבת לעצור. השאלה המעצבנת של הנהג, שהוא לעצור לך, שאלה שנועדה לברר לאן בדיוק אתה צריך להגיע, היא עבירה על החוק.

הנהג חייב, כמובן, להפעיל את המונה ולתת קבלה בתום הנסיעה. במונה יש שני תעריפים. עד השעה תשע בערב מופעל תעריף מס' 1. לאחר מכן, במשך כל הלילה, מופעל תעריף מס' 2. בשבתות וחגים מופעל תעריף 2 גם בשעות היום — עד שמתחילה תנועת האוטובוסים. הזכויות שלך, שמהן אתה לא נהנה, כי אין אף אחד במשרד התחבורה שמצליח לכפות על נהגי המוניות את התקנות, אותן תקנות עצמן שמעניקות לנהגי המוניות את הזכות הבלעדית להסיע נוסעים בתש

מסכים לשלם כפול, מבלי להפעיל מונה, ולנסוע עם עוד נוסע אחד, לכיוון שנוח לנהג. בדרך כלל, כאשר מה שאתה אומר לנהג לא כל-כך מוצא חן בעיניו, הוא אפילו לא עונה, וממשיך לנסוע.

איזה מדינה.

מי סוחב את המזוודה

ב ישראל, לא כל אחד רשאי להסיע נוסעים ממקום למקום ולגבות כעבור זה כסף. אלה שרשאים לעשות זאת מקבלים על כך אישור ממשרד התחבורה. בעלי המוניות, במספר, קבלו את הזכות הבלעדית לספק את השירות הזה. ומכיוון שזה זכויות בלעדיות יש גם תקנות שמגדירות את אופי השירות, את טיבו, ואת מחירו.

במשרד התחבורה ישנו אדם, אלכס לנגר שמו, שממונה על הנושא. אבל אי אפשר לדבר אתו.

"תראה", אומר עוזר הדובר של משרד התחבורה, משה קריץ, "אתה לא יכול לדבר עם לנגר".

עם מי אני יכול לדבר?

"אתי".

אתה בקי בנושא?

"לא. אבל אתה תשאל את השאלות, ואני אכתוב אותן, ואחרי כך אני אמסור לך את התשובות".

אתה מתלוצץ?

"לא. ברצינות".

שירות המונית מופעל מכוחן של תקנות שהוציא שר התחבורה. התקנות הן ברורות, ומגדירות במדויק את

עוצרת. לפעמים, המונית הלא-עוצרת משיגה ממינהגה, מאיטה, אבל אף פעם לא בולמת לידך ממש. היא מאלצת אותך לרוץ קצת. מה יש. וכמו בטרמפים, הנהג שואל לאן אתה צריך. לפעמים, התשובה שלך מתאימה לו: כאשר אתה

ההכנסה מואיל בטובו להכיר בהן, ככולן, ככהוצאה מוכרת. זה יופי, כי זה פתרון ניוז פנים-עירוני שמתאים לי קצב שישיראל אוהבת להתגאות בו. מונית זה יופי, בתנאי שהיא עוצרת, כשמאותתים לה. אבל המונית, כידוע, לא תמיד

מונית זה יופי. כי זה נוח, וזה מהר, וזה לא יקר. זה יופי כי לא צריך לפחד מדו"חות ומסגדלים, ולא צריך להתפלל שיהיה מקום חנייה ליד מישור רואייהחשבון, שלשם נוסעים כדי לתת לו את כל הקבלות של המוניות. שמי

מכל מקום. המוניות לא נכנסות לנתיבים הצפופים בשעות העומס. הנהג הישראלי לא כל-כך אוהב את הנוסע שלו. הוא מדבר אל הנוסע, ובעיקר על הנוסע.

גם אם משרד התחבורה יעלה את תעריפי הנסיעה, הוא לא יצליח לאלץ את הנהגים להסיע אותך לכל מקום.

כמה

עולה "מיספר"

הנהג הישראלי המצוי מדבר אל הנוסעים, ובעיקר עליהם. הוא לא כל-כך אוהב את הנוסע שלו. למה? כי הנוסע אומר לו איך לנסוע, ומתלונן על הדרך שבה הוא בחר. גם מנדרג וגם לא משאיר טיפים, וחושב שקנה לו עבד. הנוסע משוכנע שכל מה שהנהג רוצה זה להאריך לך את מסלול הנסיעה: אבל, אומר הנהג, הנסיעה הכי טובה זו הנסיעה הכי קצרה. ככה אומר נהג המונית באוזני הנוסע, אבל באוזני סדרן תחנת המוניות הוא משימ

בתל-אביב מומלץ להשתמש מאחזקת מארבע התחנות הבאות: השקם, הקסטל, בית החייל והמשורר. במקרה של תקלה, אפשר להתלונן אצל מנהל התחנה.

ומברכת. אין אף חבריכנסת שלוקח על עצמו לייצגם. אין אירגון מוניטין רציני. אין גם שריתחבורה שדואג להטבת תנאי השירות. אפשר לנסוע במונית בערים הגדולות, ואפשר אפילו ליהנות מזה. אפשר, אם יודעים מה לעשות, אם יודעים מה מגיע ואם יודעים כמה מיספרי טלפון. בתל-אביב, למשל, כדאי לרשום את מיספרי הטלפון של תחנת השקם. גם את המיספר של הקסטל כדאי לזכור, וגם את אלה של תחנות בית החייל והמשורר. ארבע התחנות האלה פועלות 24 שעות ביממה. הן נמצאות בתחנות גדולות ביניהן ויחור. בשעות היום, הן מפעילות כ-400 מוניטין. אלה תחנות שזוכות עם לקוחות פרטיים, ומשתדלות לספק שירות טוב. השקם, תחנה ישראלית הם פורשי הקסטל, הוותיקה והגדולה מכולם, (המשך בעמוד 25)

זה לא חוק לאגד, אלא חוק לקר אופרטיבים. אני, לפי הכרת עולמי, חרש צריך לתמוך בקואופרציות. גם ח"כ חיים קופמן מהליכוד חתום על החוק הזה. זה מסיבות פוליטיות. לרעתי, אי אפשר להשוות את אנשי אגד לנהגי המוניטין. למה לא? כי מונית זה לא קואופרטיב. זה כמו שמישהו קנה ומכר קיוסק. לא כל השקעה בכל עסק צריכה לקבל פטור. להיפך. אז מה יהיה עם המוניטין? אין אף חבריכנסת שיכול לעשות אתם משהו? הייתי יכול לתת להם כמה עצות. בעלי ונהגי המוניטין, על משפחתי, זה לפחות מנדט וחצי בכנסת. זה לא סתם מנדט וחצי, אלא גוף של אנשים שיכול להיות פירסומת נעה

חדר ליבצעים

הזמנת מונית באמצעות הטלפון היא האפשרות הכמעט יחידה להשתמש בשירותי המוניטין.

היינו מגיעים לשליש ההוצאות של היום. אולי אפילו פחות. האירגון לא מצליח לארגן את הנהגים? לא. מי אשם בזה? הנהגים. ולא אתה? אתה מבין, אני לא מתחמק מאחריות מינסטראלית, כמו שאומרים, אבל הנהגים הם כאלה. אז אתה מנסה להילחם על הגרלת ההכנסות. כן, עכשיו הגשנו בג"ץ ואנחנו גם רוצים שמה שסיכמו לגבי אגד, יוחל גם עלינו. הם מקבלים פטור ממס על המנייה שלהם, או גם אנחנו רוצים. ח"כ חיים רמון, מהמערך, הוא מיוד מי הצעת החוק שנועדה לפטור את מחזיקי מניית אגד ממס על המכירה. הוא מתנגד, בתוקף, לדרישה של מצא

מוסך. בעל הרכב נותר עם 2000 שקל ביד, בחורש. בעל הרכב איננו שכיר. הוא בעל עסק, שהשקיע כסף במקום העבודה שלו. השאלה היא, אם 2000 שקל נטו לחודש הם תמורה הוגנת. שאלה טובה, והתשובה היא, שיש נהגים שמרוויחים כפול. מונית איננה עובדת שמונה שעות, אלא 14 ו-16 שעות ביממה. מונית שעובדת בתחנה טובה מבצעת יותר מארבע נסיעות בשעה. לא תמיד נותנים לנוסע קבלה, ולא תמיד מפיילים מונה. מונית שפועלת 16 שעות ביממה ביד, בעל הבית ונהג שכיר, עשויה להכניס בין 8000 ל-10,000 שקל בחודש. ההוצאות אינן קטנות, ובכל זאת, אירגון בעלי המוניטין לא נלחם על הפחתת ההוצאות אלא על העלאת ההכנסות.

מנדט וחצי בכנסת

אתה מבין, אומר אברהם מצא, הנהגים זה עם אינדיבידואל

תחנות ובקשות, שיסדר לו נסיעה בינעירונית, שתחסוך ממנו שלוש שעות של התרוצצות בחום ובתנועה העירונית. מה שהכי מרגיז את הנהג זה המחיר הנמוך, לדעתו, שהוא מקבל עבור נסיעה. מחיר כליכר נמוך, מתלונן הנהג, עד שילדים מרשים לעצמם להזמין מונית, כמו היו בנים של רוטי שילד. המחיר ההתחלתי של נסיעה מיוחדת הוא 2.40 שקלים, שהם דולר וחצי. במנהטן, בירת העולם המערבי, מתחילה הנסיעה ב-1.60 דולר. עכשיו עותר אירגון בעלי המוניטין לבג"ץ, כדי שיאשר את ההעלאה הנוספת במחיר הנסיעה, העלאה שהובטחה לפני חודשיים. הנהגים דורשים תוספת של 30 אחוזים, ואז, אומר הנהג, יהיה בסדר. הוא יוכל לעבוד בשקט ולהרוויח בכבוד. מה שקורה עכשיו, לדבריו, מוציא לו את החשק. מחיר החלפים, לדוגמה, נמצא בשמיים. מישור כלל יודע כמה עולה צמיג חדש? זה לא עסק, מתלונן נהג המונית שמשבית את הרכב בשעות השיא. שהן

רק לחיידים! בתקווה לנסיעת-מכה, ומתלקק לנותני הדור-לארס. היחס שלו אל הישראלי הוא כמו אל טרמפיסט שעושים לו טובה.

ליסטי מאוד. קשה מאוד לארגן אותם. אברהם מצא, שהוא יו"ר אירגון בעלי המוניטין, מקבל משכורת מההסתדרות הכללית. הוא יושב בבית-כבד בתל-אביב ומנסה לדאוג לאלה שבחרו בו. מתוך 3000 בעלי מוניטין בתל-אביב, השתתפו בבחירות האחרונות, שנערכו לפני שלוש וחצי שנים, רק 1000 איש. אברהם מצא, איש מפי לגת-העבודה, הוא גם יו"ר האירגון התל-אביבי וגם יו"ר האירגון הארצי. מדוע אתה לא נלחם על הורדת ההוצאות? איך? ביטוח מוהל, פטור ממכס, הדרה של מסי-הכנסה בימי מוסך בימי הוצאה מוכרת... הנהגים לא קולטים מה זה עושה הדרה. ניסיון לעשות קרן כלית, אבל אף אחד לא מוכן להשתתף. יכולנו לעשות ביטוח זול, אם היינו באים יחד. יכולנו גם לקנות חלפים ברבע המחיר, אם היינו קונים כמות גדולה. אפילו את המוניטין היינו יכולים לקנות הרבה יותר בזול. בכמה היתם מורידים את ההוצאות?

בריוק השעות שבהן אתה זקוק לשיירות שלו. במישרד-התחבורה, שבדורק את מיספר המוניטין, משוכנעים שהם מוותרים נכון את היחס בין ההיצע לביקוש, ויש מספיק מוניטין. 800 הזכויות החדשים מטופטים בקצב של 18 בשבוע. מונית נקנית ללא מסים. המרצדס של נהגי המוניטין עולה לנהג כ-30 אלף דולר. אפשר, אפשר, כמובן, לקנות מכונית גם ברבע המחיר, ויש כאלה שעושים את זה. "מיספר", שהוא הזכויות להולכת נוסעים, עולה בשוק החופשי 30 אלף דולר. 60 אלף דולר, תעודת ישר ורשיון-נהיגה מיוחד, שכרוך בקורס של חודשים אחדים, יכולים להפוך אותו לנהיג-מונית ולבעלה. אפשר לעבוד על מונית גם בלי להיות בעל מיספר. אפשר לשכור מיספר, ויש גם אפשרות לעבוד כנהג שכיר. הרבה אפשרויות, ומונה אחד. נסיעה עירונית ממוצעת עולה 4.5 שקלים, ובשעה ממוצעת מבצעת מונית ארבע נסיעות. שמונה שעות עבודה, 25 ימים בחודש. התקבולים: 3600 שקל ברוטו. יש, כמובן, הוצאות. דלק, חלפים, ביטוח, מסים, בלאי וימי

הגיטה של עזרא

בישראל יש 7500 בעלי מוניטין. חלק מהם מעסיק נהגים שכירים, שמיספרם משתנה לפי תנודות השוק. כמות העבודה התקופתית, והרווח של הנהג ושל בעל הרכב. בתביעותיהם מהאוצר וממישרד-התחבורה מתבססים בעלי המוניטין על עלות ההשקעה ביעירת מקום העבודה ועל ההוצאות השוטפות הנחוצות כדי לקיים אותה. בעלי המוניטין תובעים, במידה רבה של צדק, שכל החישובים יערכו על סמך ההנחה, שבעל מונית זכאי ליוס-עבודה של שמונה שעות. כמו כל עובד אחר במשק, כדי להיות בעל מונית צריך לקבל, או לרכוש, את הזכויות. את הזכויות נותן מישרד-התחבורה. שדורש עבורו 8500 שקל. חלוקת הזכויות היא איטית ומבוזקרת. ויוצרת תור של שמונה שנות המתנה. אפשר גם לקנות את הזכויות מבעל מונית שקיבל אותה. בשוק החופשי עומד היום המחיר שלו על כ-50 אלף שקל. אחר-כך, כדאי מאוד להצטרף לתחנה. הזכות הזאת עולה לבעל המונית כ-5000 שקל. חוץ מכל אלה רצוי מאוד לקנות גם את המכונית. אלה הן ההוצאות הקבועות. עזרא קורן, לדוגמה, שהוא מנהל תחנת שקם, קנה לפני שנה וחצי מכונית מסוג ג'טה. היא עלתה 11 אלף דולר. שווייה היום: 8000 דולר. ג'טה חדשה עולה היום יותר מ-14 אלף דולר. ג'טה בניגוד למרצדס היקר, מחליפים כל שנתיים. אחרי שהמכונית עוברת 200 אלף קילומטרים. חישוב ההוצאות החודשיות של עזרא קורן הוא זה:

השקעה לחידוש הרכב	-	433 שקל
טסט	-	25 שקל

נהג עזרא קורן במנהטן מרוויחים יותר

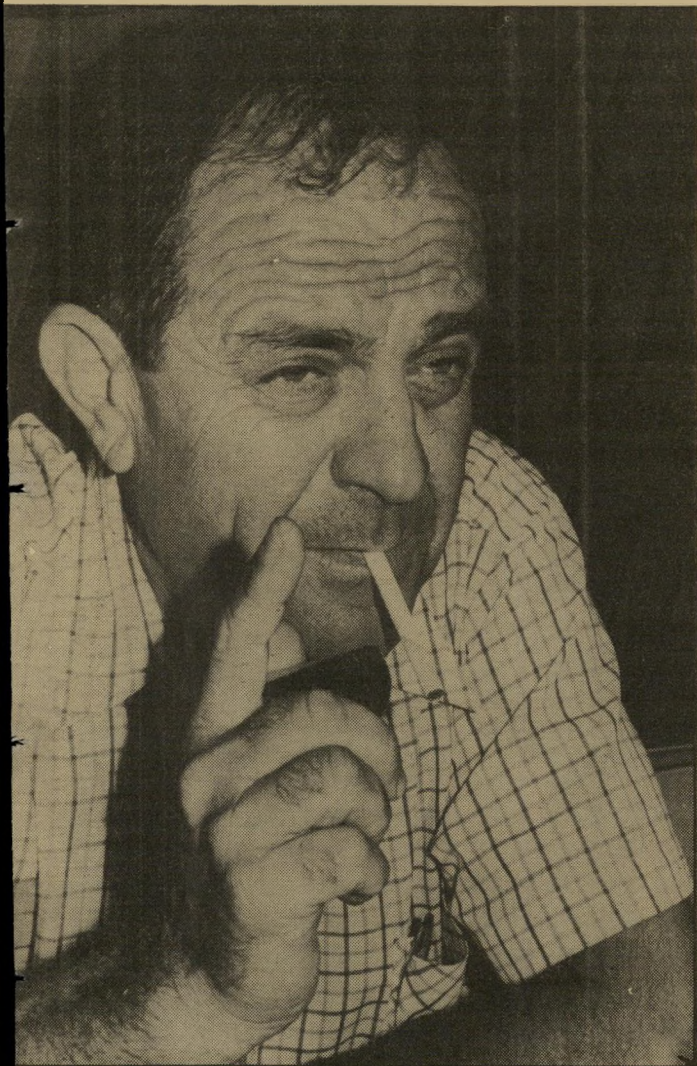
דלק	-	250 שקל
ביטוח	-	213 שקל
מס תחנה	-	100 שקל
חלפים ותיקונים	-	30 שקל
סך-הכל	-	1051 שקל

בחודש עבודה שמורכב מ-25 ימים. שבהם עובדים שמונה שעות. נכנסים לקופה 3600 שקל (ארבע נסיעות בשעה. ארבעה וחצי שקל לנסיעה ממוצעת). מהסכום הזה נוטלים פקידים מע"מ 15 אחוז, שהם 540 שקל. אחרי ההוצאות והמע"מ נשאר לקורן סכום של 2009 שקל. לפני מס. הרבה! ודאי שלא. במנהטן, התקבולים של הנהג אינם שונים בהרבה. היום, המחיר ההתחלתי של הנסיעה בישראל הוא 1.5 דולר, ובמנהטן - 1.60 דולר. הנסיעות במנהטן קצת יותר ארוכות. ומס-הכנסה יותר נמוך. מנהטן גם הרבה יותר זולה מתל-אביב. מלבד בדיור. נהגי ניו-יורק לא גרים במנהטן. כמו שנהגי תל-אביב לא גרים במגדל-דוד.

★ שימיעון פרס מחפש פאטנט כדי להצליח בבחירות

★ עוזי ברעם מוכן לשלם הרבה כסף

★ יותר משנה עסקו השניים במשאומתן עם אשף הבחירות מבאר-שבע

רענן כהן... פיתחתי את כל הרעיונות שלי. הוא שמע ורשם. הוא אמר לי, שידוע מעוזי על התנאים שאני אעבוד, שאת שכרי אקבל כגמור מערכת הבחירות, ועתה או אקבל רק עלות והוצאות. שאל אותי כמה הוצאתי עד היום, השבתי 90 אלף דולר. הוא רשם את כל הדברים ואמר לי שעליו להיפגש עם שימיעון. ב-24 בספטמבר 1986, מייד כאשר שימיעון יחזור מחו"ל, ויסדיר את העניין הכספי.

"חזר על דבר אחד במיוחד, שעליו להיות בקשר איתו. סיכמנו מה אני צריך לקבל מהמטה, ומה אני צריך לתת למטה. הסכרתי לרענן שאני אעלה את כל הדברים שסיכמנו על הכתב, ואמסור לו ולעוזי העתקים מודפסים. הסכרתי שאני אוהב סוד. רענן היה שבע רצון, שאני אעשה זאת, ולא הוא..."

"המטה" האמור הוא מטה הבחירות של המערך, שעליו מופקד רענן כהן, לשעבר האחראי מטעם המפלגה על הבחירות במיגור הערבי.

חלפון אוהב הסוד מיהר לדווח לידי סי ביילין על פגישתו עם כהן. יתכן שנהג כך, מכיוון שלא סמך יתר על המידה על כהן, ויתכן שפיתח אמון מיוחד בביילין, שאותו הכיר בסמוך לאותו מועד. יתכן גם ששתי הנסיות האלה פעלו אצלו בעירבוביה.

עובדה: שבועיים וחצי לפני הפגישתו עם כהן נועד חלפון לפגישה ראשונית עם ביילין, במשרד ראש הממשלה. חלפון סיפר שבסיומה של הפגישה אי-מר לביילין: "אדוני, בשבילי אתה הכרתי של העניין".

400 אלף לניחוש הנכון

חלפון, שכבר עבר עם מיפלגת העבודה במערכות הבחירות בעבר, מכיר את מנגנון המיפלגה היטב. לכן שאף בהתמדה לגמור עניין עם הגורם לים. הנהוג הזה, של פגישות עם שליח-מימסע, לא סיפק אותו.

נוסחת חלפון לניצחון

רס, סיפר בהם על תוכנית הבחירות שהיא שוקד על הכנתה. בשלהי אותה שנה שלח לפרס את עיקרי התוכנית שלו, וצירף מימצאים של סקר שאותו יום, על הסיכויים של שישה מועמדים לכנסת ה-12. פרס התרשם, כנראה, והורו לבועז אפלבוים לברוק את העניין.

חלפון ביומנו: "ב-14 בינואר 1986 נפגשתי עם בועז אפלבוים בקפה סב"י בירושלים. הפגישה הייתה ביוזמתו וביום שלישי, כי שימיעון עורך סיוורם ביום זה. שוחחנו על המצב, בייחוד על התוכנית שלי. בועז אמר לי התוכנית נראית לשימיעון, והוא שלח אותה לש"מ מועמדי יתר פרטים. בועז מאוד התלהב..."

רס, סיפר בהם על תוכנית הבחירות שהיא שוקד על הכנתה. בשלהי אותה שנה שלח לפרס את עיקרי התוכנית שלו, וצירף מימצאים של סקר שאותו יום, על הסיכויים של שישה מועמדים לכנסת ה-12. פרס התרשם, כנראה, והורו לבועז אפלבוים לברוק את העניין.

יצאתי מהשיחה במצב רוח טוב. חלפון מצידו מוכן ליתן לה תוכנית ושרותים. כמה התכוון חלפון להרוויח? בסעיף 4 של ההסכם נאמר: "חלפון תוכנית, להגיע להסכמה, לטפוח על הכתפיים, לחחוק ידיים ולסיים, אולי בחתימה. בהסכם המוצע, ששני הצדדים המיו."

"עוזי ברעם התחיל לדבר על הסכום שהוא מוכן לשלם עבור תוכנית טובה... הוא אמר שהוא רוצה לדבר איתי בארבע עיניים"

יקבל סך של 90 אלף דולר עלות התוכנית, וכן כל ההוצאות עבור התוכנית עד ליום הבחירות. לא חר ספירת הקולות והפירסום הרישמי, אם יתאימו לתחזיות חלפון, הכתובות בעמ' 1 של תוכנית הבחירות, יקבל חלפון סך של 400 אלף דולר..."

כמו בהימורים, קבלתו של הסכום הגדול — 400 אלף דולר — הותנתה בניחוש נכון של התוצאות. טוטו חלי' פון, מה יקרה אם חלפון ייכשל בניחוש? אין על-ידיך אפילו מילה אחת בנוסח ההסכם. חלפון, כנראה, האמין בעצמו ומיפלגת העבודה: אם תיכשל, תור כל לפטור עצמה מתשלום, ואם תנצח... אראו כבר תמצא דרך לפרוע את חובה לאשף הקלפיות מבאר-שבע.

בינתיים, עד יום הדין, שקד חלפון על קידום תוכניתו אצל הגדולים. ב-10 בספטמבר שעבר, בשעה 9.30 בבוקר, הגיע לחדרו של ברעם, בבניין מרכז המפלגה, ברחוב הירקון. "עוזי ביקש ממני לחזור ולפרט את התוכנית שלי", כתב חלפון ביומנו. באותה פגישה נתן, לדבריו, למזכ"ל המפלגה את "עיקרי הנוסחה של התוכנית", ולא את התוכנית עצמה. "הייתי חייב להמחיש הפעילות באיזור"

צגים בו הם חלפון וברעם, נאמר ש"המיפלגה מבקשת לרכוש אצל יעקב חלפון תוכנית בחירות ושירותים אחרים בקשר למערכת הבחירות לכנסת רים בקשר למערכת הבחירות לכנסת

שני אישים היו על הכוונת שלו — שימיעון פרס ועוזי ברעם — ואת שניהם הצליח בסופו של דבר לצוד. משמע להיפגש, לפרוש

אכן האמין שהמיפלגה תממן את הוצאותיו, ותשלם את שכרו כיד נדיבה. כעבור ארבעה חודשים כתב חלפון ביומנו: "בשעה 10.00 הופעתי אצל

קרסני. אנשי מנגנון מרכז המיפלגה, ועם אחרים. השבוע, כשנשאל מזכ"ל העבודה, ח"כ עוזי ברעם, על הצעת ההסכם של חלפון, הגיב בקוצר רוח: "בירבורים! אין לי עניין באיש הזה" לרגע אפשר היה לחשוב, שלמיפלגה לא היה עניין במומחה מבאר-שבע, ושאישי מראשיה לא התייחס אליו ברצינות. העובדה שנפגש עם שני יועצים ועם שני עסי קניימיפלגה אינה אומרת הרבה. אך לא זו התמונה המצטיירת מתוך יומן העבודה מפורט שניהל יעקב חלי' פון, החל משלהי 1985 ועד השבועות האחרונים. עיון ביומן — שעותק מצרם שלו הגיע למערכת העולם הזה — מלמד שדווקא ראשי המיפלגה התייחסו אל חלפון ברצינות, לפחות במרוצת השנה שעברה, ונועדו עימו מדי פעם לפגישות בארבע עיניים. כך שימיעון פרס, בתקופה שהיה ראש ממשלה, וכך עוזי ברעם, מזכ"ל המיפלגה.

הכותרת של העניין

ב מחצית השנייה של 1985 שר-גר חלפון מדי פעם מיכתבים לפי

ה ס כ מ		
שנער ביום 9,11,1986 בתל אביב,		
ב י ו	מפלגת העבודה הישראלית (ע"י המזכ"ל עוזי ברעם) להלהן ; המפלגה	
ל ב י ו	יעקב חלפון - להלהן " חלפון "	
ו א י ל	והמפלגה נערכת להשתתף במערכת הבחירות לכנסת ה - 12 ,	
ו א י ל	וחלפון הינו מומחה למתן יעוץ והכנת תוכניות בחירות	
ו א י ל	והמפלגה מבקשת לרכוש אצל יעקב חלפון תוכנית בחירות ושירותים אחרים בקשר למערכת הבחירות לכנסת ה - 12 , וחלפון מצידו מוכן ליתן לה את תוכנית ושירותים.	

ראש ההסכם בין חלפון והמיפלגה המיפלגה נערכת להשתתף במערכת הבחירות לכנסת ה-12...

ראשימטה רענן כהן
"אסור לאיש לדעת..."

בוריס קרסני, עוזרו וירימינו של עוזי ברעם. הוא נפגש עם קרסני בתל-אביב, בבוקר ה-5 בפברואר, ואחר-כך נפגש ליומנו וכתב: "הבנתי שרענן (של קרסני) היא שעל מיפלגת העבודה לא שלם מקופתה ולא לחפש פאטנטים שונים. הבנתי שעוזי פנה אליו (אל קרסני) בבקשה, שהתשלום ייעשה על-ידי האגודה לחינוך תנועתי (ע"ש גול-דה מאיר), שבוריס עומד בראשה. בוריס התנגד לכך, ואפילו הסביר לי מי דוע..."

כאשר יצא חלפון מן הפגישה עם קרסני, היה מאוכזב לחלוטין. הוא החליט לשלוח שלושה מיכתבים וזעמים, שהיו כבר מוכנים עימו, לשימרון פרס. לעוזי ברעם וליוסי ביילין — ולהורות לעורריהן להיכנס לפעולה.

את יומיה העבודה שלו, הנושא את הכותרת "סיפור המעשה", סיים חלפון ב-6 בפברואר, במישפט אחד: "הטיפול בבעיית התשלום הועברה לידי עורך-דין עצמון, ואני אפעל לפי הוראותיו בלבד".

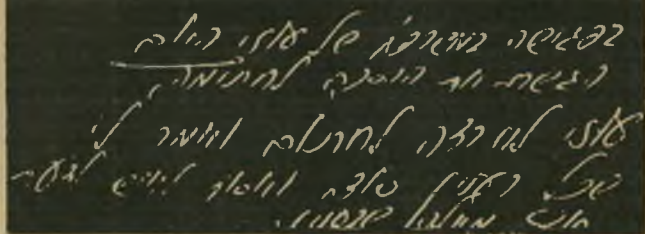
עתה, משגברו הסיכויים להקדמת הבחירות, עשויים פרס, ברעם וכהן להציע "סולחה" לחלפון, כדי לקנות, בכל זאת, את שרותיו.

צילום: צמיר, העולם הזה

יחזור מחו"ל. אמרתי לו שמצבי הכספי בכי רע, ואין באפשרותי לשאת במצב, והדבר גורם לי אינעימויות רבות. "כאן עוזי החל להזכיר מקורות, מהם אפשר יהיה לשלם לי. אמרתי לו שלי זה לא חשוב, כי אני אתן חשבונית לכל מי שיתן לי כסף. מאחר ששמעתי שם מסויים של מקור, הצעתי את עצמי לגשת אליו אני בעצמי. עוזי אמר לי, אל תגש אתה לאיש; אני אסדר הכל אחרי השיחה עם שימרון. סוכם שאני אחכה לשיחה המשולשת... מתוכן הי שיחה, שאני מזכיר, הייתי מאוד מריר צה, ויצאתי מהשיחה במצב רוח טוב..." חלפון זכה גם להפגש עם פרס עצמו, אך על שיחתו זו אין ביומנו פרטים, מלבד זה: "השיחה התמשכה כי

עוזי ברעם

בסם מפלגת העבודה הישראלית

מיקום החתימה

עוזי לא רצה לחתום..."

בחירה (מסויים) לפי תוכנית שלי, ואני אמרתי שבנוהדיאבים יפעל יצחק רבין. למשל. עוזי תיקן אותי ואמר, שבינוהדיאבים מתאים גם מיקי כר זוהר. אמרתי בסדר, העיקר שהדברים מובנים.

"עוזי ברעם התחיל לדבר על הסכום שהוא מוכן לשלם עבור תוכנית טובה. הוא אמר: אני מוכן לשלם הרבה כסף בשביל תוכנית בחירות..." אמר שהוא רוצה לדבר איתי בארבע עיניים בנושא התשלום והעניין הכספי. עוזי עזב את החדר, כי היה עליו לצאת למסיבת-עיי תונאים בבית-סוקולוב. אני נשארתי עם רענן כהן במסדרון, ונפרדנו לשי-לום..."

"פרס מסוכך על המיפלגה"

כעבור חודשיים, ב-9 בנובמבר שעבר, נועדו השניים לפגישה נוספת.

"נכנסתי לחדרו של עוזי, לפגישה בארבע עיניים, כפי שהובטח לי... עוזי התחיל בשיחה... הסברתי לעוזי, שכר זה של מיפלגת העבודה כיום הוא שימרון פרס, אשר מסוכך על המיפ-

לגה. ביקשתי מעוזי לדאוג, ששימרון ימשיך בסיוורים שלו בימי שלישי. כפי שעשה כאשר היה ראשי-משלה. עוזי הבטיח לי שכך יהיה. שוחחנו על כל מיני נושאים, שאיני יכול ואיני רוצה לחזור עליהם ללא אישורו של עוזי. "לקראת סיום השיחה הבטיח לי עוזי ללכת איתי בידך לשימרון, כאשר

1, להסכם זה יהיה דף אחד בלבד ללא העהקים, לאחר חתימתו יימסר לד"ר יוסי ביילין אשר נמצא בסוד העניין ועליו יהיה לשמור על הסכם זה,

2, לחלפון אסור לפרסם כל מידע שיגיע לידיו בקשר עם נחיתת השירותים למפלגת העבודה.

3, דפים מס, 25 - 26 מתוכנית הבחירות שנמסרה לעוזי ברעם ורענן כהן, מהווים חלק בלתי נפרד מחוזה זה,

4, חלפון יקבל סך של \$ 90,000 עלות התוכנית וכך כל ההוצאות עבור התאמו התוכנית עד ליום הבחירות. לאחר ספירת הקולות והפרסום הרשמי אם יתא

הסעיפים הראשונים של ההסכם "אסור לפרסם"

40 דקות, ורוב הזמן אני הייתי המדבר, במיוחד על התוכנית שלי. ידעתי והבנתי כי בשיחה, ששימרון מתעניין, כי שאל אותי במיוחד: אתה מתכוון מהמקום ה-50? אישרתי כן..."

אם התרשם חלפון, שגמר עיסקה עם הבוס הגדול, "אשר מסוכך על הי

בכריו, גילה חשימהר שלא כך הם פני הדברים. פרס וברעם התל

הבו תחילה, אך משהו השתבש בדרכי.

חלפון עצמו חתם על ההסכם המוצע, אך ברעם סירב בסופו של דבר לחתום.

ברעם, השבוע: "חלפון נשאר חלפון, תחילה דיבר על תוכנית גדולה, אמר שיורשו בינתיים רק הוצאות ואת שכי רו יתבע רק אחרי הבחירות, אבל הי תוכנית הגדולה מעולם לא הגיעה לידי.

"אחר-כך הגיש תוכנית קטנה, איך להפעיל את חברי-המרכז ואת ראשי המיפלגה במערכת הבחירות וביסודי-הבחירות, אבל הגיש חשבון ענקי. משהו כמו רבע מיליון שקלים. הוא טען שזה לכיסוי הוצאות.

נדהמתי. חשבתי שחשבוננו יסתכם ב-20 או ב-30 אלף שקל. אבל מה פית' אום רבע מיליון? הוא טען שעיקר תוכי נתמחשב, אבל מי ביקש ממנו תוכנה, ומי ביקש ממנו מחשב? מאותו הרגע לא רציתי לשמוע יותר על כל העניין."

"אסור לאיש לדעת"

על גבי ההסכם המוצע, במקום שבו קיווה חלפון למצוא את חתימתו של מוכ"ל מיפלגת העבודה, מופיעה הערה: כנראה בכתב-ידו של חלפון: "בי פגישה במשרדו של עוזי היום, הגשתי את ההסכם לחתימה. עוזי לא רצה לחתום ואמר לי, שכל העניין סודי ואסור לאיש לדעת, חוץ מ-...". השם לא ברור.

חלפון עוד ניסה לעורר אנשים במיפלגה, כדי להשיג הסכם, אך לא הצליח. הוא התלונן, שאפילו לא קיבל כיסוי על כל הוצאותיו.

לפני שלושה חודשים, ב-4 בפברואר, החליט לפנות לעורך-דין, "כדי למצוא מוצא לבעיה שהחלה להציק לי יום ביומו". אך גם בכך התקשה, כנראה בגלל מיגבלות שהטיל על עצמו.

"גלל ההסכם שלי עם עוזי", כתב ביומיה העבודה שלו, "ובגלל טיב הב"ייה, הייתי צריך לחשוב טוב אל מי

יועץ ביילין עם פרס

"אדוני, בשבילי אתה הכול של העניין"

מוכ"ל ברעם

עוזי הבטיח לי שכך יהיה"

שתו הרבה חלב תנובה ואיספו את האריוזות עם המספרים המודפסים עליהן.

בתום שבועיים 3 צרופי מספרים - זוכים!

על אריוזות חלב תנובה; שקיות חלב 1 ליטר וקרמוני חלב סרי שתותו בינו "משחקי החלב יאדה". תמצאו מספר בן שתי ספרות.

שימרו על השקיות או קופסאות הקרמון. בתום שבועיים נפרסם 3 צרופי מספרים זוכים. שכל אחד מהם מורכב ממספרים המופיעים על גבי 6 אריוזות. ככל שתאספו יותר אריוזות כך יגדלו סיכוייכם לזכות.

אם יש בידכם 6 מספרים היוצרים את הצרוף הראשון אתם משותפים בהגרלת הגמה. שתעדך בסוף המבצע ובה זוכה כל משתתף באחד הפרסים: גביע החלב יאדה, מדליות זהב, מדליות כסף.

גביע החלב יאדה

2 מכוניות סובארו 1600 ספורט "COUPE"!

בואו להשתתף במבצע הפרסים המלהיב: אלפי פרסים! שבועיים של

משחקי החלב יאדה

תנובה

מדליות ארד

צירוף המספרים השני מזכה אתכם מייד וללא הגרלה באחד מ-
אלפי כדורי משחק "לך תבוא"
צירוף המספרים השלישי
מזכה אתכם מייד
וללא הגרלה באחד מ-
אלפי משחקי "פליי-מוביל"

מדליות זהב

מיסות זוגיות לאירופה
(כרטיסים קבוצתיים, לא כולל מיסים והיסעים).

מדליות כסף

משחקי כדורגל אלקטרוני
משחקי סט עיצוב אופנה

את תלושי ההשתתפות בהגרלת הגמר ואת הפרסים המידיים, תקבלו עם הצגת צירופי המספרים שאספתם, על אריוזותיהם השלמות, (ריקות כמוכן) בכל אחת מחנויות "היפר שוק" תנובה ו"מזון מן הקבוץ והמושב".

כל אריוזה משותפת במבצע פעם אחת בלבד. גם אם המספר מודפס עליה יותר מפעם אחת. ניתן לצרף מספרים משקיות החלב ומקרמוני החלב הסרי גם יחד.

הגרלת הפרסים הגדולה, הענקת פרסי מדליות הזהב והכסף והענקת גביע החלב יאדה תערך בסוף המבצע, ב"דב-מכר" של תנובה.

המבצע בתוקף עד 17.5.87. חלוקת פרסים וכרטיסי הגרלה עד 27.5.87. המבצע לא מתקיים באילת. הודעה בדבר מבצע באילת תפורסם בנפרד.

המספרים הזוכים, נקודות חלוקת הפרסים ונקודות חלוקה נוספות יפורסמו בעיתונים החל מ-18.5.87.

לגוף שלך מגיע תנובה

א-ס / שיווק אגרסיבי

אריוזות חלב עמוד ארון משותפות במבצע. התבצע כפיף לזמנו. והשתתפות אחרת על ענדי "תנובה". חנויות "מזון מן הקבוץ והמושב". פרסים "איראלי" ו"שיווק אגרסיבי".

המאורב הפדרע

חמו ודניאל במקום האירוע (המארב מסומן בחץ)
"אילו היית ארנבת..."

הרמתי את המכנסיים וגיליתי שיש לי חור גדול ברגל. ברגע שהיורה ראה את זה הוא נבהל, כנראה רק אז הוא הבין מה קרה. הוא נכנס להיסטריה והתחיל לצעוק ולהשתולל. חשבתי שאתם מחבלים, הוא אמר. הוא סימן לחברים שלו לצאת ממטע אבוקדו סמוך. למקום הגיעו עוד כמה אנשים, ביניהם בחור צעיר, והם החלו להסתובב ולהתייעץ מה לעשות בנו. אחד מהם החזיק סכין בידו, ושמעתי אותו אומר לחברו, שישים את הסכין ביד של יהודה כדי שיחשבו שאנחנו תקפנו אותם.

"יהודה שכב ללא תנועה. מדי פעם השמיע אנחות כאב, לדבר הוא לא היה יכול. בינתיים רץ אחד מהם לכביש, להזעיק עזרה. הדקות עברו והכאבים גברו. הרגשתי שאני הולך ומאבד את ההכרה. כשצעקתי מכאב הרים עליי אחד מהחבורה יד וסימן לי לשתוק. חלפה יותר משעה עד שהם הצליחו לעצור ניידת מישטרה, שפינתה אותנו למגדוד ארם בבית-שמש. משם פינו אותנו באמבולנס לית'חולים הד-סה בירושלים."

שקי-אבוקדו

גנובים

סיפור של יהודה זהה, עד אותו הרגע שבו נורה בישבנו. מאז, אין הוא זוכר דבר. יותר משעתיים אחרי שנורו הגיעו לבית-החולים, ושם נותחו מייד. למיש פחותיהם לא נמסרה הודעה רשמית. אשתו של השוטף שאסף אותם לבית החולים הכירה את אשתו של רמי, והיא שהודיעה לה. להוריו הקשישים של יהודה הגיעה ההודעה מפי שכנים שקלטו אותה במיקרה. גם לרמי וגם ליהודה לא היה ברור

רמי ויהודה יצאו לעבר מושב יעיש. תחת לצעור לאורך הכביש הראשי, החליטו לקצר את הדרך ולחצות שדה הגובל בבית אביו של רמי, דרך המקצרת את המרחק מאוד. "נכנסנו לשדה", ממשיך רמי, "ואי-חרי כמה דקות הליכה-שמעתי צעקה: עצור. יחד איתה נשמע צור-יריות. יהודה נפל וצעק, רמי, רמי, ירו בי. אני נשארתי בהלם. הרמתי ידיים ולא יכולתי לזוז מרוב בהלה. לא ידעתי מה לח-שוב. פחדתי שמחבלים תקפו אותנו. פתאום שמעתי צור-יריות נוסף. הפ-עם הרגשתי כאב ברגל והבנתי שנפגעתי מכדורים. מייד תפסתי, שאם אמי שיד לעמוד יורגו אותי. בשארית כו-חותי לקחתי תנופה והפלתי את עצמי לאחור. לא יכולתי ליפול לפנים בגלל הכאבים ברגל. כשנשככתי על האדמה ראיתי לראשונה את היורה. אדם לבוש במדי מישמר-הגבול כורע ברך ומכוון אליי רובה. צעקתי אליו: למה ירית בי, ואז הוא קם, התקרב אליי ואמר בחיוך:

סיפור של יהודה חמו ורמי דניאל מבית-שמש יכול לשמש תסריט למערבון קלאסי.

שעת ביד-ערביים. איזור הררי יפה-פה. שקט ושלווה. שני בחורים פוסעים במורד שביל מפותל, כשלפתע מפר את הדממה רעש חזק, צור-יריות. אחד הבחורים נופל שותת-דם. השני מרים את ידיו וקופא על מקומו. אחרי כמה שניות נשמע צור-יריות נוסף וגם הבחור השני נופל. קאט.

גם לסיפור של יהודה ורמי אין עדיין סוף. הם היו רוצים שיהיה. היורה היה איש-מישטרה, ועד היום, שנה

ענת סרנסקי, העולם הזה

סרקליט ברדוגו
סימני השאלה עדיין נותרו

ושלושה חודשים מאז המיקרה, עדיין לא נפתחה חקירה.

צור ריות

רמי דניאל, 30 נשוי לחנה ואב לשני ילדים. רגלו עדיין נתונה ב-גבס והוא נוקק בכפיים בשעת-הליכה. "היה לי עסק פרטי של חציבה באבן", הוא מספר, "אבל פרנסה לא הייתה בש-פע. בכל זאת, הסתדרתי יפה והייתי מאושר כמה שניתן לי. ב-22 בינואר בשנה שעברה קיבלתי עבודת-חציבה גדולה מקבלן בכית-שמש. העבודה הייתה רחופה והקבלן התנה את מתן העבודה בהתחלה מיידית. מכיוון שלא הייתי לבקש מאבי, המתגורר במושב יעיש, הסמוך לבית-שמש, שיעזור לי במציאת פועלים. גם הוא, כמוני, עובד בחציבה. התכוונתי לצאת אל הבית כ-שלתע הגיע חברי, יהודה חמו, לכי-קור, הצעתי לו להתלוות אליי לבית אבי והוא הסכים."

הם הלכו בשדה. לפתע נפתחה עליהם אש. שנה ורבע לאחר מכן איש לא נאשם בשום דבר

יהודה על גניבת אבוקדו. התברר לי, שאין בכלל במישטרה תלונה נגד היורה. לאט לאט החלה התמונה להתבהר. הסתבר שהיורה היה יהונתן צנעני, איש מישמר-הגבול המופקד על הביטחון במושב יעיש, שם הוא גם מתגורר. יתר האנשים היו חברי המושב, שהתנדבו להגן על מושבם. חבורת המגינים הזו לא הייתה במקום במיקרה. בכורך אותו היום עבר באותה הדרך נער מכני המושב. ערימת ענפים שבורים צדה את עיניו והעלתה את חשדו. כשבדק מתחת לענפים גילה שיבעה שקי אבוקדו שנגנבו מהמטע הסמוך. כשסיפר על כך במושב, החליטו כמה חבריו, בשיתוף עם מישמר-הגבול, להציב מארב לגנבים. הם הניחו, כי הגנבים יגיעו למקום בשנית באותו הערב.

עלילת-שווא של שוטרים

כאשר נקלעו רמי ויהודה לאתר המארב — נפתחה עליהם אש. רמי ויהודה מכחישים בתוקף כל קשר לשקי האבוקדו. "כיצד ייתכן שנבוא לגנוב שיבעה שקים בלי רכב?" הם שואלים. "הרי אין מחלוקת על כך שבאנו ברגל". לטענתם, כל סיפור הגניבה הוא עלילת-שווא, שהמישטרה מנסה לט-פול עליהם, כדי להוציא את יהונתן צנעני, חברם לנשק, חף מכל אשמה. יהודה חמו: "המשונה הוא, שבכלל לא הוגש נגדנו כתב-אישום על גניבה. אדרבא, שיגישו כתב-אישום ואז האמת (המשך בעמוד 32)

חמו מצביע על מקום יציאת הכדור
שלושה ניתוחים

דניאל: שנה ורבע אחרי התקרית
רגל בגבס

שיר

נ-150,000

בתים

זהו שיר בן יותר מחמישים שנה
על חלום שאט אט התגשם ובנה.

נהיום בכל מקום רואים
שיפוץ עובדים, שיפוץ עובדים.

בתים גדולים ודירות מרווחות,
לזוגות צעירים ולא לפי משפחות.

עובדה, חצי מליון גרים בגיל
והשיר לא תם הוא רק מתחיל.

והפזמון תחזור:

יש לך כתובת.

שיכון עובדים

ז' כ"ס מ"ץ תפוזים שמוטי טרי

שלושה בימאים ושחקן-אנס ★ מה הסתתר בחיתוליו של עורך-הדין ★ אין מוצא ויש מוצא!

המרקיז והצועניה

בחברתו של חבר חרש, איש-מחשבים בן 30 בשם **דורון פוש**, וכשהווג הזוהר הזה התיישב, עטה עליו עדת הצלמים. דורון, שאינו רגיל לתשומת לב מהסוג הזה, נראה נבוך מעט.

אבי כהן, שחקן הכדורגל, הופיע לבדו. אך שחקנה היפה של בית"ר, **אלי אוחנה**, הופיע בחברת בת-זוגו החדשה, הדוגמנית **רונית בן-בסט**. הספורטאים תפסו פינה וצפו בנעשה. הזמר **חיים משה** והכוכב **רפי גינת** ישבו בשולחן המרכזי וניהלו שיחות. כשפערם לפעם התנפלה עליהם דוגמנית זאת או אחרת בכריכת שלום.

הזמרים **שרי ברק** ומוני עמרני הגיעו למאחרים בנשף במחרוזת-שירים. אך את ההצגה גנבה יהודית נגר, כשי תפסה אומץ בשעות הקטנות של ה-

מגיד-עיתונות, מכשפות וכול-ע"ח רבות לא היו במסיבה. אך יהודית ("ג'אגר") נגרה, מלכת-המים והדוגמניות, לא נזקקה להם. כשהיא עטויה שימלתי-סאטן חושפנית, כסיגנון צועני, סחפה ג'אגר את כל החוגגים למחר לות וריקודים סוערים ביותר. המוסיקה היתה מעורבת, וכללה שירים ומנגינות רוסיות, ישראליות ומזרחיות. כולם התייצבו למסיבה השמחה הזאת. שנערכה בפאב המרקיז. שכנעו לותו של **מוני עמרני**. הרבה ימים ויפות היו שם. תמזי **בן-עמי** הופיעה

קלרה רון הדוגמנית-שחקנית במצב-רוח מרומם, בזרועותיו של ילד-הפלא החדש של הבוהמה, איציק ניני, בן ה-18. איציק וקלרה מתכננים כעת הפקה אוונגרדית של פירסומות משולבות.

לילה ועלתה לבימה הקטנה והגניבה את החוגגים בביצוע טוב של אחד מ- שיריו של חיים משה. הזמר **אדם הקי** ריש את שירו אין מוצא לג'אגר אף שבסיום השיר גילה לה שיש מוצא ושסור לאבד תיקווה.

אילנה סיבוני הדוגמנית באה בחברת בן-זוגה, אדי הל. אריה ויכנסקי (בתצלום למטה) נראה מרוצה ביותר בזרועותיהן של יהודית נגר, הצועניה, ובילי גורביץ, מנחת התצוגות.

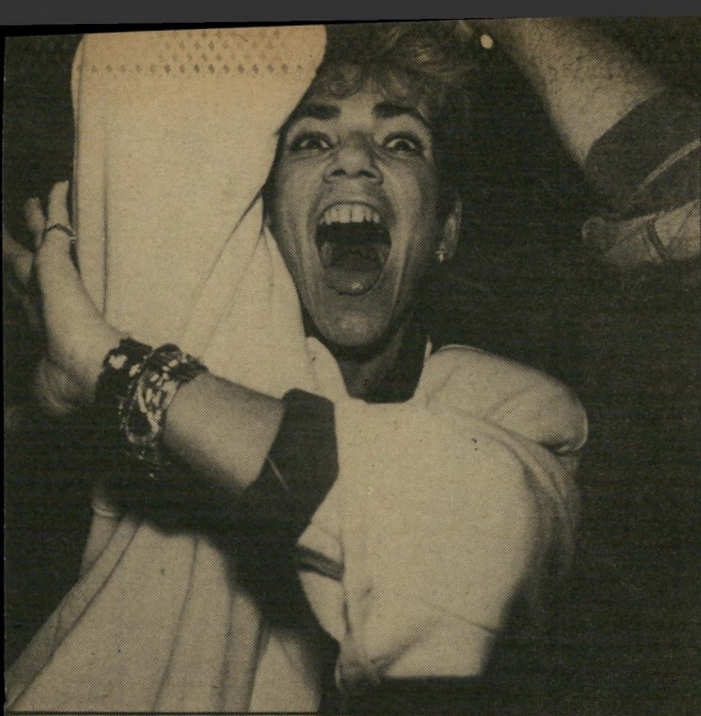

בילי גורביץ מנחת התצוגות גילתה רוח ספורטיבית, כשהיא לבושה בשימלה נוסח שנות ה-50. שהדגישה את חמוקיה. בילי סחפה את החוגגים בריקודים סוערים, כסיגנון הקצוצוק.

דויד חושן ערך-הדין, ואשתו- נהנו ביותר מהופעת הבטן דניאל אופיר, שהיא אחות בן- **מישפטן בקצב הסמבה**

שלי חושן, הנמצאת באור-הזרקורים ב- משך כל השנה כיו"ר אגודת יד ליד. החליטו שלפחות פעם בשנה גם לבעל האוהב מגיעו קצת תשומת-לב. שלי, הרגילה לראווג לאח- רים, גייסה הפעם את חבריה וידידיה, שעזרו לה בעריכת מסיבת יום-הולדת שמחה לבע- לה, עורך-הדין **דויד חושן**. רוב האורחים היו אנשי-משפט ועורכי דין למיניהם, אך מסתבר שאנשים העוסקים בחוקים יבשים מרבית זמנם, יודעים גם לשי- מוח ולהביע רגשות לגמרי לא מישפטיים אומנם לא השמיעו במועדון הרבי סמס- ש- בו נערכה המסיבה, מוסיקה של פרינס ולב- 42, אך גם לצלילי סמבה ורומבה אפשר לה- ניצ את הגוף. המיליונר האוסטרלי **ליאו מאו**, שתרג 50 אלף דולר לאגודת יד ליד, הזמין את זוג התורמים **לאה ויצחק גבעתי** להתארו- בכיתו שבאוסטרליה. כשאמו של דויד חושן — **בתי-שבע סילבר** — בירכה את בנה וסיפרה על ינקותו, צעק אחד הנוכחים ודרש שתספר על תקופת החיתולים שלו.

בורסת היצרים

שחקניה היצריים של ההצגה יצרים נהנו להתפרק בשתיית יין ובירה ובאר כילת טוגנים שהכין להם צביקה סמולר, בעליו של פאב הבורסה. שרי צוריאלי, בתפקיד הנאנסת בהצגה, נראתה סחוטה למדי. האנס, השחקן ע" מוס לביא, נראה נלהב ביותר לחזור לחיקה של אשתו היפה, מארי גסמן לביא. מארי אמורה להופיע בהצגה חדשה בעוד חודשיים.

בין החוגגים נראו שלושה גברים שעוררו עניין רב. החשוב מביניהם הוא הבימאי הגרמני וולפגנג סטריין, ש" עתיד להסריט בארץ את גנבים ב" לילה. על פי סיפרו של ארתור קסטלר המנוח.

אחרים שעוררו עניין היו הבימאי רפאל רביבו, החי והעובד בצרפת, והבימאי אמנון רובינשטיין. שלר ש" הבימאים באו כדי להכיר ולהיפגש עם השחקנים, שחלקם ודאי יתאימו לצורכיהם.

עידית חדד בליינית ותיקה באירועים ובמסיבות. הפגינה לפני החוגגים הרבים את משמעות המילה יצרים. עי- רית, שהיא תמיד הרוח החיה בכל מסיבה, חיקתה שחקנים שונים.

מעצבת-האופנה ליאת נישרי, שהאכילה אותו בסיג" רים מארוקאיים. אל סבי נילוותה סוכנת השחקנים לביאה הון, שמרבית שחקני-ההצגה עובדים עימה.

סבי דור השחקן הישראלי יפה-התואר הנמ" צא בגרמניה 18 שנים ומצליח שם ביותר כשחקן טלוויזיה, שמח להכיר במסיבה את

במסיבות פרטיות בלבד. בתצלום למטה: דניאל אופיר מחבבת את היהלומן יהושע רונאף, כשצופה בהם היהלומן אברהם מתתיהו. בין הרקדנים - הקברניט אברהם עוז.

בכבוש סכסי שהעלה את יצריהם של חלק מהגברים, שקינאו בעמוס על התפקיד שלו כ"אנס". לצידה: בימאי ההצגה, עמית גזית, ואשתו, אלקי ג'יקובס.

שרי צוריאלי היתה במצב-רוח מרומט ביותר והפגינה זאת בשפע של בדיחות וחידודים על נושא ההצגה. שרי באה

רק בבנק המזרחי

כסף כפון

עכשיו אתה מקבל על כל שקל שלך גם הלוואה של שני שקלים
וגם ריבית גבוהה במיוחד עד 5.5% לשנה על סכום החסכון.

בתכנית החסכון
צמד תשואה

5%

ריבית לתקופה של שנתיים

רק בבנק המזרחי אתה יכול
למשש את זכות הלוואה מבלי
לפגוע בתנאי החסכון המיוחדים

זאת ועוד:
רק בבנק המזרחי תקבל ריבית גבוהה ביותר
לתקופה הקצרה ביותר: 5% ריבית שנתית צמודה
לתקופה של שנתיים, ו-5.5% ריבית שנתית צמודה
לתקופת חסכון של 5 שנים.

הזכאות להלוואה בתוקף כבר לאחר חודש ימים
מפתיחת תוכנית החסכון ולמשך תקופת החסכון.

רק בבנק המזרחי תוכל לפתוח תוכנית חסכון
"צמד תשואה" לשנתיים או ל-5 שנים ולקבל זכות
להלוואה שיקלית, לא צמודה, בגובה 200% מהחסכון:
על כל שקל שלך – תקבל 2 שקלים הלוואה מהבנק
ללא הגבלת סכום ובריבית מועדפת (פריים + 1%).

פרטים מלאים בכל סניפי הבנק. המבצע לתקופה מוגבלת.

בנק המזרחי

היא תחנה בתנופה. העיסקה האחרונה שלה היתה מיוזג עם תחנת המוניות שלמה המלך והעתקת המישרים ללב תל-אביב.

לחץ במה עצות שימושיות:
אל תצא לרחוב לחפש מונית. כדאי

יותר להזמין מונית בטלפון. מתחנה גדולה, אחת מאותן שהוזכרו לעיל. בדרך כלל המונית מגיעה אליך תוך שבע דקות. אם הסדרן אומר לך שאין מונית רשאית ציור להתפשר שנית, אל תסכים. כדאי יותר להזמין מונית לעוד 20 דקות. הזמנה כזאת היא הזמנה שאי-אפשר לסרב לה, כי תמיד מתפנית מונית, והתחנה תשלח אותה אליך, גם אם אתה מזמין אותה מכתובת שנהגים לא אוהבים.

המונית תגיע אליך ותסיע אותך ליערך לפי התעריף החוקי, בדרך הקצר, וכלי התחבורה. כך בדרך כלל. אם נוצרה בעייה, עליך להתלונן, הנהג ייענש. מי שיעניש אותו לא יהיה שר-התחבורה, אלא מנהל תחנת המוניות. בתחנת השקס, לדוגמה, מנהל התחנה, עזרא קורן, שופט את הנהגים כל יום שישי. שלושה מהם, בממוצע, נענשים. העונשים נעים מקנס כספי של כמה

ביום אחד מתבצעות

300,000 נסיעות

במונית. למישרד

התחבורה האגשו רק

פוז תלונות מהציבור

עשרות שקלים, עד הרחקה לצמיתות מהתחנה. העונש הכי נפוץ והכי מרתיע: הרדת מכשיר קשר יורדת ההכנסה בכי 50 אחוזים. העונשים האלה מרתיעים את הנהגים ומשפרים את רמת השירות.

20*734*85

טלפון זו שיטה, בתנאי שיש לך קו. לפעמים, כשאתה מותש מהמאבק האינסופי בצליל התפוס, אתה מוותר, יורד לרחוב, ועושה, כמוני, שגיאה נוספת. לשגיאה האחרונה, שישבה בתוך מונית מספר 20*734*85 לא היה שם מלא, אבל היה לה שלט קטן, שציין את שם הנהג. מ. קולנר, אמר השלט. השגיאה עצרה ליד, ביום חמישי האחרון, 30.4 בשעה אחת ורבע, ליד דינגוף סנטר. עליתי, שגיאה.

"לאן, שואל אותי הנהג.

אמרת.

קולנר משלב הילוך, מתחיל לנסוע ברחוב ריונגוף. בלי מונה, אלא מה. תפעיל את המונה, בבקשה, אני מציע לו.

"כמה אתה משלם תמיד?" מתעניין הנהג.

מה זה חשוב.

קולנר קולט מנפנף נוסף, ומאט ליד. הוא לא חבר שלי, או משהו. האמת, ליד כיכר ריונגוף נמאסתי עלי.

"תרד מהמונית."

אתה מבין מה שאתה עושה?

"יאללה, יאללה."

יאללה.

עכשיו, מה יעשו לקולנר? מה יעשה מישרד התחבורה?

בשנה האחרונה הם הגישו 319 תלונות לבתי-הדין. זהו. ביום אחד מתבצעות שלוש מאות אלף נסיעות מונית, לפחות. קולנר עושה ארבעים מהן, אם הנסיעה נראית לו, ואם אתה מסכים לנסוע בלי מונה. ולא איכפת לך שיש לך שותפים לנסיעה. ויש הרבה מאוד קולנרים, כמו שכולנו יודעים, ורק שר-התחבורה, אחר, שהצליח לפתור את בעיית המוניות באופן מושלם. כל שצריך יש וולו. ונהג צמוד. לנו יש קולנר.

העולם הזה 2592

האלוף שהפך לטוראי הוריש את כל רכושו לבנו המאומץ — בתנאי שיחזור וישתקע בארץ

אליהו בן-חור
פיתיון בצורת צוואה

צוואה ליהוד

בעוד ארבעה חודשים יפסיד ר"ד בן-חור את זכותו לירושת הוריו — אם לא יתייצב עד אז בישראל ויכריז כי החליט להשתקע בארץ. אביו מאמצו, אליהו בן-חור, נפטר ב-16 באוגוסט 1985, ובצוואתו הוריש

לכבוד
דוד בן חור (צ'לנוב)

יחזק דבון עו"ד
רח' התאנה 5, רמת-השרון

תאריך: 31/9/1987

הנדון: צוואת המנוח אליהו בן חור
ת.ז. 0298234 ז"ל

הודעה לירוש על-פי הצוואה

בהתאם לתקנה 301 (ג) לתקנות סדר הדין האזרחי, הנני מביא בזה לידיעתך כי בצוואתו של המנוח אליהו בן חור ז"ל מיום 15.8.79 שנפטר יום 16.8.85 בהרצליה הוא צווה להעניק לך את יתרת עזבונו בתנאי שתעלה ותשתקע בישראל תוך 24 חודשים מיום הפטירה של המנוח. אם אין בדעתך לעלות ולהשתקע בישראל יעבור העזבונו לאגודה למלחמה בסרטן על פי הצוואה. אתה רשאי להגיש התנגדות לצוואה תוך שבועיים מהיום למוכ"ז ולבית המשפט המחוזי בתל-אביב

יחזק דבון, עו"ד
מנהל עזבון זמני
תיק עזבונות 5063/86

המודעה ב-ישראל שלנר
הבן נעלם

להתרגל לחיים בלעדית, שקע בריכ-אונות ומצבו הלך והדרדר. ב-1979 כתבו בן-חור ואשתו, לאה, צוואה משותפת, שבה הורישו את רכושם איש לרעהו. במקרה של מות שניהם ציוו את רכושם, בית בצחלה, לרודי. אולם התנאי לירושה היה שרודי יחזור ארצה וישתקע כאן.

מסיבה לא ידועה נותק הקשר בין רודי והוריו זמן קצר אחרי שחזרו לישראל. הבן אף לא הגיע להלווית אמו. בן-חור לא נהג לדבר על עניינים מישפחתיים עם איש, אבל לידריו היה ברור כי הוא סובל מאוד מזה שבנו הוא יורד, ולמרות שהיה כמעט בטוח כי רודי לעולם לא יחזור לישראל, החליט לשלוח לו פיתיון בצוואתו. אולי יתפוס בו.

מחוז לגדר

בשנותיו האחרונות התגלגל בן-חור ממוסד אחד למישהו. הוא לא הסתדר עם אנשים, ולא הסתדר לבדו. היו לו חברים רבים מימי ההגנה, שראגו לו וששמרו אותו על קשר. הוא גם ארגן קבוצה של ותיקי-ההגנה, וכתב את תולדות האירגון. הוא התמקד בעיקר בתקופה שבה הפך אירגון ההגנה מאירגון שהגן על התושבים בערים וביישובים לאירגון שיצא לתקוף מחוז לגדר. לספר שהוציא בהוצאת מער-כות קרא: לצאת את הגדר.

בן-חור עסק בכתיבת סיפורו השני כאשר נפטר ב-1985. מאז מחפשים את רודי בארצות-הברית, כדי למסור לו את צוואת הוריו. אולם החיפושים עד כה לא נשאו פרי.

המכונות הישנה היתה חסרת-ערך. השגרירות הישראלית אינה יודעת על כל כתובת חדשה של רודי בן-חור, וגם מודעה שפירסם עורך-הדין דבון, מנהל העיזבון, בעיתון ישראל שלנו, בארצות-הברית, לא הביאה כל תגובה. המודעה הקטנה בעיתון היווירים האמריקאי מקפלת בתוכה טראגדיה הקשורה בתקומת המדינה. האב, גיבור מלחמת-העצמאות, מתחנן לפני בנו לחזור אל הרכוש הננוע שאסף עבורו בארץ-האבות, אבל הבן אינו מתפתה. פיתויה של אמריקה גדולים הרבה יותר מאשר 70 אלף הדולארים שהשיג איר אליהו בן-חור.

דרכי אדם

המאפייה
רודפת אחרייך

ישראלי המתגורר בארצות-הברית הגיע לארץ כדי למכור פטנט החוסך חשמל ומטרה את האוויר, וטוען כי ניסו להרעיל אותו

"אני מתכנן להרויח מיליון דולר מהפטנט שהמצאתי" אמר יאנוש צ'רנו, אורח ישראלי בן 39, רווק, המתגורר בפלורידה ומנהל שם, לדבריו, בית-מלון. כשנשה, לפני ארבע שנים, אל משרד רשמי-הפטנטים של ארצות-הברית, עדיין לא ידע איזה מסעית-לאות מצפה לו עד שיירשם המיתקן לטיהור אוויר שהמצא (ראה תרשים) כפטנט. המסע, שנמשך שלוש שנים, עלה לו 20 אלף דולר. אגרת-הרשמה בלי בר, למשל, היא 1020 דולר.

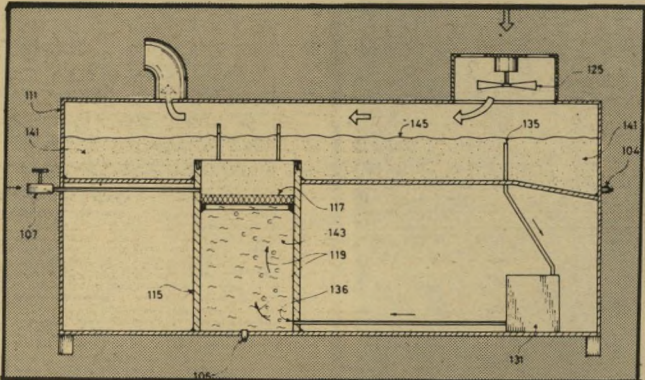
איך מחליט אדם להיות ממציא? "פשוט, יום אחד החלטתי שעליי ל-עבור בהיקף עולמי", אמר יאנוש. הוא נולד בוורשה, בירת פולין, ועלה ארצה עם מישפחתו בגיל 3. המישפחה התגוררה במשך שנה אחת בחיפה ואחר-כך עברה לתל-אביב. תחביביו בימי ילדותו: בניית משדר ריידרי וקריאת סיפרי-טכנולוגיה וסיפרי-הרפתקות. כשהיה בן 9, נשלח יאנוש לכפר-הילדים והנוער אלונגי יצחקי. שילד קיבוץ כפר-גליקסון. כפר-הילדים היה שייך לזרם הנוער הציוני. אביו, ד"ר לפסיכולוגיה, רצה שהילד יגדל בסביבה קרובה לטבע. מזכיר כפר הילדים כאותם ימים היה

נות. כשנמאס לו, טס לארצות-הברית, שם נדר זמן רב ממדינה למדינה. איך הגיע למשרת מנהל מלון? "הייתי ריידר במלון מסוים, הוא מספר, ויום אחד בעל המלון הציע לי לנהל אותו."

מרוע הוא, בגיל 39, עדיין רווק? "חישתי את אשת-חלומתי בכל העיר, אבל עדיין לא מצאתי". הוא מת-עניין בפוליטיקה, גם הישראלית וגם האמריקאית. את חינוכו הפוליטי רכש בתנועת הנוער של הליברלים העצמאיים, בה היה פעיל בימי נעוריו: "משה קול (שר-התיירות דאז ומראשי ה"ע) קול

ממציא צ'רנו
שובב גדול

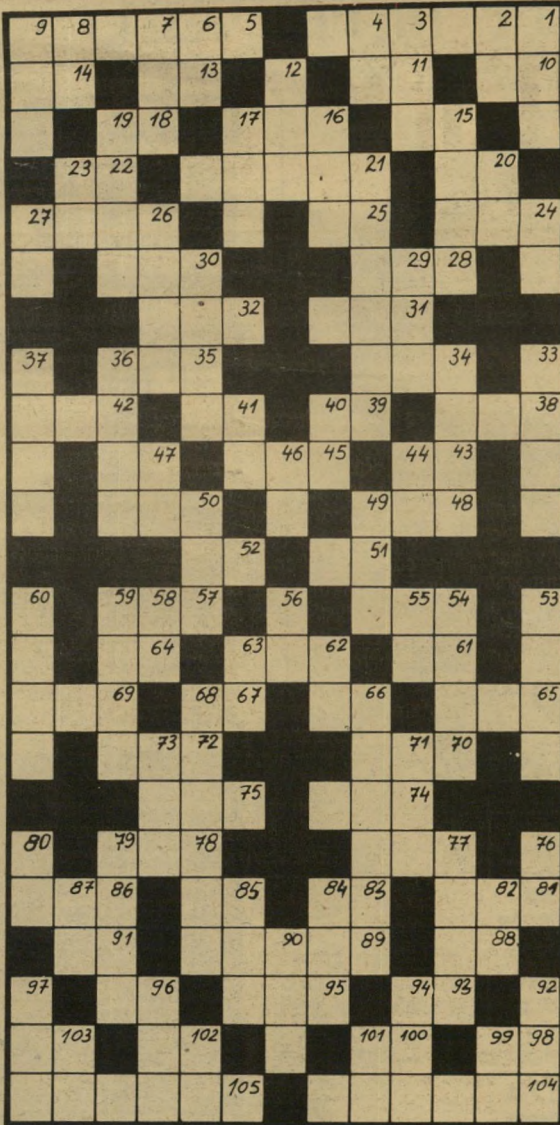
זהו המיתקן לטיהור אוויר שהמצא יאנוש צ'רנו. המכשיר נועד לפתור את בעיית ביובו האנרגיה במזגני-אוויר. הנגרם כאשר המזגן משקיע אחוזים ניכרים מתצרוכת החשמל שלו כדי לינוק את האוויר מבעד למסנני-האוויר (הפילטר). מיתקן זה מבטל כליל את הצורך במסנני-אוויר במזגנים. הוא מתחבר ליציאת-האוויר של המזגן, והאוויר (ראה חיצים) נכנס מצד אחד למעלה ויוצא מצד שמאל למעלה. הוא נדחף למיתקן באמצעות מדחף (125). במהלכו במיתקן מתערבל האוויר בשמן-צמנץ (141). הסופג את האבק וחלקיקים מזוהמים אחרים. השמן עצמו מתנקז (135) אל מיכל (131). ממנו הוא מוזרק אל אמבטיה של מים המעורבים בחומרי ניקוי (143). משם עולה השמן בבוועות (השמן כידוע קל מהמים) בחזרה אל אמבטיית-השמן (141) כשהוא נקי. האבק מתנקז בתחתית אמבטיית-המים. וכל שנותר הוא להחליף מדי פעם את המים (דרך פתח 105) ולמלא את אמבטיית-המים מחליף (פתח 107). האוויר עובר שוב ושוב דרך המיתקן. המטרה אותו מהזיהום. המיתקן חוסך את החשמל המשמש ליניקת האוויר דרך מסנן המזגן, מה שמתקזז במעט על-ידי החשמל הנדרש להזרקת השמן אל תוך המים ולהפעלת המדחף. תצרוכת חשמל זו, טוען יאנוש, קטנה בהרבה מזו הנחשבת על-ידי ביטול המסנן.

היה בא לתת לנו הרצאות. "על הפוליטיקה האמריקאית הוא אומר: 'יש מצב חיצוני של מיפלגות, כאילו חופש ודמוקרטיה, אבל מי ששולט מתחת לפני השטח אלה המאפיות'. עם המאפיות יש לו חשבון ארוך. הוא מספר שניסו להרעיל את מזונו, אחרי שהמצא פטנט מסוים, והחברה איטלקית" גנבו אותו והחלו להפיצו. הוא מספר שפעם, בחנות לדברי טבק בפלורידה, אף מכרו לו סיגר מורעל. "יש לי חברים במשרד הביטחון בישראל, וזהם הבטיחו לברוק את הנושא. אמרו לי שעליי להיות יותר עדיני לגבי בי-טיפוסים חשודים." (המשך בעמוד 38)

ישעיהו-תומא שיק, פציפיסט ידוע וראש הסניף הישראלי של התנועה הבינלאומית של סרכני-מלחמה. "יאנוש היה שובב גדול", סיפר תומא שיק, "הוא ידע איך להתחמק מהשיעורים. הוא לא היה תלמיד טוב, אבל על-פי תעלוליו היה ברור שהוא ילד חכם". החברה האיטלקית. יאנוש התגייס לנח"ל ושירת בהיאחזות מייעצת בצפון הארץ. כשהשתחרר מהשירות חי צבאני עבר במשך זמן מה כצלם בחתור

על שם יצחק גרינבאום. חבר הפרלמנט הפולני לפני בואו ארצה, ושר-הפנים בממשלת ישראל הזמנית.

מאונך:

מלחין יהודי גרמני, רעו של בר-כט (ש"מ) (32) למדו; (34) אטב; (35) סל נצרים; (38) ענף צעיר ודק; (39) גבוה מגבע; (41) מטבע ישראלי שעבר מן העולם (ר"ת); (42) בן צבע; (43) מורה תורה; (45) התחנתה באבני הריחיים; (47) מי סיר; (48) תתיכשת כדרום אס; (50) מידה בארץ בימי קדם; (51) עוקץ של אשכול פירות; (52) קרבן שמקריבים ביום-טוב; (54) משרד ישראלי (ר"ת); (57) רפש; (61) אחרית; (62) סופר שנתן לנו "שלוש מתנות"; (64) בבקשה; (65) בכי; (66) מלכות; (67) שנון; (69) חרם; (70) הסניפאי של ברכת; (72) גנים בוטניים בלונדון; (74) כתובת קעקע; (75) ארמונית; (77) מחשוף, מקום פתוח; (78) הגדולה בשחקניות הבמה הצרפתית; (81) עשב השדה; (83) שמא, כל; (85) קידמות לשמות כורמזיים; (86) חברה ישראלית לקומניקציה; (88) עוד (ארמית); (89) בהשאלה — ראשון תמיד; (91) לא יבש; (92) בית העוף; (95) ולדות הבהמות; (96) רעננות, רכות; (98) חוג; (100) טול; (102) עבר לרת היהודית; (103) מועד; (104) תותח קצריקנה; (105) הספינה הישראלית ששברה את ההסגר בסואץ ב-1955.

אביגיל ינאי

(1) מטרה; (2) נטף; (3) אחת מחמש ערי פלשתיים; (4) גז שהת-עבה; (6) בקצה החלון; (7) גדול העופות הקיימים בימינו; (8) השוייצר, גבורו של שילר (ש"מ); (9) הרחקת רעת; (12) מגלה ניר זילנר; (15) צפור שיר; (16) כופר, אפיקורוס; (17) בריאה חדשה (ח); (19) חמור בר; (20) משפחת מוסי קאיות; (21) הבעת רגשות ע"י קעיות; (22) רעו של פטשון בקולנוע; (24) כלירתמה לבקר; (26) טנק ע"ש מצביא אמריקני; (27) דרס; (29) דבר במשל; (30) נגר (לא בעד); (33) מעט; (34) עצם של דג; (36) גג (ארמית); (37) תעורה רשמית הנותנת יפוי-כח; (40) אין לו כל; (41) אמצע; (44) מסך הקולנוע; (46) תקף, ערך; (47) בוא (ארמית); (49) איש מ"לגה ליברלית בבריטניה; (50) די, מספיק; (53) פטרון, נדיב התומך באמנים; (54) אגודה לשמירת זכויות יוצרים; (55) הופיע לפתע; (56) גמל קל רגלים; (58) קירומת לשם בארץ השפלה; (59) ברית צבאית בין מדינות באירופה ואמריקה; (60) בידה מוות וחיים; (62) לוח מתכת רקוע; (63) לבן, נקי; (66) הילד שלא רצה לגדול (4,2); (68) עשרה סיפורי זימה שסופרו בעשרה ימים; (71) כרות איבר; (73) טמן מלכות; (76) ממחר; (77) אדמה לחה; (79) בלוטה מתחת לכבד; (80) אבק; (82) פחד, יראה; (84) מלך בני עמון; (85) זהר; (87) התגאה; (99) ציר יהודי מגדולי אסכולת פריס (ח); (92) גדול משוררי גרמניה; (94) חוב שהגיע ומן פרעונו; (96) היחידה המרדית לעבודה ואגר גיה; (97) זהב; (99) ברירה; (101) ממחר; (102) בור לוריכת ענבים; (103) מהערים שהחרב יהושע.

מאונך:

(1) עמק בארץ; (5) המיתר הרק ביותר בכנור; (10) ענף; (11) עושה רע במזיד; (13) עם 18 מאוזן — צמח ריחני המשמש כתבלין; (14) סוג אדמה; (15) מאחורי השפ"תיים; (16) הסולם הרך, מינור, במוסיקה; (18) ראה 13 מאוזן; (20) תבואה נקיה ממזג; (21) תארו של מלך יפן; (22) אצטבא; (24) העיר שעמדה בפני צבאו של נ"פוליון בארץ; (25) מטבע יפני; (26) הפיכה שנכשלה; (28) סופר ישראלי — הם יגיעו מחר; (30) צמח — סמל במשל מקראי; (31)

איתן עמיתי

הדברת מזיקים

מומחים להדברת תיקנים (גזקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים, עיריכול מיוחד לארועים למניעת יתושים וחרקים מעופפים.

רמת-גן רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272 • טל. 5-6-790114

בשמירה על בריאותך ורכושך

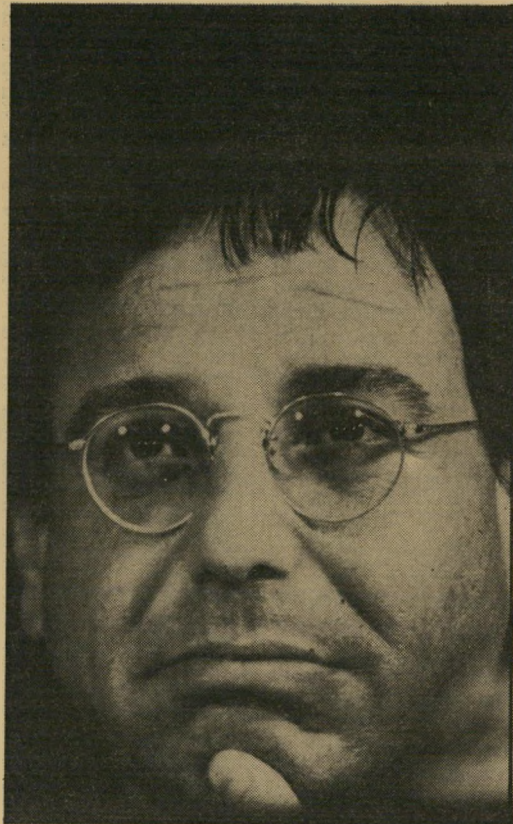
1986

גורבאצ'וב - יורש חרושצ'וב

שיאפיינו את מדיניותם — ממש כמו הנשיאים האמריקניים מאז פ"ד רוזוולט וסיסמא "הנידל" שלו. הראשון ראה ב"הפשרה" את ההגדרה המייצגת של סיגנונו, והשני ב"פתיחות". הראשון התיר לסולוצ'יצין לפרסם את יום בחיי איוואן דניסביץ, אימץ אל ליבו את יבטושנקו, את וונסנסקי ואת בלה אחמאדולין; והתווכח עם הפסל ארנסט נייאיווסטני על הנפואה-איזמל וכיו"ב. השני מחזר אחרי רוסטרופוביץ ובארישניקוב — כדי שיופיעו, מחדש, במולדתם, וישתפו אותה בהישגיהם האמנותיים. שוב אי-נס עריקים, שוב אינם בוגדים.

מיכאיל סרגייביץ' תופס, כמו ניקיטה סרגייביץ' לפניו, כי יש לשטוף את אורוות-השילטון מזובלי השחור, השחיתות, החנופה, ההתעלמות מן החוק וזיוף-העובדות — כערכה להתנערות חברתית ומוראלית. "...אין לנו אופוזיציה — ואין נוכח לפקוח עין על עצמנו רק בעזרת ביקורת וביקורת-עצמית... אין דמוקרטיה בלא חופש-ביקורת". ועוד ציטוט: "אנחנו מצווים להמשיך בשיטתיות ובעיקביות במלאכה-הבניין הגדולה, תוך

הפשרת-התרבות, את תיקון-החברה, את הצמיחה הכלכלית ואת הליברליזציה בחיי היום-יום כאתגרים השווים טיפול. גורבאצ'וב, כמוהו כמוור ורבו חרושצ'וב, ראה בשינוי פני-ההנהגה — את פריצת-הדרך, את ההבטחה והתנאי — לחופשי-פעולה גם במישורים האחרים. אצל חרושצ'וב היה המצב קריטי יותר, מכיוון שהוא הוצרך לעמוד על-נפשו מול הקבוצה "האנטי-מיפלגתית": גיאורגי מאלנקוב, מציסלב מולוטוב, לזר כגנוביץ, שפילוב ואחרים. גם המרשל זוקוב; בעוד שגורבאצ'וב התעמת עם צ'רנינקו, שכבר הותש עליידי אנרופוב, בהתמודדות קר-דמת, וגם נפטר כשנה לאחר בחירתו כמנהיג ברית-המועצות.

מכל מקום, בשתי הפעמים נוקו מזכירות הוועד המרכזי וה-פוליטבירו משרידי המישטר הישן — זה של סטאלין וזה של בר'נייב; הוחלפו המיניסטרים במישרידיה-ממשלה, ומנגנון-התע"מולה עבר שידור-מערכות מיכני ומחתי.

אין עוד מקום בעולם שבו מעניקים לספרות, לשירה ולאמנויות היפות יחס-הערצה בעל עומק דתי כל-כך כמו ברוסיה.

מזכירות הוועד המרכזי והפוליטבירו נוקו משרידי המישטר הישן. הוחלפו המיניסטרים במישרדי הממשלה ומנגנון התעמולה עבר שינוי מהותי

אמנות נועזת שימשה שם תמיד, תחת הצאריים כמו תחת הבולשוויים, קנה-מידה לגבול-העצמות שבין העריצות והכישרון, בין הצנזורה לבין היצירה. האמנים ברוסיה היו תמיד מעין זונגלרים-אקרובאטים שביקשו להתנגד לחוקי הגרויטציה הפז-ליטית — והבריות הרוסיים ראו תמיד בסופריהם ובמשורריהם שלהם, עוד מימי פושקין וטולסטוי, כוהנים ונביאים אנשי-אלוהים.

גם חרושצ'וב וגם גורבאצ'וב אימצו לעצמם מילות-מפתח

לפני שבועות אחדים נפל דבר בכרית-המועצות: בעמוד הראי-שון של פראודה של מוסקווה הופיע מאמר מאת היו"ר החדש של המכון הסובייטי למרכסיס-לניניים — גיאורגי סמירנוב — הקובע, כאורח בלתי משתמע לשתי-פנים, כי הנסיגה בתחומי הכלכלה והחברה בכרית-המועצות, מזה 20 שנה — מקורה בהרחתו של ניקיטה חרושצ'וב, באוקטובר 1964. בעל המאמר משבח את מאמציו של המנהיג המת לחולל דמוקרטיזציה במנגנון המיפלגתי ובמערך הממשלתי — בייחוד במה שנוגע להגבלת המינויים לזמן קצוב, לשבירת כוחה של הבירוקרטיה המיפלגתית, לריסון זכויות-היתר של הצמרת, ולהפדרה בין הסקטור התעשייתי לסקטור החקלאי במדינה הסובייטית. זהו נסיון ראשון — הייתי אומר: מנומק וכמעט מדעי — לנתח ולהסביר את מה שהתרחש בין השנים 1956-1964. נסיון ראשון בדרוק בצורה שיטתית את הרפורמות שביקש ליישם ניקיטה סרגייביץ' — זאת כמגמה לסייע בידי מיכאיל סרגיי-ביץ', להתגבר על האופוזיציה לרפורמות העכשוויות שלו, בעיקר

חרושצ'וב החליט לפקוח את עיני הסובייטים, כדי שיוכלו לראות. גורבאצ'וב הולך בעיקבותיו. שניהם אנשי תיקווה

מקרב הבירוקרטיה המיפלגתית, המתנגדת למאמצי המודרניזציה והדריכוניות שלו.

אבל, לפני שנכנסים לעובי-הקורה — מילים אחדות על הלימוד מן הנסיון ההיסטורי.

מנהיגים הנמצאים בשילטון אינם לומדים, בדרך-כלל — אם להסתמך על קביעתו של מומחה כמו הנרי קיסינג'ר — דבר, מעבר לרעיונותיהם המושרשות, שאותן הביאו עימם למישרתם. הלימוד מן הנסיון הקודם, ההיסטורי, הוא בבחינת יכולת שאין עושים בה, כמעט, כל שימוש. "לוא יכלו אנשים ללמוד מן ההיסטוריה, הו, אלו שיעורים היא היתה עשויה ללמד אותנו! אבל תאוותנו מקפאות את שכלנו", קונן סמואל קולרידג'. בהמשך לכך גורסת ברברה טוכמן, כי קיפאון-השכל מגדיר את קווי-ההתחום של הבעיה הפוליטית, כאשר מתחילים להופיע הניגודים ולצוץ הכישלונות בכיצוע — אראו מתקשחים העקרונות הראשוניים. זהו הזמן שבו אם נוהגים בחוכמה — מציעה טוכמן — אפשריים בחינה-חדש ומחשבה-חדש ושינוי מגמה.

מסתבר שגם ניקיטה חרושצ'וב וגם מיכאיל גורבאצ'וב — זה לאחר סטאלין וזה לאחר בר'נייב — החליטו לשבור את האינרציה ההיסטורית, ללמוד מטעויות קודמיהם ולא להתעקש להחזיק בהן. מקיאווילי הוקן טען, כבר מזמן, כי "הנסיך חייב תמיד להיות שואל-שאלות גדול ומאזין סכלני לאמת על אודות הרברים ששאל..." גם חרושצ'וב וגם גורבאצ'וב החליטו — כל אחד בשעתו, כל אחד לעצמו — להיות, לטובת עמם וארצם, שואל-שאלות וחושפא-אמת.

"...העם הסובייטי ימשיך לקבל מידע נוסף על תקופות אפלות בתולדות ברית-המועצות... עברנו רצוף הישגים נפלאים אך גם שגיאות חמורות — ואין להסכים לכך שהיו שמוות נשכחים ופנים ריקים בהיסטוריה ובספרות הסובייטיות". מילים אותנ-טיות אלה באו מפיו של המזכ"ל הנוכחי של המפלגה הקו-מוניסטית הסובייטית, אתם מבקשים לדעת מה אמר, באותו הקשר, מזכ"ל המפלגה שלפני 30 שנה? בבקשה: "הפשעים בוצעו ואין למנוע שהדברים יגיעו לידיעת העם... חובתנו היא להתוודות, וידוי מלא, על התנהגותה של הנהגת המפלגה. אנו יודעים עתה שהאנשים, אשר סכלו בתקופת הריכוז, היו חפים מפשע. לא זו בלבד שלא היו אייכיה-העם — אלא שהיו הגונים: מסורים למהפכה, מסורים לבניית הקומוניזם בארץ הסובייטים."

הקונגרס ה-27 של המפלגה הקומוניסטית של ברית-המועצות (מרס 1986) היה לגבי מיכאיל גורבאצ'וב מה שהיה הקונגרס ה-20 (מחודש יוני 1956) לגבי ניקיטה חרושצ'וב: פרשת-דרכים רעיונית, הפגנת-כוח אירגונית, פרישת-כנפיים מנהיגותית. לאחר שני האירועים לא היתה המדינה הסובייטית מה שהיתה לפנייהם. כשני המיקרים נעשתה הכרת-המליחמה על העבר, כשנה לאחר היכנס שני המזכ"לים לתפקידיהם. גם אצל חרושצ'וב וגם אצל גורבאצ'וב נוצלה השנה הראשונה לכהונתם להצטיידות ולהת-בססות, לאיתור מוצבי-אויב, ולחיבור תוכנית-הקרב, שני החי-ברים הללו סימנו לעצמם את ריענון הצמרת הפוליטית, את

מיכאיל סרגייביץ', כמו ניקיטה סרגייביץ' לפניו, תופס כי יש לשטוף את אורוות השילטון מזבל השוחר, השחיתות והחנופה

שאנו מקפידים על שמירת תקנים, תוך שאנו נוקטים בביקורת ובביקורת-עצמית מתמדת... עלינו להחיל, מחדש, את עקרונות-לנין הרמקורטיים, ולהילחם בכל התופעות של שרירות-יחיי-דים... שני קטעים שכאלו נאמרו עליידי איש אחד — למרות העובדה שהראשון הושמע ב-19 ביולי 1986 והשני ב-4 ביוני 1956

הצמיחה הכלכלית — בגינה נפלו רבים ואף טובים — היא האמביציה הסובייטית בהא הידיעה, מאז המהפכה האוקטוברית מבקשים פרנסו ברית-המועצות לחלוף על-פני המערב, ולעבור במיוחד את ארצות-הברית בכל הנוגע לתיעוש, לעידכון מישיקי ולליברליזציה בתחום הצריכה. תוכניות-חומש הן מעין טבליות-אקאמול למדווי הכלכלה הקומוניסטית — שולפים כאלה מדי חצי-שעה.

ב"וויכוח המיטב" המפורסם עם ריצ'רד ניקסון טען חרושצ'וב בלהט: "עוד נקבור את אייכיי המהפכה". גורבאצ'וב מאופק יותר ופחות פלאסטי בתיאוריו — אבל לא פחות נחרץ בגישתו: דצנטרליזציה של תהליכי-התכנון, מתן יתרון-חופש למפעלים בכל הקשור לשיווק, הגברת פריון העבודה והייצור, שיתוף העובדים ברווחים, סגירת מיפעלים בלתי-רנטאביליים, ביטול סובסידיות, משיכת השקעות-חו"ל והקמת מיפעלים מישפח-תיים-פרטיים.

בפרק המסיים של זיכרונותיו, הקרוי להגנת ג'ריהדן הסו-ציאליסטי מתגאה חרושצ'וב בהיתר שנתן לפסנתרן ולאדימיר אשכנזי להתגורר בלונדון עם רעייתו האנגליה, וגם להיות חופשי לצאת ולבוא את רוסיה כחפצו; או בהיענות למיכתבה הנרגש של הפרימה-באלרינה מאיה פליסצקאיה, שתבעה את עלבון ריתוקה למולדת ואי-שיתופה בסיורי הבולשוי במדינות-חוץ.

היה זה קומפלימנט מוצדק שהעניק הפנסיונר הקרמלינאי לעצמו, ואשר שימש אילוסטראציה למדיניות פתיחת-השערים שלו. פתיחת שערי מחנות-העבודה, פתיחת-השערים של בית-העכרים הכל-סובייטי, גורבאצ'וב מחרה-מחוקק אחריו: כשליש מ-8,000 האסירים הפוליטיים שוחררו. אנדריי סאחארוב הוחזר מגלותו בגורק, רוב אסירי-ציון הושבו לבתיהם. אפילו "עוכר" ברית-המועצות — הפסנתרן ולדימיר הורוביץ — מורשה לנגן, לאחר עשרות שנים, באולם צייקובסקי במוסקווה.

"לעולם ייחאו אדם בשביתת-קוה", כך טוענת נארייז'דה מנרלשטאם החרפ-עמית, "קשה מאוד להביט היישר אל-פני החיים. רק במאמצים על-אנושיים ניתן להגיע לניתוח מפוכח ולמסקנות הנובעות ממנו. רבים סומים מרצונם החופשי, אך בין אלה המרמס-עצמם פקווי-ענינים — האומנם רבים הם המסוגלים לארץ להביט אלא גם לראות?"

ובכן, חרושצ'וב החליט לפקוח את עיני הרוסים — כדי שיוכלו לראות. הוא היה אישית-קוה. גורבאצ'וב הולך בעקבו-תיו. הוא יורשו הלגיטימי. אף הוא אישית-קוה.

מנהג להרוג את הפרופסור

סודי במרומים (ובמעמקים) שאין לי כל כוונה ללמד וכות על מנחם פרי, פרופסור לתורת הספרות באוניברסיטת תל-אביב, עודך סימן קריאה ועוד ועוד. עוד פחות מכן הייתי רוצה להיות בנעליו, לא ברגע זה ולא בשום רגע אחר זכור לי מן הזיכרון הרחוק והקרוי, עיוה פזויה שכמותו פפץ שוב לתוך בריכה מבלי לוודא תחילה היטביהיטב שאכן היא מלאה מים. מה פלא שכל עצמותי המרחפות אומרות שירה. שכן בלהיטותו של מי שהוא **עורך** ואיש המעשה הספרותי בכל ר"ח איבריו להצליח דווקא במיפעל מוליככלכלי (בסוגריים אעיר ששום אישעסקים סתם אינו מתלהב כך מיוזמה כלי חיות חדשה ועושה לה — כך — נפשות חוז, כוז מאיספורות המבקש להוכיח שידור לו גם בתחום העסקים). ובכן בלהיטותו להצליח במיפעל המולי החדש שהוא מיוזמו, עמר וגילה מה שלא צריך היה לגלות, כלומר, שאשר ברש — אחד העורכים התרבותיים, מסכרי הפנים והרחו קים מכל אבק קנוניה וקטנוניות שהיו לנו בספרותנו — הוא הוא שערך, ולא רק ערך, אלא גם קיבל על ממש, ר"ל, את כתביהדי של הרומאן חיי ויטואים בן דוד פוגל בעת שהכשירו לדפוס בהוצאת "מיצפה" שלו, שעה שהוא, מנחם פרי, במהדורות החדשה של אותו רומאן (הספר ריה) מחזיר עטרה ליושנה בפרסמו את הספר כפי שמחברו, כלומר, פוגל עצמו, אילו חי כיום (הוא ניספה בשואה בנסיבות לא לגמרי ברורות, כנראה בשנת 1944) היה רוצה שיידפס.

לאחר ששיכנע את עצמו כי הוא צודק — מלאכה קלה לבעליה ברוב המקרים, זה דרכו של עולם — עמד מנחם פרי ופירסם במעריב רשימה בוטה בשם "פוגל באמבטיה" שעיקרה חרותיקולומבוס על גילוי פוגל שלו ומיעוטה דברים ברוקים עד תום. לאחר שהתברר, למעלה מכל ספק, ככל הנראה, שאם יש כאן "קילקולים", הרי יור של פוגל עצמו היתה במעל, שהרי את הנוסח המודפס ב"מיצפה" הכשירו לדפוס **אשר ברש** ופוגל בצעה **אחת**, וכן מאחר שהתגלה כי אין יסור להנכי כי ברש — אחד מאלה המעטים שעשו למען פוגל יותר משפוגל עצמו עשה למען עצמו — גנו את עיובותו של המשורר בבידועם של חדר האמבטיה שלו **במשך 15 שנה** (הובר שכרש קיבל את מרבית העיובות לידיו רק ב"1949 והוא, אשר ברש, נפטר בידוע ב"1952). כך שכל טענה בדבר "שערוריה באמבטיה" צריכה להיות מופנית רק כלפי **ויטואים** של **הסופר** — חזר בו מנחם פרי משתי טענותיו אלה. זאת, בריבוי תשובותו שפירסם בחוברת פרואה 88 (אוקטובר 1986) למאמרו של משה כהנא שחש באותה חוברת להתגנז של הסופר המתוקן, ביוזמתו — כך מספר הכהן בפתח דבריו — של הגב' איילה ברשיהכהן, בת הסופר. אולי אפשר היה להתנגד על המינגים וההא שמות החמורות שבעיקבותיהן בלשון מלאת חרטה יותר משעשה את פרי, אבל אנתנו הרי לא בעניינו לשון עסקינו. מודה ועונו ירוחם. כך נאמר במקורותינו וכך מקובל עלינו.

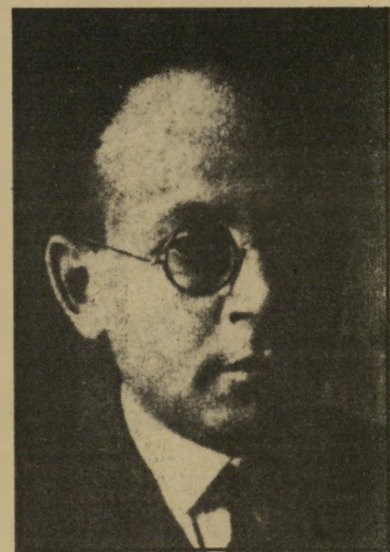
וכך נותר איפוא מצבה:הדברים בעיני, כלומר, מצב של תיקו שיישאר ככל הנראה על כנו עד שיבוא התישבי בדמותו של איזה מהדרי ומ"ל חדשים. מכאן, צדור כיתביידי של סופר חשוב בישראל **שאכן נגנזו בעדועים זה או אחר במשך יותר מ-30 שנה** (ב"שמצאם שם פרוי" אהרון קומס בשנת 1982), ומכאן טענות בדבר אשמת ברש שהופרכו. ומן הצד השלישי — והרי לכל מחלוקת סיפורית ממין זה יש צד שלישי, כידוע — מהדורה "מתוקנת" של רומאן, שב חלקה לפחות תוקנה על דעתו של מנחם פרי בניגוד לדעתם של ה"ר דוד פוגל ואשר ברש, ו"ל, ואשר יש בה משום "החזרת עטרה ליושנה" רק במובן זה, שהיא מחזירה לחיים נוסח קודם של רומאן שהסופר שחיברו, הוא עצמו, ביקש לחזור בו ממנו (מן הנוסח, לא מן הרומאן).

גוס'גירה

תאמרו: והרי גם זה אסור לעשות. אענה לכם: הרי כבר אמרתי לכם שאינני רוצה לצעוד ב"מינעליו של מנחם פרי כדרך שאינני משתוקק לנעליו של שום איש אחר. אבל להגנתו של ידידי אומר לפי שעה רק זאת, שאילו ניקרו לפני מיקצת מן התיקונים שהכניס ברש את פוגל, שניהם ביחד וכל אחד לחוד, בנוסח א' של הספר, תיקונים כגון החלפת "חצה את הרחוב" ב"פילג

את המירצפת" (!), החלפת התיבה "כאמת" ל"ב-אמנה", החלפת "גומי לעיסה" ל"גום גירה" ונעל" בית ל"קרק" — והבאתי כאן רק חלק מן התיקונים שמנה פרי בדיברי הצטרפותו, באמת, לא, **באמנה**, שגם אני, שאני מוקיר את זכותם של סופרים אחרים לתקן את יצירתם לפחות באותה מידה שאני מוקיר את זכותי שלי לכך — הייתי מוצא עצמי במצוקה קשה. קרוב לוודאי שבכל הדוגמאות הנזכרות — ואינני יודע אם הן מלמדות על הכלל או יוצאות ממנו, שהרי לא ראיתי את כתביהדי ועדיין לא השוויתי את שני הנוסחים — הייתי גם אני מרשה לעצמי, בסופו של דבר, לחזור לגרסה המוקדמת, תוך ציון מנומק ומפורש של החלטתי בהקדמה לספר, ואפשר שלאחר שהייתי מוזמן מיספר מומחים נוספים שסייעו בידי בעצה.

שהרי הרבר החשוב מכל הוא, בהקשר זה, **שיימצאו קוראים לספריו של פוגל**, ולא שבשל "גום גירה" ורכבת מאחרת שהיא "מלקר ש"ה" (מלשון מלקוש: באמת תיקון תמורה) נחלק חס וחלילה קוראים תמימים מן הספר. וזאת גם בדיעוה, **שפוגל עצמו — אם גם בגירסה קודמת — כך כתב! לאמור, הייתי מחזיר לנוסח ראשון במקום שהכרחי, ורק במקום שבו הכרחי**, מסביר את הדברים לקורא (כפי שאכן עשה זאת פרי בהערותיו היפות והאחריות בסוף מהדורות), ומקווה לישועה מן השמיים, כלומר, למהדורה אקדמית שבה תוצג גרסה לעומת גרסה, נוסח מול נוסח ויוכלו הקוראים לשפוט בעצמם על פי הכנתם וטוביטעמם שלהם. אבל מנחם פרי אינו זקוק לעצותי, וגם לא במהדורה הקדומה המדוברת, גם הוא יודע, מובטחני, מה צריך ומה אפשר לעשות ומה א"י אפשר לעשות גם אם צריך; ולולא נסתבר, שלא

דוד פוגל: דחוי או לא-דחוי?

בטובתו, בפרשת הבידועם שבאמבטיה של ברש — ייתכנגדייכן שלאחר השוואה מלאה של נוסח א' לנוסח ב' של הרומאן שבו המדובר היינו כולנו — ובני משפחתו וכל מוקיריו של אשר ברש בכלל זה — מברכים על הנעשה, שהרי החזיר את חיי ויטואים (ספר אהוב על כולנו, אני מקווה) לכותרות העיתונים ולמרפי הסיפורות. ומה שתיקן — בחינת "הוראת שעה" תיקן, ואין המדובר ב"כנייה לדורות", חלילה, ואפשר שרבים מן הקוראים — ובנייהם גם אלה הקוראים אים היום תיגר על מלאכתו — היו מסכימים עימו שיפה תיקן מה שתיקן, כלומר, שהחזיר מה שהחזיר, בפנתו אל פוגל המוקדם ולא אל המאוחר. אלא שלא כך נתגלגלו הדברים ולא כך רצה המזל.

ולא הייתי נדרש כלל למחלוקת זו. נכון אמנם שגם לי היתה בשעתו איזו נגיעה קלה לפוגל ואולי גם ליעקב שטיינברג (עליו בהמשך) ולכמה אחרים. אבל זה שנים שאני עוסק בפוגל עיסוק פעיל (לאמור, בהוראה או במחקר), להבדיל מעיון שרירי מת לעת, בהפסקות ארוכות, בהפסקות הולכות ומתארכות עם השנים, אם להודות על האמת.

לפיכך, כאמור, לא הייתי מכניס את ראשי בין עוקרי הרים ועוקרי שיניים, מושכי בעט מדופלמים ולא מדופלמים, ולולא אותם דברים מרר שעים של שיימצה-לדיר למיכתו של הפרופסור שנודמו לידי בעיקבות הוויכוח הטלביזיוני ש נתקיים לאחרונה בין מנחם פרי לבין בתו של אשר ברש, הגב' איילה ברשיהכהן. את תוכנית סוף ציטוט שבה התחולל, ויש אומרים השתולל,

אותו ויכוח לא ראיתי, עלי להודות, שהרי ערכו של היום הראשון בשבוע הוא כמעט תמיד הערב שבו אני מגיה את העמודים האלה שלפניכם. הרשו לי אפוא להתייחס בדברי רק לדברים שנכתבו עליה וסביבה בעיתונות.

עורכים סתם

הנה למשל דבריה מאיריהענינים של המומחית הנודעת בשערים לסיפורת עברית בכלל ולכיתבי פוגל בפרט, הגב' דרה בושס, אשר ככלל אפסר היה להבחין בעליל כיצד חמתו עולה פרי... (הארץ, 10.4.87). כי "ממראה פניו של פרי... כאשר מנכי בעירו נהפך לסתם עורך, שגם הדעות על עריכתו חלוקות". אם ניתן עדיין לקבל כי ממראה פניו של אדם ניתן להבחין בו שחמתו עולה בו, הינה הרגנוג-גסדרוג ולא אדע כיצד ניתן להבחין ממראה פניו "בעליל" כי אותו ברנש הופך — ממש לגנר עניך הגדהמות — מנכי בעירו לסתם עורך". אכן, עיניים מבחינות מיוחדות-במנין יש לגב' דרה הופר, סליחה, שוב טעיתי, דרה בושס שלנו, אם היא — אמונה משחר נעוריה על נביאים ובני נביאים — מסוגלת להבחין בקלות כזאת בינם לבין "עורכים סתם" (מעניין לאיוו קטיגוריה תכנים את מר שוקן עורכה שלה). עוד מבחינה הגב' בושס בעיניה המבחינות, כי הגב' איילה ברשיהכהן "ממוטטת את המתוס" על דבר היותו של דוד פוגל "הסופר הדחי והמושקף של הספרות העברית", ממש כך "שעשה זאת לפניו, במחיר קולמוס אחד, מר משה הכהן, שאף הוא — ממוטט מיתוסים שכמותו — יודע ללמדנו כי "לא נכון שפוגל היה משורר דחוי" (ראה פרואה). וראייה ניצחת לדבריה היא, הגב' בושס, מוצאת בדברים שכתב "יח ברנר" — "האורקל הספרותי ביקורתי של אותם ימים" (שנות העשרים) — שבייחשו של פוגל ואשר אותם ציטטה הגב' ברש הכהן כי להעמיד את הפרופסור הנכבד במקומו. שהרי מכבר "ראוי היה סוף סוף שיעמידו אותו סוף (פרי) על מקומו". דיברי דרה בושס.

סוף ציטוט.

עוד אחד שרוחו קצרה כנראה והזמכבר בהמ' תנה למישהו שיעמיד "סוף סוף" את הפרופסור על מקומו הוא עמיתה של הגב' בושס, חיים נגיד, צפור הלילה של מעריב. מוזר: גם לו היתה בעיה של עיניים בהקשר עם תוכניתו של ירון לונדון, ובלשונו: "שמורות עיני שהלכו וכברו למראה אות התוכנית, נפקחו משניתנה רשות הדיבור לגברת איילה ברשיהכהן". במקום שבו ראתה הגב' בושס השמרנית יותר רק "התמוטטות מיד תוס", ראה הא' נגיד, בעיניו המבחינות ובמונחים פיג'ליסטיים האופייניים כנראה לרצונות אש תולוגיות (יש לו פואטיקה של האשפה), "מת" הגב' מאבר אורינטציה" וכן בושס באמת נראה — משכיב את המיקצוונים, כלומר, נוקד-אאט ממש, או, בדימוי אלים אחר משלו, חובבנית שעלתה על הבמה ו"הרסה את כל בניין הקלפים" שטרח הפרופסור המקצועי להעמיד. אם הגב' בושס ראתה לגנר עיניה פרופסור שחמתו עולה בו והוא הופך מנביא לסתם עורך, הינה בעל "ציפורי לילה" שלנו הבחין במנחה ירון לונדון אשר "מאבר אורינטציה" ובהפרופסור פרי (אשר) מתכוון במקום מושבו.

בסופה של התוכנית ואחרי שהפרופסור השנא "נלחץ אל הקיר" כהוגן עליידי שורת המתנדרים, כבר היה נהיר למבקר האירגוף שלנו "מהם היום פני הביקורת והתיקשות, ומהו דיוקן חלק מן הקהל שהן אמורות ליתן לפניו דין וחשבון, ולמי מן השניים משקל סגולי נכבד יותר". כן, גם אני סבור כך, בסוף באמת נראה — ודאי גם את "פני הביקורת והתיקשות שלנו" ממעריב ועד הארץ. אבל לפני הסוף ולפני שנראה מי חמתו עולה בו ומי סתם מתכוון במקומו, מי נלחץ אל הקיר ומי (ועוד מיקצונו) מושקב על קרשי הוויה, מה מאבר כל אוריני טאציה ומי נביא בעירו או סתם עורך מן היישוב, — לפני כל אלה עוד נערוך כלנז ביקור אחד קצר אל העובדות.

איד אומר ב"ל", "ציפורי הלילה" שלנו, בלי יידע ספרותי-מינימלי, אין מימד היסטורי לשום דבר.

ממש הוציא מלים מפי, שהרי הוא צודק, כמובן, ועוד איד הוא צודק, הוא עצמו עוד אינו יודע עד כמה הוא צודק.

ומיקצת מן "היידע הסיפורי המינימלי" הזה אנסה להקנות לשני סרסורי התרבות שלנו השמיים כל כך למפתחו של הנביא בעירו. וגם — להבדיל, באמת — לגב' איילה ברשיהכהן, שיש לי הערכה מלאה לנימוקים שאילצוה להיכנס, אולי למורת רוחה, ל"רשיח עם ענקי התיקשות" פרי והעיתונאי יגאל סרנה, כפי שהם

מתוארים ברשימות שלנו, ומצאה עצמה בעיצומה של מחלוקת סיפורית כשהיא מצוידת במיטב העובדות שילדה את 13 אשר "הכירה את דוד פוגל בשנה שבה התגורר בארץ-ישראל" (הרה בושס) מסוגלת להעלות מניבכי זיכרונה, בתוספת עובדות אחרות שהובאו לידיעתה כמשך השנים, שהרי היא כנראה באמת "אחת מאותם מעטים שנותרו מתקופה, שכל אדם משכיל היה בעל יידע בתרבות העברית".

אתה אמרת זאת, חיים נגיד.

שהרי ייתכנגדייכן שאת הכל ניתן למצוא במיזבולה, אולי אפילו "פגישת שירה עם תהליכי ריקבון וכלייה, כלומר: עם עצמיותנו..." (נגיד בספרו הנאה שירה מקומית). אבל "יידע סיפי" רותי מינימלי", "מימד היסטורי" ו"ישר אינ" טלקטואלי" עוד אין מוצאים/רוכשים במיזבולה, לא, זה עוד לא.

תגובה

צפיר גוטליב

משותף ומפריד

בסיפורת הישראלית

להתקפה המוחצת של דן מירון על "הואנר היסתיכוני היותי בסיפורת הישראלית" (דף חדש, 8.4) ניתן היה לצרף כותרת משנה: "סיפורת ספרדית, האם היא בגדר האפשר", או, מה כבר אנו יכולים לצפות מפרענק, אפילו פרענק איטלקי, מוסה ומתורבת, לכאורה, כפרימו לוי, שלא לדבר על האלה המקומיים שלנו". אין פיי רוש הדבר שביקורתו של מירון אינה מעמיקה או מקורית. אולי קל יותר להשליך על הוולט (יהודי, כושי, ערבי, אשה), כיצד אמר לאקאן: "האחר הוא התת-מודע" (כלומר, מכשיר רבי-ערך להכרה עצמית. ראה הרישום המצורף של פיקאסו).

במלים אחרות: מירון עושה שימוש, שלא בדיעוה, באיזה ספריו או ספרותית מיטאפיסית המשמשים אותו כמחזיר-אור. הוא נתקע בשלב של הרפלקטור ולכן לא הגיע לכדי רפלקסיה. הפוזה הרפלקטיבית כמובן נעדרת והעיון נחתם בהידור: "בכל שוליותם מלמדים שמוש וגורמאנורגון משהו על כלל הסיפורת הישראליה כיום ומציעים לנו מעין כנראה שלה". אך קודם לכן טרח המבקר למתוך קור נרחץ בין סופי רים ספרדיים מכל ארצות המזרח התיכון — אר תם הוא מכנס יחד למעין בוסתן ספרדי, מעברות ממבו, או סתם גיטו — ויוצרים "מהישוב". האם זו התקפה מוטרית על פסטיבל מולכו?

שוב הארותיו של דן מירון חשובות ומעניינות מכדי שנשליך אותו יחד עם התינוק תכול-העיניים. הרי בשיליה מרובים, כידוע, הויטאמינים! אם נשמטו לא התחייבות ל"איוו תכונה שנית" עמוקה של היהדות הספרדית, דהיינו, נתעלם מדעותיו הקוריות של דן מירון, יתאפשר לדון ביהר כובד-ראש בטענותיו הקונקרטיות. הדגש על המשפחת-פאמיליאר, הפראקטי, בעצם הבנאלי (הייראה והפליאה עדיין נמקות במעצר" בית אצל אייבולותינו, בנות ערובה וקנות בשבישים שאיש אינו מבקש עדיין לשחררן. או שזא נשכחו לגמרי לפני מאות שנים). מאפייני סיפורתנו בכללותה, לא רק את זו הספרדית. הרי גם את ברדיצ'בסקי, עגנון ואלתרמן צריך לראות כפרופורציה הנכונה, לקראת סוף המאה העשרים. הגיעה העת: ברדיצ'בסקי לא היה קריקטור כשם שעגנון לא היה קפקא. גם המיטאפיסיקה של להיות גיוונים ממנו. מיטאפיסיקה?? ברנר ידע שאין לנו דבר כזה וזו ראייה נוספת לחשיבותו עגנון יצר מיטאפיסיקה נגטיבית, הרסנית. עידו ועינם שלו אינו אלא התקפה גרעינית טוטאלית, אמנם, מן המארכ, על הרוח החילונית ויומרותיה, מעין התאבדות ליטרארית נוסח משושן, חוקריי ספרותי ותרבותי עשוי היטב, בו העט והדיו ממלאים את התפקיד שחבר הסמוראים והדם מילאו אצל מישימה.

הריאליזם החברתי אף הוא מאפיין את הסיפ' רות הישראלית כולה, למרות הבדלי ניואנסים. שום חברה אינה סובלת התפרטות, אינדי-בידואציה (בעברית אפילו למילה "התחדות" יש משמעות חברתית). אבל אצלנו אין לה בכלל קיום. גם לא קיום ערטיילאי או ריאליסטי, על הגרה שמנגד, החברה היא הריאליה, המציאות האמיתית והיחידה. משום כך לא מתלווה לעלילה החיצונית ברומאן זה או אחר, של ס"ט או בן בוצ'אץ', עלילה פנימית בנפש הפרוט'

משוררת חדשה

רונית סלניקין, ילידת 1963, לוד, לומדת באוניברסיטת באר-שבע מדעי ההתנהגות שנה ג', כותבת מגיל 12. השפעות מוצהרות: עמית, ז'אק פרבר, לאה גולדברג, יונתן גפן. קובץ שירים ראשון: שח הקול אני. הוצאת נוצה וקסת. מוקדש בתודה להוצאה לאור שלי - הורי, שמעולם לא דרשו זכות יוצרים. ששים שירים בישראלית מושחתת, מפוכחת, מרירה לעיתים. מחלות ילדות: קצת יותר מדי התחכמויות. לא כולן מוצלחות. אולי עניין של גיל. שורת הסיום: "זה הכל. תודה". גם אנחנו מודים ומצפים להמשך.

זרמות בנו בחשאי.

כשהילד מצמיח שנים.

אפלו אותי

אפלו אותי קנית במחמאות.

ואני עדין לא סוף עונה.

עכשיו אתה מביט בחתיכות

של מה שנקרא פעם חזקה.

תזכר חיים מחוטי מסקנות.

ואני קרואה

להעיד נגד החיים.

אתה עוד תרים גבה

לספר בי השנויים.

ואין לי אליך אפלו שנהא.

(ושעידו נגדי הגשמים).

אין לנו

אין לנו סבות לאהב לפעמים.

אין לנו סבה זו אהבה לפעמים

אין לנו סבה לאהבה לפעמים

אהבה סבה טובה לפעמים.

נפגשו ברחוב

עשרים וארבע שנים מחיך

לעשרים ושנים

ברחוב.

טרנדיה של אבדן שותה קפה

עם שלוש אקבות ראשיות בחיים.

עונים לאותה מלצרת.

מחפשים על אותה שתיקה.

יד שהתאמנה פעם באגרוף.

מלספת רגל. שושברה בגיל שלוש.

חמש אהבות ואחת יחידה

מכבים את האור על סף המטה.

עשרים וארבע שנים ועשרים ושנים

נפגשו ברחוב.

התקשו להסביר עם מלים וידים

מה פשר הטוב.

ואיך נשבר השכר?

מים התערבלו במים.

ודמעותינו כמו נשרו

מאז ומתמיד על אותן לחיים.

אין שריטות

תמיהני על ידידי חיים פסח, מהיכן קלט את השמועה המוזרה על צפורני ששרטו, כביכול, בפניו של פריק והרי נפגשנו במסדרונות ועידת הסופרים והיתה לו הזדמנות לברר אמיתות של

מנחם פריק לא שרטו

שמועות אלו ממקור ראשון. האמת היא, מכל-מקום, שמערכת היחסים בין פריק לבני היא מצויינת, ותוצאות שיתוף הפעולה הפורה בינינו ניכרות יוסיים בסיפרי סימן קריאה והספריה היוצאים חדשים לבקרים בהוצאת הקיבוץ המאוחד, ובתוכניות המשותפות הרבות שאנו רוקים מים לגבי העתיד.

פרופ' עוזי שביט, מרצה בחוג לסיפורת עברית באוניברסיטת תל-אביב, החליף את אלכסנדר סנד בראות הוצאת הקיבוץ המאוחד.

בנימת הומור

בקשר לרשימתו על ועידת הסופרים שנת-פרסמה בשבוע שעבר מבקש חיים פסח להבהיר את המובן-מאליו והוא, שהדברים נכתבו בנימת הומור, וכן שכל מה שנאמר ברשימה שהוא מפי השמועה - בשמועה יסודו. כפי שצויין בפתח לרשימה, מטרת הדברים היתה לתאר את הא-ווירה שהיתה במקום ולא לתאר את כוונותיו של מנחם פרי בפועל.

חיים פסח מעוררי מאזניים, בטאון אגודת הסופרים, מכהן גם כעורכה של הוצאת זמורה ביתן.

ניכרת) - רק פאראנויה מפותחת עשויה לחשוך בי ככונה להיות עורך ממונה לזמן קצוב של מאזניים. למה למי שגר בארמון משלו לעבור ולגור בשכירות בברון רולף? גם מעולם לא היגשתי את מועמדותי לוועד האגודה. מועמדותי הוגשה עליידי חברים בהנהגה היוצאת, ועל כך יש עדויות בכתב. על המזימת שזממתי נודע לי רק עתה, באחור ניכר.

מנחם פרי

פרופ' מנחם פרי, מרצה בחוג לתורת הסיפ-רות באוניברסיטת תל-אביב, עורך כתב-העת והוצאת סימן קריאה וכן מכהן כאחד מעורכי הסיפריה המשותפת לקיבוץ המאוחד ולהוצאת כתר.

דוד פוגל: שלושה שירים

עננים נוסעים
נסכו קרעי לובן
אל הברכה הנכאה.

ורעפי גג
שחקו אדמים
תוך דמעות.

★ ★ ★

בין געגועי הלילה
החרשיים, הרכים.
אבא אליך.

בצל זכרון נעורים
אחבא -
ואת לא תראיני.

אולם בנומך
אתרקים בחלומך הבתולי, הצחור.

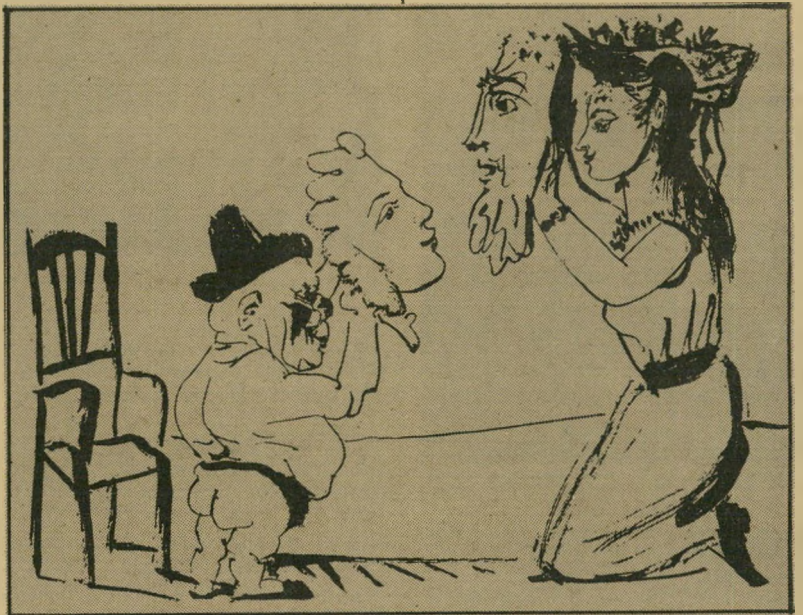
בדמות זבוב-רקמה
אעמד לי דומם
על גבעת שדך החור, החולם.

דומם אעמדה. -

(ד"ר גינת בעידו ועינים). או עקר, אימפוטנטי, מנוכר ומעלה גיחוך (הפרופסור בשירה). דומה שאין זה הזמן למתיחת קוים בין עדות וכיתות, מעין לבנוניזציה של חיי הרוח בישראל. עדיף דווקא לטשטש את הגבולות השגורים והמקובלים על החברה. להראות כיצד סרט של בוגאל (ספרדי) קרוב יותר, נרמה לי גם מעניין יותר, מאשר חלקים מסוימים במורשתנו. המיפגש עם אירופה נחוץ גם לנו, האשכנזים (אירופה הליטרארית או ההיסטורית, לא מה שנותר ממנה בפועל). ה"אירופאים", ומי יודע, אולי מי מצעירינו שיקרא את סצינת הבגידה בטריוולוס וקרסידה לשייקספיר יהיה מחוסן בפני "שושלת" אשר קסמיה, כך שמעתי, כבשו את הנוער אף בגידה שבקיכוצי הנגב. לנורון, בית-הספר לכלכלה.

מיכתבים למערכת הארמון והברון

אין לי שום חלק במציאות הגרוטסקית של תככנות ביקמעמית, ששותפתי בה, מפי הש-מועות ומתוצרת הרמיון הפרוע, ברשימתו של

נערה עם ספרדי זקן (תחריט של פיקאסו)

חיים פסח על ועידת הסופרים (העולם הזה 2591). כעורך סימן קריאה, החי והמשגשג, סיפרי סימן קריאה והספריה (שהיא הצלחה מולית

גוניסטים (הגיבורים) שלהם. הם תמיד, כך או אחרת, דבר לא נרקם ונטוה בתוכם, הנפש אינה צומחת, גם אינה נובלת. העלילה היא רק בין הרמויות - לא בתוכן פנימה (כי אין להן אני. מציאות פנימית" וזכה להתחשות רק כאשר מדובר במטורפים בעלי כאוס ריסוציאטיבי). במילים אחרות, מוחמץ אצלנו הפן המש-מעותי ביותר של הספרות אשר במיטבה אינה משמשת, זו טעות מקובלת, כלי לביקורת חבר-תית, אלא קוראת תיגר על החברה בכללה, על אושיותיה, אף כי, באופן פרדוכסאלי או ריא-לקטי, קריאת התיגר הזאת, בשם האדם ונגד החברה, הופכת לנזקך החשוב שלה (אצל הרתיים יש כידוע פונקציה כזו לאיוב, קהלת והיאוש המהול במידה גרושה של פאראנויה אצל משורר התהילים). אם המיטאפיסיקה הדתית של עגנון קיווה במעמד האדם ביצירתו, היא גונגנה עליה מפני הפוליטיקה, המיטאפיסיקה שלנו. אלתרמן אבינו כבר ניסה לשלוט ולהקיף את כל הקומ-פלקס החברתי-פוליטי וסופו שנכבש על ידיו, כמו צ'אפלין בבית-החרושת המודרני. אצלו גם החלה הארוטיזציה האפקטיבית של הצבא שהיא גם, אולי, המיליטאריזציה של הארוס (הנערה והנער המיוזעים וה"ירויים" במגש הכסף וכו'). כאן שורשי הפאטוס הלאומי, הרי

אלתרמן של ארץ-ישראל השלמה לא נוצר יש מאין מיד אחרי מלחמת ששת הימים: אולם במקום לחטט בקרבינו, קל, נוח ונעים יותר, למקם את הימין ואת הבינוניות בבית שמש, בגוש אמונים, או לתור אחר שורשיה אצל אופ-נועני בגין מדרום תל-אביב.

התרבות שבכים

אם כן, כל המגרעות שמירון מוצא בסיפורת של בני המזרח קיימות גם אצל בני אשכנז. מול הראשונים הוא מציב את "סופרינו" כאילו היו קדושים קתוליים, אבות המהפכה הרוסית או האמריקנית החצוצים במצוקי שחם בגודל על-טבעי, מודל לחיקוי והתבוללות. ההנחה היא מכובד שתוכנית המערב נתונה בכיסם של האשכנזים (האם זו האירוניה של ההיסטוריה, איני יודע, אבל מי שהיו מכונים "אויאחים" באירופה ובפי יוצאי גרמניה ומרכז אירופה בישראל הדביקו את הצל המכוער הזה ליהודי המזרח). אולם, אל נשלה את עצמנו. ברדיצ'בסקי או הזו הבינו מעט מאוד בניטישה (אשר בעצמו נע אחוז תזוית בין שכבות עומק שונות). הם ודומיהם נשמו מעט מה"צייטיגייסט" של אירופה לאחר שהגיוחו מעירותיהם ומיד השתכרו מאדים, אדם שלא בהכרח הועילו לבריאות. הם ניזונו מכלים שניים ושלישיים ולכתביהם יש כיום חשיבות היסטורית בלבד - אין להם ערך תזונתי. עגנון מורכב יותר, כאמור, אך מה לו ולאירופה בעצמו טען שגולד בירושלים. די לקרוא באיו אירוניה, אירוניה שהיא בעצם ציניות, מעין "הומור", הוא מתאר את פצועי ונכי מלחמת העולם הראשונה בגרמניה, אדרבה, את כל סממני ה"ספרדיות" שמדונה מירון ניתן למצוא אצל עגנון. אין אצלו הומאניזם, אין נפש גדולה, לוהטת, רבת גיוון. לעומת זאת, יש אנושיות עממית, יומיומית, עם "אירוניה" של עקמת-פה. יש קליינע-מנטשעלך ותהילה זעיר-בורגנית שהוא עוטר לראש. ההומאניזם החילוני אצלו לעולם הוא שטני, פרנקשטייני, על שום יומרותיו, ה"הבוריס" שלו

ישראל, אל
תדבר עברית!

דויד בן-גוריון התגאה בכך שלא נהג ללכת לקולנוע. היום מחזיר לו הקולנוע הישראלי עין תחת עין. תחת לדבר עברית והוטה בסרטים תוצרת כחול-לבן, מתחיל הקולנוע הישראלי להמיר את שפתו לאנגלית, שהיא כידוע שפת השוק המערבי הגדול ביותר בקולנוע.

בעוד אורי ברבש עוסק בעריכת סרטים החולמים על חלוצים עבריים בתחילת המאה, עם קלי מקגיליס, ג'ון שי וצוות ישראלי שלם דובר אנגלית, מתכנן נועם יבור לסרטו העלילתי הראשון — באנגלית.

אצל ברבש, לפי גירסתו שלו, היה נסיון ממור שך למדי להגשים את החולמים תחילה בי עברית. אבל אפילו אחרי מאחורי הסורגים, לא הצליח לגייס את ההון הדרוש להפקה מעין זו. נמצאו משקיעים, חברת בלבו ההולנדית וחברת המדייל האמריקאית, שהיו מוכנים להשקיע בסרט ישראלי, אבל האמינו שרק עם כוכבים בינלאומיים יוכלו לראות ברכה בעמלם. אין כל ספק שלאומיים צבריים זה יישמע זר. בכך מודה אפילו יצחק קול, מפיקו של הסרט. שצילומיו יתחילו בקרוב, של הבימאי נועם יבור, הסבור שאם פני התעשייה לעולם הרחב, רק בצורה שכזאת אפשר יהיה לפרוץ את חומת-הבידוד של הסרט הישראלי.

במיקרה זה המזוהה גדולה עוד יותר. שכן זהו סיפור על סטודנטים באוניברסיטה העברית, העוסקים בבדיקה מסורתית דרך פרויקט הקולנוע. התפקיד הראשי כבר הופקד בידי ג'ון סאבאג, מעניין יהיה לראות אם ואיך תסייע השפה המיובאת ליצא את הסרט הישראלי.

אנשים

מות האשף

מייסד פסטיבל קאן מת
שבוע לפני שמלאו 40
שנה לפסטיבל

יש סבורים שהוא היה אחד האנשים החשובים ביותר בעולם הקולנוע. זאת, למרות העובדה שלא הפיק סרטים, לא ביים אותם ואפילו לא הופיע בהם. אין ספק שהיה אחד הנבונים ביותר בשטח הזה. איש שידע לנווט את האירוע החשוב ביותר של האמנות השביעית דרך סערות, התפריות ומלחמות, לפני ומאחורי הקלעים. במשך קרוב ל-40 שנה.

היה זה רובר פברה-לה-בר, אחד המייסדים של פסטיבל הסרטים בקאן. מנהלו בפועל יותר מ-30 שנה — ומאו יצא לגימלאות, לפני שבוע

שחקנית קלי מקגיליס
עברית שפה קשה

שנים, שימש עדיין כיושב-ראש ההנהלה של הפסטיבל. הוא היה עיתונאי בכיר ביומן לה טם («הזמן»), עוד לפני מלחמת העולם, המזכיר הכללי של האופרה בפאריס, ובשנת 1939 היה לסגנו של פיליפ ארלאנג'ה, האיש שניסה באותו זמן להקים בריביירה הצרפתית מתחרה לפסטיבל היחיד והחשוב שהיה קיים אז, פסטיבל-הסרטים בונציה, אשר נשלט בלעדית על-ידי הפאשיסטים של מוסוליני.

במקום צהלות פסטיבל, שתוכנן להיפתח בסתיו של אותה שנה, רעמו בספטמבר 1939 תותחי מלחמת העולם השנייה. הפסטיבל נדחה, ונחנך בהיסוסים ובתקלות רבות שבוע שנים לאחר מכן. ב-1946, פיליפ ארלאנג'ה היה הבוס, פאברה-לה-בר שני אחריו בהיררכיה, ולא עבר זמן רב עד אשר עלה למקום הראשון.

פיצוץ במאי 1968. כמרדני מתוחכם, שי יודע בדיוק איך להלך בין הטיפות ולא להירטב, הוא הצליח לנווט את הפסטיבל דרך השינויים

במקום צהלות פסטיבל, שתוכנן להיפתח בסתיו של אותה שנה, רעמו בספטמבר 1939 תותחי מלחמת העולם השנייה. הפסטיבל נדחה, ונחנך בהיסוסים ובתקלות רבות שבוע שנים לאחר מכן. ב-1946, פיליפ ארלאנג'ה היה הבוס, פאברה-לה-בר שני אחריו בהיררכיה, ולא עבר זמן רב עד אשר עלה למקום הראשון.

פיצוץ במאי 1968. כמרדני מתוחכם, שי יודע בדיוק איך להלך בין הטיפות ולא להירטב, הוא הצליח לנווט את הפסטיבל דרך השינויים

במקום צהלות פסטיבל, שתוכנן להיפתח בסתיו של אותה שנה, רעמו בספטמבר 1939 תותחי מלחמת העולם השנייה. הפסטיבל נדחה, ונחנך בהיסוסים ובתקלות רבות שבוע שנים לאחר מכן. ב-1946, פיליפ ארלאנג'ה היה הבוס, פאברה-לה-בר שני אחריו בהיררכיה, ולא עבר זמן רב עד אשר עלה למקום הראשון.

פיצוץ במאי 1968. כמרדני מתוחכם, שי יודע בדיוק איך להלך בין הטיפות ולא להירטב, הוא הצליח לנווט את הפסטיבל דרך השינויים

במקום צהלות פסטיבל, שתוכנן להיפתח בסתיו של אותה שנה, רעמו בספטמבר 1939 תותחי מלחמת העולם השנייה. הפסטיבל נדחה, ונחנך בהיסוסים ובתקלות רבות שבוע שנים לאחר מכן. ב-1946, פיליפ ארלאנג'ה היה הבוס, פאברה-לה-בר שני אחריו בהיררכיה, ולא עבר זמן רב עד אשר עלה למקום הראשון.

פיצוץ במאי 1968. כמרדני מתוחכם, שי יודע בדיוק איך להלך בין הטיפות ולא להירטב, הוא הצליח לנווט את הפסטיבל דרך השינויים

במקום צהלות פסטיבל, שתוכנן להיפתח בסתיו של אותה שנה, רעמו בספטמבר 1939 תותחי מלחמת העולם השנייה. הפסטיבל נדחה, ונחנך בהיסוסים ובתקלות רבות שבוע שנים לאחר מכן. ב-1946, פיליפ ארלאנג'ה היה הבוס, פאברה-לה-בר שני אחריו בהיררכיה, ולא עבר זמן רב עד אשר עלה למקום הראשון.

פיצוץ במאי 1968. כמרדני מתוחכם, שי יודע בדיוק איך להלך בין הטיפות ולא להירטב, הוא הצליח לנווט את הפסטיבל דרך השינויים

במקום צהלות פסטיבל, שתוכנן להיפתח בסתיו של אותה שנה, רעמו בספטמבר 1939 תותחי מלחמת העולם השנייה. הפסטיבל נדחה, ונחנך בהיסוסים ובתקלות רבות שבוע שנים לאחר מכן. ב-1946, פיליפ ארלאנג'ה היה הבוס, פאברה-לה-בר שני אחריו בהיררכיה, ולא עבר זמן רב עד אשר עלה למקום הראשון.

פיצוץ במאי 1968. כמרדני מתוחכם, שי יודע בדיוק איך להלך בין הטיפות ולא להירטב, הוא הצליח לנווט את הפסטיבל דרך השינויים

במקום צהלות פסטיבל, שתוכנן להיפתח בסתיו של אותה שנה, רעמו בספטמבר 1939 תותחי מלחמת העולם השנייה. הפסטיבל נדחה, ונחנך בהיסוסים ובתקלות רבות שבוע שנים לאחר מכן. ב-1946, פיליפ ארלאנג'ה היה הבוס, פאברה-לה-בר שני אחריו בהיררכיה, ולא עבר זמן רב עד אשר עלה למקום הראשון.

פיצוץ במאי 1968. כמרדני מתוחכם, שי יודע בדיוק איך להלך בין הטיפות ולא להירטב, הוא הצליח לנווט את הפסטיבל דרך השינויים

במקום צהלות פסטיבל, שתוכנן להיפתח בסתיו של אותה שנה, רעמו בספטמבר 1939 תותחי מלחמת העולם השנייה. הפסטיבל נדחה, ונחנך בהיסוסים ובתקלות רבות שבוע שנים לאחר מכן. ב-1946, פיליפ ארלאנג'ה היה הבוס, פאברה-לה-בר שני אחריו בהיררכיה, ולא עבר זמן רב עד אשר עלה למקום הראשון.

פיצוץ במאי 1968. כמרדני מתוחכם, שי יודע בדיוק איך להלך בין הטיפות ולא להירטב, הוא הצליח לנווט את הפסטיבל דרך השינויים

במקום צהלות פסטיבל, שתוכנן להיפתח בסתיו של אותה שנה, רעמו בספטמבר 1939 תותחי מלחמת העולם השנייה. הפסטיבל נדחה, ונחנך בהיסוסים ובתקלות רבות שבוע שנים לאחר מכן. ב-1946, פיליפ ארלאנג'ה היה הבוס, פאברה-לה-בר שני אחריו בהיררכיה, ולא עבר זמן רב עד אשר עלה למקום הראשון.

פיצוץ במאי 1968. כמרדני מתוחכם, שי יודע בדיוק איך להלך בין הטיפות ולא להירטב, הוא הצליח לנווט את הפסטיבל דרך השינויים

במקום צהלות פסטיבל, שתוכנן להיפתח בסתיו של אותה שנה, רעמו בספטמבר 1939 תותחי מלחמת העולם השנייה. הפסטיבל נדחה, ונחנך בהיסוסים ובתקלות רבות שבוע שנים לאחר מכן. ב-1946, פיליפ ארלאנג'ה היה הבוס, פאברה-לה-בר שני אחריו בהיררכיה, ולא עבר זמן רב עד אשר עלה למקום הראשון.

פיצוץ במאי 1968. כמרדני מתוחכם, שי יודע בדיוק איך להלך בין הטיפות ולא להירטב, הוא הצליח לנווט את הפסטיבל דרך השינויים

במקום צהלות פסטיבל, שתוכנן להיפתח בסתיו של אותה שנה, רעמו בספטמבר 1939 תותחי מלחמת העולם השנייה. הפסטיבל נדחה, ונחנך בהיסוסים ובתקלות רבות שבוע שנים לאחר מכן. ב-1946, פיליפ ארלאנג'ה היה הבוס, פאברה-לה-בר שני אחריו בהיררכיה, ולא עבר זמן רב עד אשר עלה למקום הראשון.

פיצוץ במאי 1968. כמרדני מתוחכם, שי יודע בדיוק איך להלך בין הטיפות ולא להירטב, הוא הצליח לנווט את הפסטיבל דרך השינויים

במקום צהלות פסטיבל, שתוכנן להיפתח בסתיו של אותה שנה, רעמו בספטמבר 1939 תותחי מלחמת העולם השנייה. הפסטיבל נדחה, ונחנך בהיסוסים ובתקלות רבות שבוע שנים לאחר מכן. ב-1946, פיליפ ארלאנג'ה היה הבוס, פאברה-לה-בר שני אחריו בהיררכיה, ולא עבר זמן רב עד אשר עלה למקום הראשון.

פיצוץ במאי 1968. כמרדני מתוחכם, שי יודע בדיוק איך להלך בין הטיפות ולא להירטב, הוא הצליח לנווט את הפסטיבל דרך השינויים

וכאשר כל הכתבים היו שם, ברור היה שגם בעלי הסרטים ירצו להיות. המבקרים הרציניים שמחו עם פרסים. האולפנים הגדולים חגגו עם הסיקור וקאן נגבה לחלוטין את העטרת הוונציאנית. כאשר הקימו המבקרים קול צעקה רמה, כי שלב מסויים, וטענו שהפסטיבל מתמסחר, מת-עלם מבימאים צעירים ומארצות שאינן באופנה, פאברה-לה-בר לא התווכח, אלא העניק למבקרים מיסגרת משלהם, «שבוע הביקורת», כדי שיציגו שם את כל מה שלדעתם קופח בבחירה הרישמית.

כאשר להטה צרפת במאי 1968, גודאר, טריפו וחבריהם נצמדו אל מסך ארמון-הפסטיבלים ומנעו את ההקרנה (זאת היתה ההזדמנות היחידה שהפסטיבל פוצץ באמצע). שוב התחכם להם פאברה-לה-בר ואמר: אתם יודעים טוב יותר? בבקשה. הנה לכם מיסגרת נפרדת בשם «שבו עיים של הבימאים». תראו שאתם יודעים לבחור טוב יותר.

מן התחרות שבין כל המיסגרות הללו, ומן הרצון של כל אחת מהן להצטיין, לא רק שבאו יותר סרטים לקאן, אלא גם רמתם הלכה ועלתה, יחסית לכל שאר הפסטיבלים.

רבות דובר על מישחקיהכוח שהפעיל על כל צוות שופטים שנבחר לכהן בפסטיבל, מתוך מטרה לרדאג שהלקוחות המפונקים, כלומר אותם גורמים שיוזקק להם גם בעתיד, יוכו בפרסים. הביקורת סערה, ואנשים כמו פרנסואז סגן או

רובר פאברה-לה-בר עם אינגמר ברגמן
נוסחה מאנית

פאברה-לה-בר עם רנה קלייר
מישחקי כוח

קירק דאגלס, שהיו בין השופטים, ועמו לא פחות, אבל פאברה-לה-בר ראו להמשך הפסטיבל, לתוכנית של השנה הבאה. בסופו של דבר, הזמן הוכיח שהוא צדק.

גם אחרי פרישתו, כאשר רק פיקח על המדיניות של הפסטיבל מלמעלה, אותה גישה ממשיכה להחזיק מעמד ועובדה היא שחלום כל איש קולנוע, כאשר הוא, זה להיות מוזמן לפסטיבל הזה.

בעל יקב. בשנים האחרונות נהג להשקיף בגעגועים אל העבר, וטען מעט בעצב, שגם אם המטעמים שמגישים עתה אינם נופלים מאלה שהגישו פעם — וזאת עדיין שאלה הנתונה בויכוח — הדרך שכזו צורכים אותם היום היא ברבארת. אין זמן ליהנות, אין זמן להרהר. אין זמן לעכל כראוי. הכל נבלע בבהלה, מהרמהר, כדי להספיק עוד קצת ועוד קצת.

כבעל כרמים ויקב פרטי משלו, ליד ביתו שעל שפת אגם ז'נווה, הוא ידע היטב שלא כך רואים סרטים, כפי שלא כך טועמים יין. ואם הצליח טוב כל-יך לתמרן בתוך הג'ונגל התרבותי שצמח מן האירוע שאותו הקים, עדיין חלם על פסטיבל שיציגו בו רק שני סרטים ביום, כדי להגיש את התפריט המובחר ביותר.

והוא ידע בדיוק איזה, כי בעניינים של קולנוע, רובר פאברה-לה-בר היה אשף מ' 1.

עדנה פיירו

מילים, מילים

מילים

פשעים שבלב (רבי-חן, תל-אביב)
ארצות-הברית) — קל מאוד לי
הבחין שהסרט הזה מבוסס על
מחזה. כמות הפיטופטים שנדחסו

לתיכונ עולה בהרבה על הממוצע הקצב שבו הם נורים מפי שלוש השחקניות הראשיות מזכיר מכונת-יריה משומנת היטב. כאשר הדגשת הנגינה הדרומית שבה הן מדברות חזקה עד כדי כך, שחשד ברור של קריקטורה מתעורר בלב.

הצרה היא שהבימאי, ברוס ברספורד, כאילו הרים ידיים והחליט שבמיקרה כזה, כאשר הכל נאמר בדיאלוגים, ובעצם הם אומרים הרבה יותר מן הדרוש, הופכת התמונה למשהו מישני בהחלט. מין קישוט ציבעוני, ומי שנוקט בגישה כזאת, אינו יכול להוציא מתחת ידיו אלא סרט נכה. כי קולנוע, בסופו של דבר, הוא מדיום שהצד החזותי צריך להיות בו העיקר.

העלילה מספרת על שלוש אחיות, מעט מוזרות, לכל אחת יש עולם דימויוני ופחדים פרטי משלה. כל אחת מנתה לכיוון אחר, והן נפגשות שוב, כאשר אחת מהן עומדת לדין על נסיון לרצוח את בעלה.

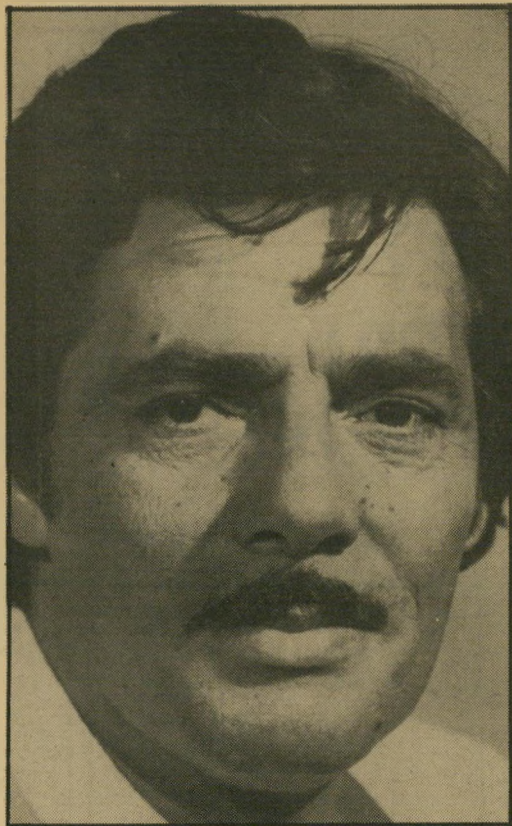
במפגש מסתבר שהאחות הגדולה תועה רחוק מן הבית. נאחזת בחלום של קייירה קולנועית שהיא עצמה אונה מאמינה בה עוד; השניה נותרה בודדה בתוך הבית. מבוהלת מכל בני המין הגברי, משום שתמיד אמרו לה כי בשל שחלתה המצומקה לא תוכל ללדת ילדים; ואילו השלישית, זאת שמתנקשת בבעל, עסוקה מדי בעניינים הפנימיים שלה, מכדי לתת לעולם החיצוני להגיע אליה. על כך צריך להוסיף את בתי-הדוד, מין מיפלצת קנטרנית בנוסח הגיסה של החתולה על

לאנג ספייסק וקיטון: לוחצות עד הסוף

גג פח לוהט. מישוהו אכן קצר כאן את השדה של טנסי ויליאמס לעומק.

רביעיית שחקניות מרשימה ביותר — הכוללת את דיאן קיטון, ג'סיקה לאנג, סיסו ספייסק (שהיתה מועמדת לאוסקר על התפקיד של המתנקשת) וטס הרפר — לוחצות על הדושה עד הסוף ונשפכות מן המסך מרוב מאמצים להעביר אל הצופה את תסכולי בת הדרום האמריקאית. בכל מינון הצבעים שלהם, קצת יותר אימוק, מן הסוג שנהג ברספורד ברגעים קטנים של חסד, לא היה מזיק לכולם.

רפי סויסה:

„אם השליח יבוא אליי, אספר לו!“

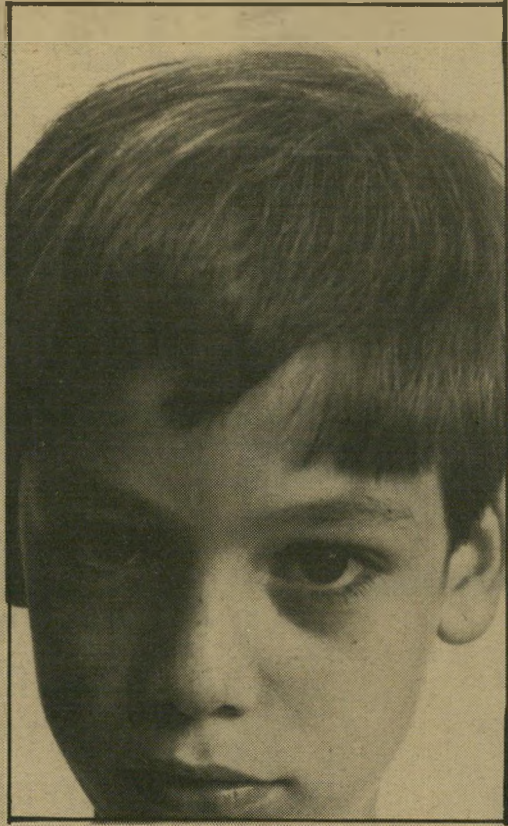
הוצע ששר-המישפטים ישלח שליח מיוחד לצרפת כדי לבדוק את תנאי הכליאה שם, וידווח האם צפויה לנקש סכנה כלשהי בכלא הצרפתי.

פרשת-נקש

לפני שיקנו לשליח כרטיס הלוך וחזור לצרפת וישלמו לו אש"ל, נזכרתי שרפי סויסה, נציב שרות בתי-הסוהר לש- עבר, ביקר כמה וכמה פעמים בכלא בצרפת, כשבנו דויד היה כלוא שם. שאלתי את רפי סויסה מה דעתו על תנאי הכליאה בצרפת.

טילפנו אליו כבר כמה עיתונאים, וכולם רצו לדעת את זה. אבל אני לא מוכן להתראיין בעניין. קודם כל אני רוצה לשכוח את הטרומה הזאת שבני היה בכלא, ואני גם לא רוצה לקחת שום חלק בוויכוח על נקש. זה עניין רגיש, ואני לא רוצה להתייחס לכאן או לכאן.

● אני מבינה שאתה לא רוצה להגיב בעיתונות. אבל אם השליח של שר-המישפטים יבוא אליך, תחת לנסוע לצרפת, ויסתגר איתך בחדר, בלי עיתונאים, האם תספר לו על התנאים בכלא הצרפתי? (דניאלה שמי) כן, אספר לו, אבל לא בקול-קולות.

גיא שמאי:

„תן ליבך לליב“, ביטחונך לליב“...“

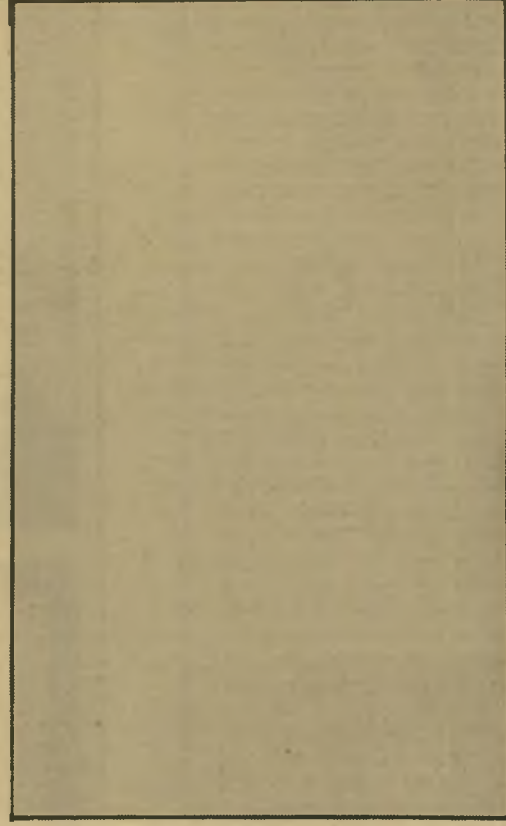
במיסגרת השירותים התבקשו כל ילדי בית-הספר ברחבי הארץ לתרום שקל אחד לליב. אני מניחה שהכסף הרב שייאסף מהילדים הוא רק צד אחד של העניין. ההסבר שנותנים מבקשי-התרומות, הוא שהם רוצים להביא לקירוב בין העם (ובכלל זה ילדי בתי-

שירותים

הספר) לחיילי צה"ל, ועוד מילים של ציונות. בני גיא בן ה-8, ביקש ממני לתת לו שקל אחד. כי הוא צריך לתרום לליב.

● מה זה „ליב“?
תן ליבך לליב, ביטחונך לליב, תרומתך לליב...
● אתה שר יפה מאוד, גיא, אבל מה זה „ליב“?
חברת-ביטוח או משהו. לא?
● לא אמרו לכם בבית-הספר מה זה „ליב“, ולמי אתם תורמים?
לא!
● ולא שאלת?
הייתי צריך?

לא סמכתי על בני בלבד. וטילפנתי לעוד שלושה חברים קטנים שלו. שניים אמרו שהם לא יודעים מה זה ליב, ואחד אמר שנדמה לו שזה משהו שקשור לחיילים. (דניאלה שמי)

ויליאם זאכר:

„את יודעת יותר מדי. אין תגובה!“

אחרי שפירסמתי בשבוע שעבר את רשימת „תריסר המוקפאים“ (12 החשבוניות הקשורים בעסקת איראן-קונטראס שהוקפאו על-פי בקשת משרד-המישפטים האמריקאי בבנק קרדיט-סוויס בז'נבה), טילפנו לביתי ממישרד עורכי-הדין ויליאם זאכר וז'אן דה-סנארקלן בשווייץ. השניים נמנים עם 12 בעלי-החשבוניות. בניגוד לשמות אחרים ברשימה, לא היו שמותיהם של השניים מוכרים לכמה גורמים מרכזיים בפרשת הנשק האיראני. עד עצם פירסום שורות אלה לא ידוע את מי ייצג בעסקה המפותלת עורך-הדין ז'אן דה-סנארקלן. שאלתי את זאכר לתגובתו ותגובת שותפו לפירסום הרשימה בהעולם הזה.

פורסמו שמות רבים ורשימות רבות.
● לא הרשימה המדוברת.
מה מעניין אותך לדעת?

פרשת איראן

● מה תפקידך ותפקיד שותפך בפרשת-איראן? את מי ייצג שותפך?
אנחנו לא מגיבים על כך.
● גם „אין תגובה“ היא תגובה.
אני מודע לכך, והתגובה שלי היא עדיין: „אין תגובה“
● זוהי גם תגובת שותפך?
כן, אני מדבר בשמו. לא נוכל לגלות לך את מי ייצגנו.
● אני יודעת את מי אתה מייצג. אתה מייצג את עדנאן האשוגי. הייתי מעוניינת לדבר עם שותפך בכל-זאת.
הוא לא נמצא. הוא בחופשה.
● לי ידוע אחרת.
את יודעת יותר מדי? (דפנה ברק)

המארב הפרוע

(המשך מעמוד 19)

תוכה. יהונתן צנעני, כך שמעתי, טוען שירה בנו כי ניסיון לתקוף אותו. לא יכול להיות דבר כזה היריות שלו פגעו בנו מאחור, כשהיינו עם הגב אליו. זה מוכח על הגוף. איך יכול להיות, שת"פנו אותו עם הגב אליו?"

רמי רניאל: "בשכיל מה להתווכח לחינם? שיעשו חקירה, זה כל מה שאנו מבקשים. אם המיקרה היה הפוך ואורח היה יורה באיש ממשטרה, היתה נפתחת חקירה מיד."

מים

בקומקום

עכשיו, שנה ושלוש חודשים אחרי האירוע, רמי עדיין סובל מ-75 אחוזינכות. הוא נאלץ להפסיק לעבוד וחי מקיצנה של הביטוח-הלאומי — 600 שקלים בחודש. מהסכום הזה הוא חייב לפרנס ארבעה נפשות. אין לנו כסף אפילו לדור-שמש, אומרת חנה, אשתו של רמי. "כשאני צריכה לרחוץ את הילדים אני מרתיחה מים בקומקום. את הגבס שלו היו צריכים להחליף מזמן אבל אין לנו אפילו את 70 השקלים שזה עולה."

רמי מתלונן על כך, שאין הוא מסוגל להרים את ילדיו, שרוצים לשחק איתו. "בקושי אני סוחב את עצמי", הוא אומר.

גם חברו, יהודה חמו, סובל מאוד מאז הפציעה. גם הוא מובטל, שחי בבית הוריו וסמוך על שולחנם.

שני נפגעי התקרית מתלוננים על כך, שאינם יכולים לעמוד בנטל הוצאות הטיפול בבית-החולים. עורך-הדין שלהם, אברהם ברדוגו, מירושלים, פונה לכל רשות ממלכתית הנוגעת בדבר ותובע חקירה מקיפה — אך לשווא.

המארב הפרוע של אנשי המושב ומשמרה-גבול עומד, כנראה, מעל לחוק.

אברהם ברדוגו, עורך-הדין של יהודה חמו, פנה אל הממונים על הסדר והחוק פעמים אין ספור.

"האורח מתלונן ומוחה על פגיעה בו וטיפול הלוך בחשד של חוסר תום-לב ומשואפים כחשוד בפגיעה, ואילו המערכת, פועלת על פי נוחיותה."

"האומנם כך היתה מתנהלת החקירה, בקצב זה וברוח זו, אילו היה נפגע איש ממשטרה? תמהני."

כך כתב עורך-הדין ברדוגו במכתב מה-7 במאי 1986, שהופנה אל אשר פלג, פרקליט מחוז-ירושלים. במכתב אחר, שנשלח לשר-המשטרה חיים בר-לב באוקטובר 1986, כותב עורך-הדין ברדוגו:

"כבוד השר: מה יהודה חמו — ר' שולחן, החתום-מטה, המתינו ימים רבים, אם לפעולה ואם לתגובה — אך לשווא. מאז פנייתי הראשונה מצבו של מר חמו הולך ומידרדר, הן מבחינה רפואית והן מבחינה כלכלית, לא מעט בגין אותו אירוע מחריר שאותו חווה. לוא היה מדובר באורח ולא בבעל זכויות-יתר — בגין היותו שוטר — זה מכבר היה נפסק דינו, לאחר חקירה ר' מישפט."

במכתב אחר, מפברואר 1986, שאל עורך-הדין את השאלות האלה:

● באיזה כללי-נשק נורו האזרחים התמימים?

● האם הושעה היורה מתפקידו?

● האם נחקרו סיבות הירי במלואן?

● מי היו חבריו של היורה בעת ביצוע הירי?

● האם נחקרו החברים הנ"ל על הקשר שלהם לביצוע העבירה?

● סימני-השאלה עדיין נותרו. על שאלות אלה ועל מיכתבים רבים אחרים ששלח עורך-הדין התקבלו תשובה וזה: מתנהלת חקירה, לכש תסתיים יודיעו את תוצאותיה.

כתב העולם הזה, שפנה לרובו המישטרה כדי לקבל תגובה, הופנה לרובר ממשרה-גבול.

רובר ממשרה-גבול מסר כי מונ קצין בודק, שכבר סיים את בדיקת והגיש מסקנותיו, אבל אין בסמכו של הרובר למסור תוצאות הבדיקה תוצאות אלה, לדיכרי רובר מישמו הגבול, הועברו למישטרה.

39

מבצע

ליום העצמאות במלונות דיפלומט בתל-אביב וביחשלים

39

ש"ח + מע"מ

לינה וארוחת בוקר

ליחיד בחדר זוגי

מינימום שלושה לילות

הזמנות ישירות בבתי המלון

דיפלומט ת"א: 03-294422

דיפלומט ירושלים: 02-777777

ההצעה בתוקף עד 1.6.87

עיצוב: סטודיו יזוארם

תן
טרמפ
לחייל

סקס ועסקים
ללא שוחדים סמויים

אנו מספקים:
* מכשירים למניעת
* ציתותים בטלפון
* שרות לגילוי מיקרופונים
* מושגלים
* מגלי מתכות
* מזכירות אוטומטיות

רדיו דוקטור בע"מ
שלום עליכם 18, ת"א, טל' 286444

"אחים דמירל" מחיצות גבס

במבצע 36 ש"ח/מ"ר - ק"ק

★ תקרות אקוסטיות ★ בידוד לגגות רעפים

משרד/מחסן 052-450943

לחישות בורסה QUICK NEWS

שרות ייעוץ אלקטרוני בזמן-אמת

מיועד למשקיעים בבורסה

הזקוקים למידע וייעוץ מיידיים

בהנהלת רוני רומנו

נ.ב. לפני בחדרשיים המלצנו על

אזורים, בנק הספנות, הבינלאומי ועוד...

תל-אביב, רחוב יהודה הלוי 19

טלפון 654961, 654841

תן
טרמפ
לחייל

חרי
בניחני

מזל החודש:

שור

כל מה שרצית

לדעת על חיי המין

של הכר והכרה

● חיי המין שלו

כשזה מגיע למין, גבר במזל שור הוא מאוד ארצי, מעשי ובסיסי. בעצם, יש לקרוא לו פר - כי שור הוא חיה מסורסת, ואת בן מזל השור אי אפשר לסרס כלל. הוא אינו מפותח או מתוחכם. כל אשה ששימשה כמרטפית אצל שכנה והתנסה בחיזוריו של ילד בן 9, יכולה להיות בטוחה שהילד הזה הוא בן מזל שור. מהגיל שבו הוא לומד לרוץ, בני המין השני נמצאים תמיד בראשו.

בין שהוא עושה זאת בהסתר או בגלוי, דבר אחד אפשר לומר עליו: הוא מאוד תאוותן. בצעירותו אין לו סבלנות לחכות עד שיתנסה בחוויה זו, ואחרי שעבר זאת פעם אחת, דבר כבר לא יוכל לעצור אותו עוד.

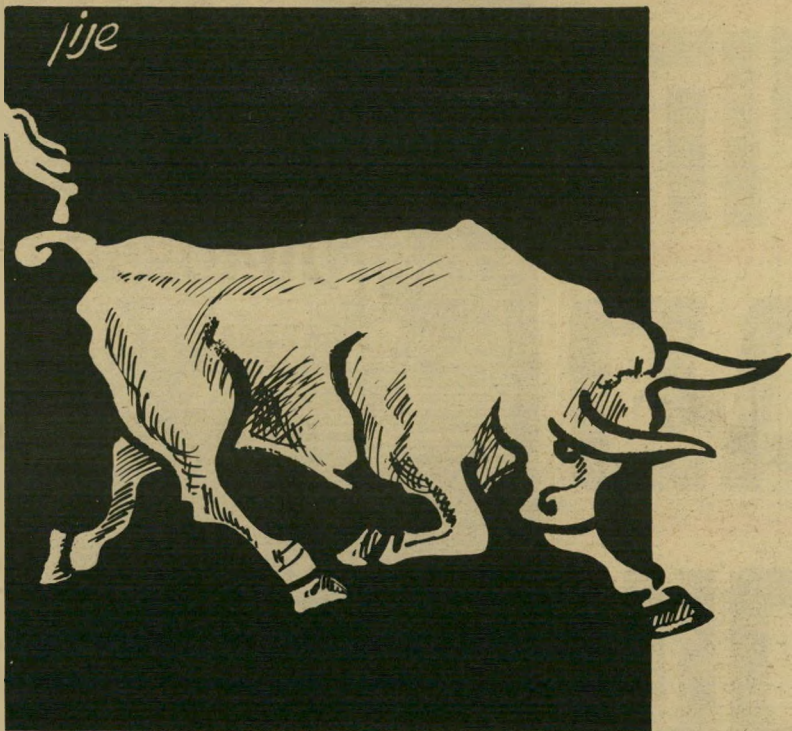
חלק מהנשים טוענות נגדו שהחיזור שלו פשוט לא מעניין, לא מקורי ולא מתוחכם. אם חברתו מצפה לשינוי, השינוי לא יבוא מצידו. זה יכול לקרות רק אם היא תקח את היוזמה.

בגלל העקשנות הטבעית בו, בתזונו תצטרך לגלות סבלנות ואורך-רוח אם תרצה להגיע לו משהו חדש. יש לזכור שהוא שמרן

ואינו שש לשנות הרגלים. בגלל אופיו המיני במיוחד, השור ממין זכר לעולם לא יניח לבת-זוגו לשכוח שהיא אשה, ולא משנה כמה זמן הם ביחד - הוא תמיד יהיה מוכן למגע גופני. מובן, לכן, שהמיניות שלו תלויה בחלקה הגדול באשה שנמצאת וחיה עימו. עדיף שלא תנסה למתוח ביקורת על הופעתו, לפני שבדקה היטב את הופעתה. השור ניחן בחוש אסתטי מפותח, ודבר זה חשוב לו עד למאוד. ולבסוף יש לזכור שיש משושה סעודה טובה, מוסיקה רכה ובושם אכזוטי - זה בעצם כל מה שדרוש כדי לעניין את הגבר בן מזל שור.

● חיי המין שלה

אין שום דבר מתחשך ביחסה של בת שור

למין. היא אינה שייכת לאותן הנשים שלהן מתאים השיר, כשאת אומרת לא למה את מתכוונת. כוונותיה, רצונותיה ומאווה ברורים למדי.

בפומבי היא עושה רושם של אדם פתוח ושהגישה אליו פשוטה. אך כשזה מגיע לחדרי-חדרים, היא הופכת להיות ביישנית. היא תהיה בין הראשונות שתקום ותודה בצרכיה המיניים, אבל היא לא תקבל חריגה מהנורמה בעניינים אלה, אלא אם זו תוצג בהירות בידי בן-זוגו מתוחכם. יהיה זה טיפשי לחזור הביתה עמוס בכל מיני אביזרים מחנות הסקס ולצפות לתגובה נלהבת מצידה.

גברים רבים שופטים אותה לא נכון במגישה ראשונה, משום שהיא עליזה ודי משוחררת, ומוכנה להודות שהיא תסכים

מצבכם לא כל-כך יציב, ממני שאתם דוחים קבלת החלטות. עכשיו אפשר באמת להגיע ליציבות ולביטחון. עדיין קיימת תהססות לבצע שינויים דראסטיים - הקריירה שלכם בעליה ודרושה תנופה והעזה כדי להגיע ולהגשים את השאיפות. לא חסרים אנשים המי קנאים - ומנסים בדרך כלשהי למנוע את התקדמותכם. זה לא צריך להרתיע, עדיף שתפעלו לבד ללא שותפים ויועצים. עוד לא הגיע הזמן לפרסם את כל תוכניותיכם ברבים.

הקריירה מאוד חשובה בתקופה זו, אתם מעמידים את עצמכם בפני מבחנים עצמיים ואף עומדים בהם בהצלחה. מתיחות עלולה להיווצר ב-8 או ב-12 בחודש, וזאת עם מי שנחשב לחבר טוב בעבודה. הדחף להעיר ולומר מר כל מה שאתם חושבים הוא חזק, אך זה ממש לא רצוי. הצורך ש'לכם ללמד, להסביר ולפרט גורם לכם לעיתים להתעלם מתגובות הסביבה הקרובה. הקשרים עם ארצות אחרות - מאוד מעודדים.

ה-6 עד ה-9 בחודש די מעצבנים ומלחיצים. לא כדאי לכם לייחס חשיבות כל-כך גדולה למה שהאחרים עושים. מתברר שאתם לוקחים ללב גם את צרותיהם של האחרים וזה נוגע לכם יותר מאשר להם. חבל על העצבים והכוח. חיות, בשורות טובות ב' כל מה שנוגע לכספים, עכשיו אפשר למצוא דרך שתבטיח את הכנסותיכם גם בטווח הרחוק. השקעות ונסיון לקחת כמה סיכונים כספיים יוכלו עצמם ככדאיים ותצאו עשירים יותר.

הדאגות למצבכם הכלכלי מקשות עליכם. אינכם מצליחים להשתחרר מההרגשה ש'משבר כספי עומד לי' השמיץ קשות על חייכם. המצב לא עד כדי כך קשה כפי שזה נראה. טוב לחשוב על שותפים יות, ואין ספק שברגע שתחליטו ותהיו שלמים עם ההחלטה תוכלו למצוא את השותף המתאים. גם בתחום הרומאנטי זהו תקופה של התקשרויות חדשות וחזקות. לאלה שעדיין פנויים - הרבה הצעות נישואין.

מבחינה חברתית זהו תקופה הרבה יותר תוססת ומעניינת. כבר אינכם לבד וגם אם עדיין לא נמצא בן הזוג האידיאלי יש מי שמבין אתכם ושעומו אפשר ל' שוח. אתם הרבה יותר מקובלים גם במקום ה' עבודה וגם בסביבתכם הקרובה. הבריאות שלכם עדיין טובה וגם בשבוע זה, הקשישים שביניכם ע' לולים לסבול מיתר לחץ דם וגם מראומטיות.

הצעירים יותר סובלים מבעיות בדרכי ה' נשימה ומפגיעות שונות ומשונות בעצמות. שיש, שבת וראשון יהיו הימים היותר מתו' חים השבוע, יתכן שכדאי להתרחק מהבית ולצאת לחופשה או נסי' עה. היחסים עם בני ה' זוג ועם המישהם בכלל די קשים. אתם נוטים להתרגז ולהגיב על כל דבר שבבער על ההיית' נוהגים לשים לב אליו. את הכעס המצטבר א' תם מוציאים על האנ' שים הלא נכונים. ה-10 וה-11 הרבה יותר טו' בים. פגישה ידידותית תשפר את מצב הרוח ותחזק אתכם. בעבודה נדרש מכם מאמץ.

לחלק עימו את מיטתה מדי פעם. לא כדאי שיתקבל הרושם שכאן נמצאה חתולת-מין המוכנה לכל. בסופו של עניין, כשנמצאים אתה ביחידות, חלוקת התפקידים אצלך ברורה. היא האשה הוא הגבר, והיא כלל אינה ששה להתחלף בתפקידים. בתוכה היא שמרנית ומעדיפה את הגישה הפשוטה והלא מתוחכמת.

אווירה מיוחדת ורומאנטית חשובים מאוד בחיי-האהבה שלה. גבר שבאמת מעוניין להגיע עימה לאנשהו, כדאי שיכין רקע הולם. אורות רכים, ריחות נעימים, מזון משובח, מוסיקה נעימה - כל זה מתאים לה. והיא תהיה הראשונה שתודה שזה שובה את ליבה בכל עת.

היא רב-צדדית, אך בעייתה הגדולה ביו' תר היא להתמודד עם הגיל, אם היא מתחת לגיל 23 ומעל ל-17, היא עדיין פתוחה ומוכנה ללמוד ולקבל דברים חדשים בצד הפיסי של האהבה, בתנאי שזה יגיע מהגבר הנכון. לאחר שעברה את הגיל, היא נוטה לומר לעצמה שהיא כבר מספיק מנוסה, ורק במזל אפשר יהיה לשכנע אותה שהיא טועה. אם היא כבר מעל ל-30, נראה שהיא תיעצר במקום ובשיגרת-המין המוכרת לה. כשהיא מאמינה שאי-אפשר לחרוג מס' טדרטים אלה, להוציאה ממצב זה יתכן רק אם תתאהב קשות במישהו ואז היא תתרי' כד.

מזל גיל 50: בשנים אלה הופעתה משקפת את גישתה לחיים. היא יכולה להיראות אולי מעט בשלה מדי, אך היא תאמין שהיא לגמרי לא נחשקת. זה יכול להביא אותה להזניח את עצמה, והופעתה הופכת להיות מרושלת. כשהיא מגיעה לשלב זה של התנוונות, רק בידי הגבר שלה להחזיר לה את הביטחון בעצמה ולעודדה לנהוג בעצמה כבעבר. צריך לבנות את הביטחון העצמי שלה מההתחלה.

בבחינת אובייקטיבית של הופעתה, אך לעיתים רחוקות קורה שרגליה מאבדות את צורתן. לכן זוהי רק שאלה של מילואי-עידוד וביטחון מצידו. העובדה שהיא כל-כך חזקה ומעשית, אסור לה להטעות את הגבר להאמין שהיא לא צריכה הגנה או מחמאות. אם היא תוכל לסמוך על הגבר שלה בשעת משבר, היא תהיה שלו ולא תחשוך ממנו דבר.

התקדמות בכל מה שקשור למגורים - הש' בוע תוכלו למצוא את מה שאתם מחפשים. גם אם ברגע הראשון אינכם בטוחים כדאי שתתייחסו לעתיד, לצייר בות, לקבועות ולבטח' חון. אל תשפטו לפי ה' צרכים המידיים. זה ה' זמן הנכון לדאוג דווקא לעתיד הרחוק. ידיעה משמחת שתגיע ב-8 או ב-9 בחודש. קשורה ב' סיעה לח' או במישור' עומד להתארח אצלכם. ב-10 או ב-11 ב' חודש תוצע השעה מושכת בתחום הקריירה.

מצב רוח כבד בין ה-7 ל-9 בחודש. אתם נוטים להאשים את הסביבה הקרובה, מה שאומר שהטוב ביותר עבורכם בתקופה הנוכ' חית זה להתרחק מה' מקום ומהאנשים שעי' מס אתם חיים. בשורה משמחת תגיע ב-10 או ב-11 בחודש. היא קשורה בעתידכם ה' מיקצועי. יתכן שתצטו' כו לקחת על עצמכם תחום חדש ובלתי מו'

כר, אך אין ספק שצמיחה הצלחה. חשוב לא לאבד כעת את ההזדמנות - ולא לחשוש.

המתיחות בבית משפיעה על העצבים ומעכ' בת ועוצרת את התנופה שהשגתם בתחום הקריירה. בעיות הקש' רות לבני המישהם מ' איגות. אך גם מקום ה' מורים עצמו דורש שי' נוי. כדאי להימנע מסיכ' סוכים. בשבוע הבא ה' כל יחזור להיות שקט יותר. וחבל להחמיר את הבעיות או לגרום לכך שההשפעה תהיה מעבר למה שנחוצ' בכספים מצבכם מאוד מעודד. ומדי יום נראה שפור. ב-10 וב-11 בחודש תיגדו משהו חשוב.

ג'מני
20 בינואר -
18 בפברואר

ה'אנני
22 באוקטובר -
22 בנובמבר

ל'ו
21 ביוני -
20 ביולי

ל'ה
21 במרץ -
20 באפריל

ל'י
20 בינואר -
18 בפברואר

ל'קור
22 באוקטובר -
22 בנובמבר

ל'ריה
21 ביוני -
21 באוגוסט

ל'ור
21 באפריל -
20 במאי

ל'תורה
21 באוגוסט -
22 בספטמבר

ל'אומים
21 במאי -
20 ביוני

ל'קשת
23 בנובמבר -
20 בדצמבר

ל'גים
19 בפברואר -
20 במרץ

העולם הזה היו 50 פגישה שכזאת

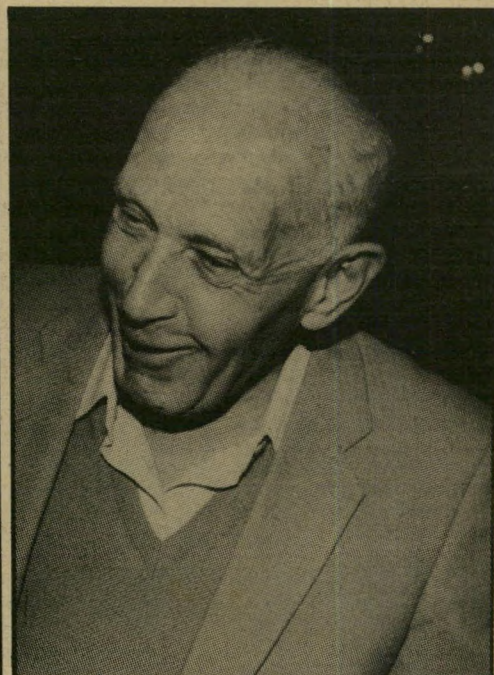

פטר בן הביא את מסמך הערב: עוגת 50 גדולה בדמות גליון העולם הזה, ועליו הכותרת "סקופ!" פו (סטפנסקי) הוא אחד

מרבית שזכו בשם מישפחה חדש כאשר התקבלו כחברים במערכת. הוא היה צלם המערכת בשנות ה-70 ולאחר זמן מה פרש והפך מנהל של בית-מלון.

חיים ברעם היה עורך המדור עולם-קטן. קוראים רבים גילו באמץ צעותיו את העולם השלישי. הוא אחיו של עוזי ברעם.

זאב היה קריקטוריסט קבוע של העולם הזה. לפני שעבר להארץ ולמעריב. שמו האמיתי והמלא זאב פרקש. במסיבה הוא הירבה להתבדח.

זאת לא היתה מסיבה ככל המסיבות. לא הוזמן אליה אף שר אחד, אף פוליטיקאי אחד, אף לא דוגמנית אחת. לא היו נשות-חברה ודיפלומטים. לא היתה תוכנית אמנותית, ולא רקדנית-בטן.

היו בה יותר ממאה איש שעבדו אי-פעם בעולם הזה. הם ובני/בנות זוגם. אחדים הביאו את ילדיהם. שמקצתם כבר משרתים בצה"ל. שיראו עם מי עבד אבא או עבדה אמא. כשהיו צעירים. מיפגש כזה לא יתכן בשום עיתון אחר בעולם. זה דמה יותר למיפגש של יוצאי יחידת-קומנדו. ואכן: כל הנוכחים נזכרו בעבודתם בעולם הזה כתקופת-שרות. מלאה באידיאלים ובהרפתקות.

היו שם, באולם היפה של הסינרמה, כתבים וצלמים, עורכים וציירים, ותיקים שהשתתפו בשבועון עוד כשנקרא 9 בערב. בעריכת אורי קיסרי, וצעירים שזה עתה הצטרפו למערכת. אחרי שסיימו את שרותם הצבאי לפני כמה חודשים.

הערב כולו היה מוקדש לסיפורים. דן מרגלית (עבד בשנות ה-50 המאוחרות) התנדב להנחות, ועשה זאת בחן ובהומור. אבל היתה בעיה: כה רבים נזכרו בהרפתקותיהם ורצו לספר. עד שרובם כלל לא הגיעו אל המיקרופון. אפשר היה לספר ולספר.

כשה נגמרה, קרוב לחצות, חזרו חברי המערכת הנוכחית למישרדי המערכת, כדי להכין את הגליון השוטף. הפעולה צריכה להימשך. באביב חיייהם, מי במשך תקופה קצרה, שנה, שנתיים, שלוש, ומי במשך עשר ועשרים שנים. שוש אביגל: "כתבתי בעולם הזה במשך שנה, בין תקופות: אחרי שסיימתי את לימודי בארץ ולפני שנסעתי לפאריס, לכתוב את הדוקטורט. בעייתון למדתי איך לתפקד בתנאי-לחץ. זה עזר לי אחר כך בחיים". אורי אלוני היה כתב, צלם ועורך-כיתוב בין 1960 ל-1963. עבד קשה.

תמר מרוז היתה עורכת-כיתוב. עובדה הידועה למעטים: היא שיסדה את המדור רחל מרחלת. לידה משה-לשם (לרר). לשעבר עורך-הספורט של העולם הזה.

נורית ארזי ובעלה, עמוס קינן, עבדו שניהם בשבועון בתקופות שונות. קינן היה בעל מדור סאטירי ואילו נורית היתה עורכת מדור הקולנוע.

יילה רזין באה להעולם הזה כצלמת, אך שוכנעה להיות גם כתבת. סידרת כתבות שלה על האורגזמה הנשית היכתה גלים בארץ.

נחון זור עורך המדור הסיפורי, משתובב. מסתכלת בו רחל אבנרי, הכורעת לרגלי אורי אבנרי. לידו יושבת זיוה יריב, שגם היא החלה את הקריירה שלה בשבועון.

שולמית יריב עורכת המדור רחל המרחלת מזה 27 שנים, בהפסקות, עם דב איתן, עורך-מישנה, חבר-מערכת מזה 37 שנים, בהפסקות. לידם משה לרר.

נידה גל זמרת, ערכה במשך זמן את המ' דור לילות-ישראל. היא מתחבבת עם אחיה גלס, שסיקרה גם היא ענייני חברה.

דן מרגלית נמנה עם יוזמי האירוע, התנדב גם לראיין את חברי המערכת בעבר ובהווה. מרגלית היה כתב בכיר בסוף שנות ה-50'. באווירה המבודחת היה קשה לקיים סדר.

דב קול גם הוא מיוזמי הערב, עם עוזי הדרי, עורך-כיתוב, וזאב יפת, חוקר בכיר, השלושה עבדו בשבועון באותו הזמן בשנות ה-60'. הדרי היה ידוע כשובב במיוחד, וקול לא נפל ממנו.

חנן מרמרי בשיחה עם קובי ניב ואברהם ברדוגו. מרמרי וניב, יחד עם ב' מיכאל ואפרים סידון, יצרו בשבועון את המדור zoo הארץ, שחולל מהפכה ויילד את ניקי-ראש.

התרוצץ, חיפש סקופים תחת כל עץ רענן. הערב השתתף באותה חרוות-ני עורים במירדף אחרי שיפורים. בין שיפור לשיפור הוא אומר: "השתח" ררתי מהצבא ישר אל תוך העולם הזה. היתה אווירה מישפחתית. היה לי חופש מוחלט לעשות ולכתוב כל מה שאני רוצה. למדתי מה זו עיתונות, ובעצם כל מה שאני יודע היום, למדתי אז."

תווית גדולה צמודה לדש כיגדו של כל אחד מהמוזמנים, ובה שמו, מניין שנותיו בהעולם הזה ותפקידו, ובפי' נה הימנית הסמל המפורסם: "בלי מר"א, בלי משוא-פנים."

את התווית קיבלו כולם בכניסה. שם גם הוצב ספר-המוזמנים, שבו רשם כל אורח את ברכתיו או הברכותיו. על המלאכה ליד דלת הכניסה ניצחו חנה גבאי, מזכירת המערכת, וגילה כ"ץ ומירב גבאי, עוזרותיה. מירב היא גם בתה של חנה.

מישהו שואל בקול מבוסס: "למה לא חילקו תוויות גם לקוראים? אני, למשל, קורא את העיתון בין השנים 1953 ל-1987!" והוא לוגם, הקורא הר' אלמוני, מתוך כוסית דקה, נוזל שקוף, צלול, המעלה פלאים את מצב-רוחו. נראה שבא כבד-יוג של אחת מחברות המערכת לשעבר.

יכני הנצחי, בעל התלתלים המל' בינים וההליכה המרושלת, חג מסביב לבר כמו רבורה מסביב לפרח. "מה זאת אומרת, מה לי ולהעולם הזה?" הוא מגחך בביטול. "כל החיים שלי קשורים בעיתון הזה!" הכוס מורמת בורחות אל פיו, ובתוך שניות הנוזל השקוף היה כלא היה.

ראשון המגיעים היה שימרון סאמט, שכתב בגליון הראשון של העולם הזה (אז 9 בערב) ב-11 במאס 1937. אפשר היה לנחש מי ותיק ומי חדש על-פי סדר ההגעה. הוותיקים ביותר הגיעו ראשונים, חוששים להפסיד ולוא רגע אחד של זיכרונות-נעורים.

בין המקדימים היו גם דוד רובינגר, צלם, 1951/3 וקריאל ("דרש") קרדוש, עורך גראפי, באותן השנים ממש. לא רק שנות-העבודה, גם הוונות היו משותפות. והצדעה, דוש צוחק צחוק רך וביישני, "הייתי אז עולה חדש, וזו היתה העבודה הראשונה שלי. שימשתי גם כעורך גראפי, גם ככתב וגם כסופר."

"אחת המשימות שהוטלו עלינו היתה לסקר את נשף-הסטודנטים בחי' נסעתי עם רובינגר וכתב. קראנו לזה "חוליית-כיסוי", כתב, צלם ועורך גראפי, המחליט במקום-האירוע איך תיראה הכתבה."

"אחרי הנשף החלטנו לבדוק את מ' צב בתי-הזונות בחיפה התחתית: ברקנו טוביטוב ומצאנו שהסחורה בחיפה איומה."

רובינגר טופח לרוש על הכתף וצוחק כליכך שגופו מתקפל לשניים. "ואתה ייבד את המצורעים?" הוא שואל אחרי "גזע מעט". במשך יומיים ישבתי "חוליס למצורעים בירוש" לים "נסיון להוכיח לרופאים שצרת היא מחלה שאינה מרבכת. ואחר-כך פחדתי שאני טועה והרופאים צודקים. ברקתי כל רגע את כפות-הידיים כדי

שרית ישי שהיתה במשך שנים המראיית הראשית של העולם הזה, מתחבבת עם שלמה סתר, צלם ראשי לשעבר. שלווה את אבנרי בזינוק הראשון למצריים. גם הוא התחתן במערכת.

דוש הקריקטוריסט הראשון של העולם הזה, בראשית שנות ה-50'. מחליף זיכרונות עם דוד רובינגר, צלם המערכת של השבועון באותו הזמן, כיום צלם בכיר בשבועון טיים. השניים שוחחו ארוכות.

שימרון סאמט השתתף בגליון הראשון של העולם-הזה (אז 9 בערב). בתצלום הוא משוחח עם ד"ר אמיל פוירשטיין, כותב דיוקנאות ב-9 בערב, בימי אורי קיסרי כעורך.

(המשך מעמוד 35)
לראות אם אין עליהם כתמים.
עכשיו רוש צוחק. "ואני אמרתי לך
שזה מתחיל מנקודה קטנה על המצח.
ושכרתי שתתחיל לברוק את המצח."
בהיסחידה רובינגר מלטף את מצחו.
שיחה:

"מה את מעריפה, נקניקה או שני
צל?"

"תביא, תביא את שניהם ואל תשאל
כל-כך הרבה שאלות."
"מי היה מאמין שלפני 20 שנה,
כשעבדת בהעולם הזה היית רוה כל-
כך, שונאת לאכול, אוהבת רק לעבוד,
להביא סיפורים, לכתוב."
"מי אני?"

חבורת-חבורות נקבצות באולם.
חבורת הארץ יוצאי העולם הזה היא
הגדולה מכולן: רן כסלו, תמר מרון,
יהושע שגיא, גירעון ושימרון סאמט,
יואל מרקוס, קובי ניב, ב' מיכאל, רן
מרגלית. בפניהם יוצאי העולם הזה
שהגיעו לחדשות: רינו צור, שרית
ישיור, יוסי היימן, גילה רוז, רן בן-

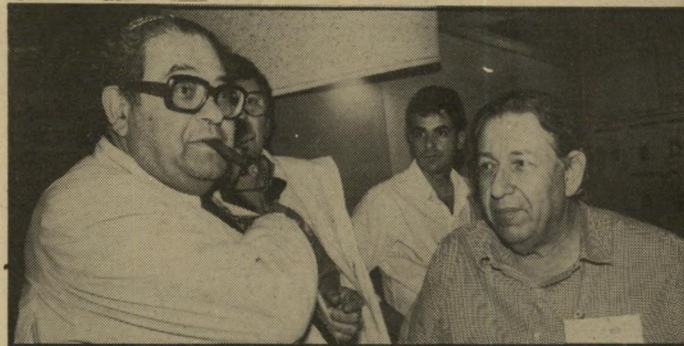
רן כסלו היה עולה חדש מ-
פולין כאשר התקבל
לעבודה, והפך במהרה לכתב בכיר.

נורית בחיער היתה עורכת האופנה של ה-
עולם הזה. ככל הנוכחים היא
נשאה תווית ובה שמה, תפקידה - ותקופת שרותה.

דב לייך מעם בשנה הוא מעצב את
שער הגיליון של אישה-
נה. אחד מקודמיו בתפקיד היה שמואל בק.

יצחק ליבני עבד כעורך מדור-התשבצים. מאחוריו עמיקם
גורביץ', עורך-כיתוב לשעבר ואשתו. ליד זיווה
יריב הקריקטוריסט אבשלום, כשמאחור רפי זיכרונני ולמטה אלה ברקת.

אורי סלע שתרגם תרומה חשובה לעיצוב העולם הזה כעורך
גראפי וכעורך-כיתוב. בשיחה עם הרב שמואל
אבידור הכהן, שהיה בשנות ה-50' פרשן פוליטי של השבועון המסויים.

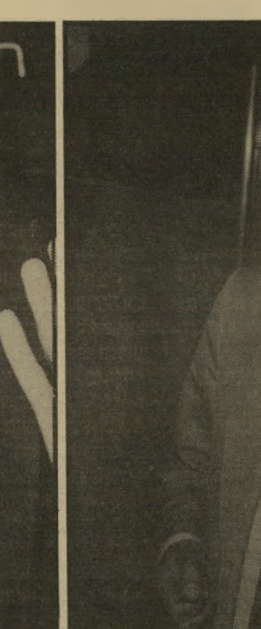

ציפי מנשה צלמת וכתבת לשעבר, עם העורכת המישפטית.
עורכת-הדין אילנה אלון. ומזכירת המערכת חנה
גבאי, שזכתה בגילויי חיבה מיוחדים מהכתבים, הוותיקים והחדשים.

דן בן-אמוץ שמדורו הופיע בשנות ה-60' בהעולם הזה, מחבק
את אברהם סיטון, מנכ"ל העיתון, המנצח זה יותר
מ-20 שנה בהצלחה על המאבק הכלכלי הקשה, של העולם הזה.

בה, הרגשתי שאם אבקר בעוד מסיבה
אחת — אתמוטט. עזבתי, ובמשך שנה
שלמה אחרי-כך לא ביליתי במסיבות
בכלל. לא יכולתי לסבול מסיבות.
דמויות: עמוס קינן בחולצה כחולה,

אורי דן בא להעולם הזה, הפך לכתב מצטיין
ולכתב צבאי והתקשר עם אריאל שרון.
הוא טען במסיבה שיש קווי דימיון בין שרון לאבנרי.

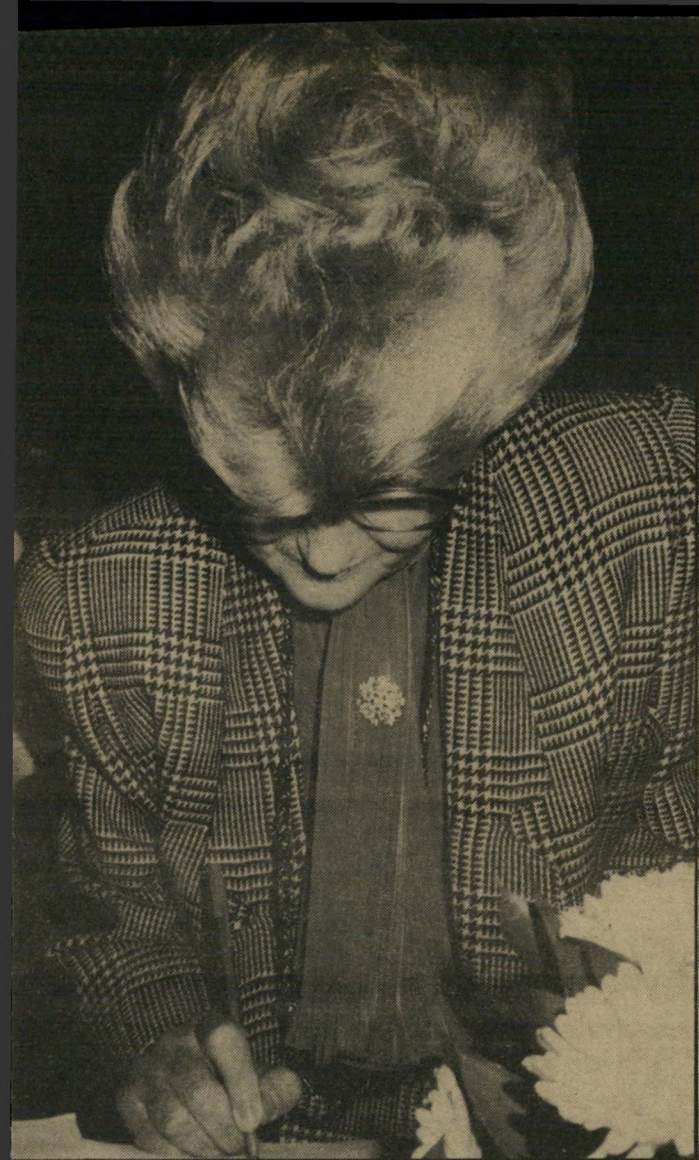

דן בן-אמוץ שמדורו הופיע בשנות ה-60' בהעולם הזה, מחבק
את אברהם סיטון, מנכ"ל העיתון, המנצח זה יותר
מ-20 שנה בהצלחה על המאבק הכלכלי הקשה, של העולם הזה.

בה, הרגשתי שאם אבקר בעוד מסיבה
אחת — אתמוטט. עזבתי, ובמשך שנה
שלמה אחרי-כך לא ביליתי במסיבות
בכלל. לא יכולתי לסבול מסיבות.
דמויות: עמוס קינן בחולצה כחולה,

יוסי היימן היה הכתב הפילי של העולם-
הזה והצליח לחדור לניכני ה-
עולם התחתון. היה מפורסם בדבקותו במשימה.

דינה אברך חותמת בספר האורחים. במיטבת ביתה נח" תם ההסכם שבו העביר אורי קיסרי את המערכת לאורי אבנרי וחבריו. דינה היתה נשואה אז לכתב יעקב גל המנוח.

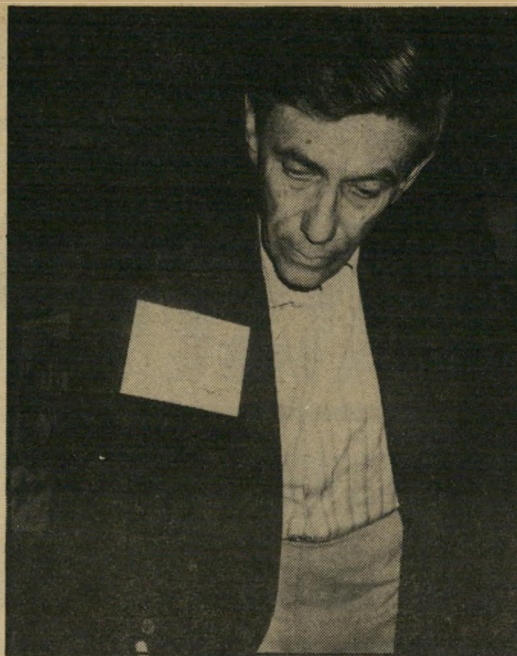
יוסי שנון העורך הגראפי הכיר במערכת את אשתו. דורית, ש" עבדה במינהלה. זהו אחד מהזוגות הרבים שנישאו במערכת. נוסף על חברי המערכת שמצאו בני ובנות זוג במהלך עבודתם.

רינו צדור יצא לסקר את מלחמת יום הכיפורים יחד עם רמי הלפרין, שנהרג.

בי מיכאל היה הרוח החיה של המ"דור zoo הארץ יחד עם חבריו. רכש במערכת השבועון את תהילתו.

מרסל זוהר הביא לשבועון את אחד הס"קומים הגדולים של שנות ה-70: פרשת האהבים של משה דיין עם אלישבע ציוניק.

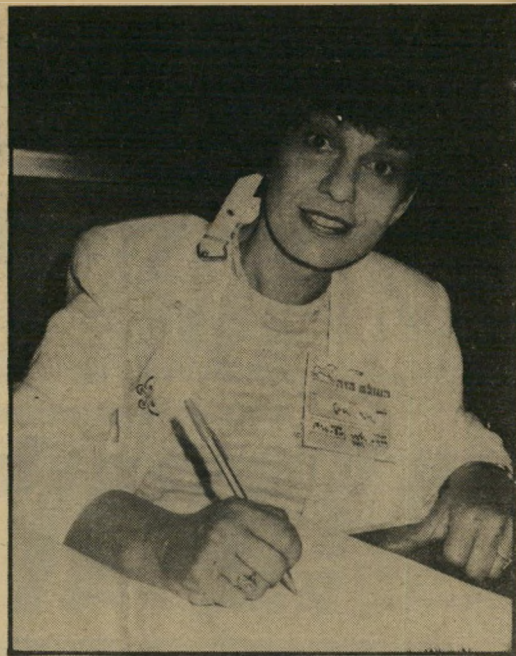
אמנון זיכרונ מכון זה זה יותר מ-20 שנה כיועץ המישפטי של הש"בועון. גם אחיו. אשתו ובתו עבדו בתקופות שונות.

הוורודה בגניבה. אורי אבנרי פורס ודן בן-אמוץ מתקרב בצעדים נחושים, נע"צר, אוהז בפרוסה קטנה, מהסס, מריח, מניח כצד. דיאטה. עניינים שכלב. ראשון העוזבים הוא קובי ניב. "כשאורי אבנרי יפרוש, אני אהיה מוכן להחליף אותו", הוא אומר. "ואם צריך" — אשנה את שמי לאורי, או לכל מה שצריך. העיקר שאהיה העורך של העיתון הזה."

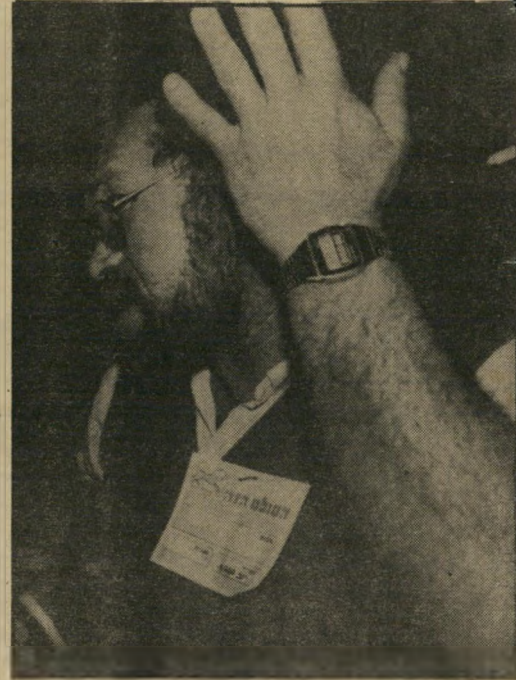
יאירה יסמין, בתה של הפסנתרנית פנינה זלצמן. סיפורים משולהבים על ימיה בהעולם הזה. על תאוותה האדרי"רה לשינוי זהויות ולתחפושות, מהל"כים עד היום במערכת.

דן בן-אמוץ ככוכב שחור. פניו טר"בים. וגם רוחו.

מישהו לאימוזה, שהוריד לפניכ"ן את התווית שעל חזהו, מלקק מהעוגה

שוש אביגל ערכה בעיתון מדור לבי"קורת התיקשורת. לפני שעברה לפאריס זכתה בתואר דוקטור בהצטיינות.

שלמה פרנקל ששקז' הרבה על ח" שיפת הקשרים בין כל השלוחות של המימסד הפוליטי-כלכלי-צבאי.

חופן את פניו בכפוף-ידיו, יושב, קם, מתהלך, וכשקוראים בשמו כדי שישג למיקרופון אינו שומע או עושה עצמו כלא שומע.

הרב שמואל אבידור הכהן ואשתו, המשוורת אריאנה הרן, מתפרשים ב"שולחן צדרי ומלוא גופם יכול להת"חרות רק בגופו של אורי סלע. היושב מולם. גם הכהן וסלע פעלו למען הש"בועון באותה התקופה.

שמואל מור היה עורך כיתוב של העולם הזה עד שיסד. יחד עם מקסים גילן, את השבועון בול.

מאיר תדמור ירש את המדור אתה והשקל מי"די יגאל לביב, ושימש אורים ותומים לרבים.

36 מדינות. מה ההליך הבירוקרטי שעל ממצא לעבור, עד שהמציאות תירשם כחוק? קודם כל צריך להתקשר עם עורך־דין, כדי שיבדוק במישר רשמי־הפנטים האם קיימים פטנטים־דומים דומים בתחום שבו עוסקים.

השלב הבא — הכנת דגם של הפינט. יש לבדוק את הדגם במעבדה המוכרת על־ידי רשמי־הפנטים. לאחר מכן יושבים עם עורך־הדין, ומכנים נוסח של הסבר טכנולוגי, מסבירים מה ההבדל בין רעיון זה לבין פטנטים קודמים באותו תחום.

את נוסח ההסבר הטכנולוגי מגישים למישר רשמי־הפנטים. בשלב זה מתחילות התכתובות ארוכות ומייגעות בין מישר הרשם לבין עורך־הדין. הרשם דורש, לעיתים, לשנות את נוסח ההסבר לגבי פרט זה או אחר, להחליף מילה מסיימת במילה אחרת. ריי שום ניתן לעשות ככל המדינות החדשות באירגון הבינלאומי של מישר די רישום־פטנטים. אירגון זה פועל מכוח הסכם בינלאומי.

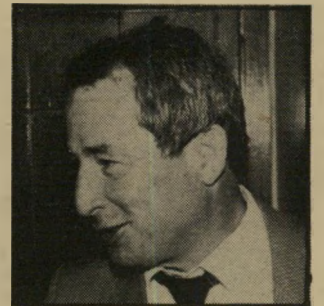
יאנוש עבר את התהליך המייגע הזה בארצות־הברית, ורשם את הפטנט בכל מדינות האירגון הבינלאומי: 36 מדינות. עכשיו הוא בישראל, בה יש לו מישפחה וחברים רבים. הוא רוצה שחבריה ישראלית תקנה ממנו את הפטנט, בטרם יפנה להציעו לחברות זרות. לדבריו, על־פי מחקר שעשה, יהיה על החברה שתקנה את הפטנט להשקיע 300 אלף דולר בלבד בפיתוחו ובייצורו.

רכי חיים

הפרקליט והעורב

הנהג ניסה להציל גזול, והותקף על־ידי עשרות עורבים וזעמים

גזול העורב התקדם לאיטו, כשהוא מרגל על שתי רגליו לעבר אי־התנועה. ים המכונות שנסעו באותה שעת בוקר מוקדמת מהרצליה־פיתוח לכיוון תל־אביב, לא הרגישו כלל בגזול המינתי. רק עורך־הדין יהודה ויינשטיין, חובב חיות ידוע, הבחין בעוף הקטן המנסה להימלט מהמון המכונות. למרבה שמירה למישפטו של רודי בלס,

מרקליט ויינשטיין

קובע פלדה:

שהוא אחד מסניגוריו, עצר מייד את מכונתו בשוליים־הכביש וירד להגיש עזרה לעורב הקטן.

העורב היה בגודל יונה קטנה, עדיין לא ידע לעוף. כיצד הגיע למרכזו של כביש סואן א־אפשר היה להבין. ויינשטיין לקח את הגזול בידיו, מתוך כוונה להביאו כמתנה לבנו. העורב לא ניקר אותו ולא התלונן, הוא רק השי מיע קול צווחה דקיק.

בטרם הספיק ויינשטיין ללכת ליכיוון מכונתו, שמע צווחות חרות. הוא הביט למעלה וראה כמה עשרות עורבים חגים סביב ראשו. הם השמיעו קולות רמים והתעופפו במהירות לעברו. "מרוב מהירות שכחתי את כובעי במכונת כשירדתי", סיפר ויינשטיין. "אבל כובע לא היה עוזר לי. היה צורך בכובע־פלדה נגד חבורת העורבים!" כוהירות ובמהירות עבר ויינשטיין את הכביש והניח את העורב על הקרקע. ליר חורשת אקליפטוסים. לצערו, לא היה לו זמן לבחון מה עושים העורבים הבוגרים למען הגזול שנפל, וכיצד הם מחזירים אותו לקינו.

וידוי אישי נוגע ללב של נעמה, הבת

המאומצת של יצחק ואופירה נבון:

"הייתי רוצה לראות את הור' הביולוגי"

למרות הזיכרונות הקשים, היו גם דברים טובים. "אהבתי לשחק שם במחבואים. הייתי ענקי, והיו בו המון מקומות מחבוא. כשהחברות הכי טובות שלי — עד היום — כוכי ומיכל, היו באות לישון אצלי, היינו מתגנבות מאחורי בלילה למיטבה, מפלחות פחית־סיידר וחטיפים, ועושות חגיגה בחדר. עשינו את זה כמו מיכצע צבאי. כשקט־בש קט, המטפלת ישנה בחדר הסמוך, ואני סור היה שתתעורר. "כשיצאנו מהמיטות, שמנו מתחת לכריות בובות, כדי שיחשבו שאנו

"אני זוכרת את עצמי ביום הראשון בבית־הספר. הגעתי לכיתה א' במכונת־שחורה ענקית, עם שומרים ושוטרים. הילדים מאוד לא אהבו את זה. "באמצע השנה החליטו בכיתה ל־החרים אותי. במשך שנה לא דיברו איתי. טענו שאני שחצנית. היום אני שמחה שעשו לי את זה, ככה למרתי לא להרים את האף. אבל אז זו הייתה בשבילי תקופה גרועה. "בכיתה אף אחד לא דיבר איתי, וכשהגעתי הביתה שוב הייתי לבד. כשהייתי חוזרת בבית־הספר, הייתי מתיישבת לארוחת־צהריים על שולחן

את הפוסטר, אבל לא היתה לי ברירה, כך צריך היה להיראות חדר של בת־נשיא... "כל הזמן הייתי צריכה לשמור על הסדר, כי בחדר ביקרו אנשים. אני בלגניסטית איומה, והיה לי קשה לשמור על הסדר. למזלי, היתה מתי פלת שראגה לכך."

חרם בכיתה

הזיכרון הראשון של נעמה מהמתמנות של אביה כנשיא הוא השומר שניצב בפתח ביתם. "לא הבנתי

"אני רוצה לעמוד מול הור'־מולידי" ולשאול אותם: למה מסרו אותי לאימוץ?"

ישנות". האם לא גילו למחרת במיטבה שח־סרים מיצרכים? נעמה מחייכת: "מה, פיתאום? בבית־הנשיא לא חסר כלום, אף פעם". עוד זיכרון מחויך של נעמה: "מעל אולם־האירועים היה מחסן, שממנו אפשר לצפות באולם. אחרי שהיו משייכים את ארז ואותי לישון, היינו משייכים גנבים בפיתאום למחסן ומציעים לארז לסיחוריועים. "פעם, כאמצע אירוע חשוב, ארז לא יכול להתאפק וצעק: אבא, שלום! כל האורחים התפקעו מצחוק, וארז ואני ברחנו למיטות."

לקראת סוף תקופת הנשיאות לא יכלה עוד לשאת את עובדת היותה בתו של הנשיא. בחוסר־סבלנות חיכתה לסיום הכהונה, וספרה את הזמן הנוטר. נעמה אומרת, שיצחק נבון סירב להיענות להפצרות שיכהן קרנציה נוספת כנשיא, רק בגללה. היא הבהירה לאביה שאם ימשיך להיות נשיא — תעזוב את הבית והמישפחה, ותעבור לגור בפנימיה.

היא גם הפצירה באביה שיעזוב את הפוליטיקה לחלוטין. "הוא אומנם לא הסכים, אבל איך לי כעס או מרירות על כך. אלה הם חייו שלו, זכותו להתנהג כמו שהוא רוצה. אני אוהבת אותו מאוד ונאלצת לקבל את זה. "פעם הוא אמר לי שהוא לא ידע שכל־כך אסכול מהיותו נשיא. הוא חשב שאינה מזה. אך גם אילו היה יודע מראש שכך ארגיש, הוא היה מתנהג אותו הדבר. זה התפקיד שאליו הוא שאף כל חייו."

מדברים

על פרוטקציה

נעמה אינה מתעניינת בפוליטיקה כלל. "אמא רוצה שאהיה חברת־כנסת, אבל אני בחיים לא אתקרב לפוליטיקה. אם בעלי ירצה, לא אתלהב מהרעיון, בגלל הילדים."

ארז־ארז, עם סכ"ם מפואר. הייתי צריכה לאכול על־פי כל כללי הנימוס. "מה נאכל — זה קבעה המבשלת, ולא אני וארז. לפחות את ארוחת־הבוקר אבא היה מכין... אחרי־הצהריים לא יכולתי לצאת מהבית בלי שמירה". גרולי עולם, שביקרו בבית־הנשיא, לא עשו רושם על נעמה. ברוב המיקרים היא לא ידעה מי הם. היא מביטה בתמונה שבה נראים היא וארז כשהם לוחצים את ידי נשיא ארצות־הברית לשעבר, ג'ימי קארטר, וצוחקת: "עשו לי קוקיות, הלבישו אותי בשימלה אל־גאנטית ששנאתי, ואמרו להתנהג יפה, ללחוץ ידיים לאיש הזה — ולעוף משם. כך היה."

תי למה עומד שוטר בכניסה, וזה גם לא מצא חן בעיניי. מאוחר יותר הבנתי שאנו עומדים לעבור דירה. "כשראיתי את בית־הנשיא בפעם הראשונה, קיבלתי שוק. לא האמנתי שזה הבית שבו נגור. הבית נראה כמו בית־מלון. לקח לי הרבה זמן להבין שזה בית. "מייד כשנכנסנו לבית, הצמידו לארז ולי מטפלת, שנמצאה איתנו כל הזמן ודאגה לכל דבר שביקשנו. במובן מסויים היא היתה כמו אמא שניה. השעות בהם התראינו עם אמא ואבא פחתו מאוד. בשלב מאוחר יותר ארז התקרב למטפלת יותר ממני, ואני נשארתי די לבד בבית הענקי.

נעמה עם ארז, אופירה ויצחק במישכן הנשיא. השעות שבהן התראינו עם אבא ואמא פחתו מאוד.

שי כרם העולם הזה

נעמה השבו

היא איימה לעזוב את הבית אם ייבחר שוב כנשיא

שבכלל לא מביא תועלת. שהוא אולי אפילו נגדך/ ואתה. עוד אומר: תודה. "ככה אני רואה את העולם. אנשים מתנהגים לפי איך שתכנתו אותם. לפי איך שהם חייבים. לא כמו שהם באמת רוצים." קטע אחר שכתבה: אתה חי כדי שאולי אחרי-כך יזכרו אותך. אחרי שתמות./ במילים אחרות - אתה חי כדי למות./ כי מעפר אתה ואל עפר תשוב. "לא. המוות לא מטריד אותי, החיים מטרידים אותי. זהו עולם של שאלות ללא תשובות." מלכר הכתיבה, אוהבת נעמה לשיר. היא משמיעה לי קלטת שבה היא נשמעת שרה בקול צלול ויפה.

"אני הולכת ברחוב ומחפשת אנשים הדומים לי. אולי אלה הם הורי הביולוגיים..."

"אני לא רוצה להיות זמרת רק בגלל הפירסום. טעמתי מזה די והותר, הספיק לי." נעמה מודעת לכך, שכתוצאה מה פירסום יש ילדים שמתקרבים אליה, רוצים בחברתה. "אני משתדלת להת-עלם מזה, להיות כמו כולם. בחופשה עברתי בתור מלצרית במסעדה. אני שים לא האמינו, חושבים שאני רק מזוהה אצבע - ומקבלת כל מה שאני רוצה. זה לא נכון!" החלום הכי גדול שלה הוא ללכת עם אבא ברחוב מבלי שיהיו אותם, מבלי שיעצרו להגיד שלום. היא ואבא, יד-ב-יד, לבר, בלי המכסים.

"פעם התעקשתי שהשם המלא שלי יהיה נעמה מרים איקס נבון. האיקס הוא שם מישפחתם, הלא-ידוע כרגע, של מולידיי. היום אני לא רוצה את שם מישפחתם. "אמא ואבא עשו בחוכמה שסיפור לי על היותי מאומצת. כך צריכים לנהוג כל הורים מאמצים. זה עדיף מאשר שהילד יגלה את זה לבד. ותמיד מגלים בסוף. "היחס אליי ואל ארו זהה. אין שום הבדל." יומיים אחרי יום-הולדתו של ארו, חל יום-האימוץ של נעמה, הנחגג אף הוא במישפחה. "אמא אמרה לי פעם: ביום-ההולדת שלך באת לעולם. ביום-האימוץ באת לעולם שלי." ארו, לעומת זאת, לא אוהב לחגוג

המריבה התרגזה ופלטת קללה יש-ראלית ידועה, המתייחסת למיקצוע האם. בכיתה השתררה דממה. כולם נותרו פעור-פה. לא האמינו שכך מד-ברת בתו של שרה-חנינוך. "מה לעשות, אני ילדה כמו כולם."

נעמה היא ילדה מאומצת, ומדברת על כך בפתיחות מדהימה. "אותי בחרו, ילד רגיל נאלצו לקבל בלתי-ברירה", אמרה פעם. ארו, אגב, לא אוהב את המישפט הזה.

היא לא יודעת מי הם הורי הביולוגיים. "תמיד רציתי לדעת את סיפור הולדתי ומי הם הוריי הביולוגיים. אני חושבת על זה המון. יש לי דמיונות פרוצים מי הם היו. אולי זוג נערים בתיכון? אולי אנשים עניים שלא יכלו לגדל אותי?"

"בין הורים לילדם צריך להיות דימיון פסי. אני הולכת ברחוב ומי חפשת אנשים שדומים לי, עושה חישוב בשנים אם הבן-אדם הזה יכול להיות אבי. לפעמים אני חושבת: אולי אני מכירה את אמא ואבא? אולי הם שכנים שלי? חבל שרק בגיל 18 מותר לפתוח את תיק-האימוץ."

"הייתי רוצה שאבא יהיה שרה-פנים וישנה את החוק, כך שבגיל 12 יהיה אפשר לפתוח את התיק."

"למה כל-כך חשוב לי לראות אותם? אני רוצה לעמוד מולם ולשאול אותם: למה? למה הם מסרו אותי לאימוץ?"

נעמה מפסיקה לדבר. משפפת את העיניים בידה, ומיד ממחרת להבהיר: "אני לא בוכה, סתם עייפות."

פעמים רבות היא מדמיינת את הפגישה בינה לבין הוריה: "אני רואה את עצמי במישרד אפור של משרד-הפנים. עומדת מולם ואור מרת: שלום, אני בתכם נעמה. מעניין אותי איך יגיבו. אם הם אנושיים. קשה לי להבין איך אפשר למסור ילדה לאימוץ."

יום האימוץ

ב פסטיבל הצגות-הילדים בחיפה, שבו שימשה אופירה נבון כנשיאת הפסטיבל, הועלתה הצגת-יחיד של גילה אלמגור, על-פי סיפורה האוטר ביוגרפי. ההצגה מספרת אודות ילדה יתומה מאב, שמעולם לא ראתה אותו. נעמה: "במשך כל ההצגה לא הפסקתי לבכות. הרגשתי הודות עצומה עם הגיבורה, למרות שיש בינינו שוני. לה היתה תמונה של אביה, לי אין תמונה. אין לי במה להיאחז. "להוריי מולידיי אין שום זכויות עליי. מרגע שמסרו אותי לאימוץ, התבטלו זכויותיהם. היום יש לי הורים, אמא ואבא שאני אוהבת בכל ליבי. הם ישארו הוריי תמיד."

הוא הסכים איתי." היו עוד פירסומים שפגעו בה. כמו זה האחרון, שבו סיפר עיתונאי מצרי כי אופירה נבון החליפה טבעות עם אנוור אל-סאדאת: לקחה טבעת-זהב ונתנה לו טבעת-מתכת פשוטה.

נעמה רותחת מזעם: "סתם שטויות, אמא בחיים לא היתה עושה דבר כזה, אני מכירה אותה. זה לא מתאים לה!" בתקופה שבה פורסמו ידיעות על יחסים עכורים השוררים לכאורה בין אופירה ליצחק נבון, ניגש לנעמה בן כיתתה ושאל אם הוריה מתגרשים. עד אז נעמה, לא קראה על כך דבר. "הייתי ממש בהלם. הגעתי הביתה בוכה. מה פיתאום מתגרשים? הרי הם כל-כך אוהבים האחד את השני - אמא ואבא הרגיעו אותי. היום ברור לי שהם לא יתגרשו אף פעם."

במשך הזמן למדה להיות אדישה לפירסומים. אדישה עד כמה שיכולה להיות נערה רגישה בגילה.

להיות בת של שר זו משימה בפני עצמה. בחברה ובכיתה-הספר מצפים ממנה להתנהגות מיוחדת. "אני חייבת להיות תלמידה טובה, להיות בסדר עם כולם."

פעם רבה עם ילד מכיתה. במהלך

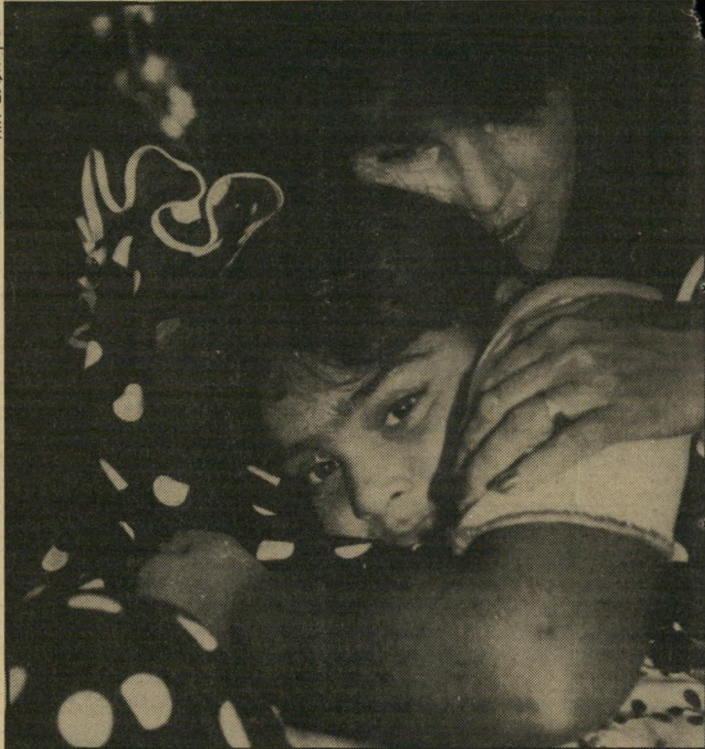
כשעזבה מישפחת נבון את בית הנשיא ועברה להתגורר בשכונת ימין-משה, בחרה נעמה את החדר הקטן ביותר בבית. נמאס לה הפאר וההדר שבהם חיתה בשנות הנשיאות.

יצחק נבון התחיל לעבוד במכון ואן ליר בתקופת הציון. לפני החזרה לפוליטיקה. נעמה אוהבת את השנה הזו.

"בשבילי היתה זו שנה נהדרת. נהניתי מאלמוניות יחסית, ומה שח-ורתי לחיות חיים נורמאליים. אבא לא אוהב את העבודה בואן ליר. הוא איש ציבור בנשמה. אוהב לעבוד מהבוקר עד הלילה בלי שינה. כשאין לו הער-מס, הוא מקטר."

אחרי השנה הטובה של נעמה חזר אבא-נבון לפוליטיקה, והתמנה כשר-החינוך. "גם היום אני לא יכולה ללכת עם אבא ברחוב, מבלי שהוא ייעצר כל חמש דקות ללחץ ידיים. אמהות סוחרות אלו ילדים קטנים, שלא מבינים מהחיים שלהם, ואמורות: הילד רוצה לראות אותך מקרוב! בכל זאת, זה עדיף מנשיא. או בכלל לא יכולנו ללכת ברחוב."

נעמה, על-פי גילה, צריכה ללמוד בכיתה ח'. לפני שנתיים קפצה כיתה,

נעמה ואופירה (1982)

היום יש לי הורים שאני אוהבת בכל ליבי

והיום היא לומדת בכיתה ט'. "בשקפצתי כיתה, ריכלו עלי בבית-הספר. אמרו שבגלל זה שאבא שרה-חנינוך, הקפידו אותי כיתה."

נעמה מספרת, שתמיד כשהיתה שומעת שמדברים על פרוטקציה, הייתה מגיבה ועונה. לאמה היא לא סיפרה. היא ידעה שאם תספר, תלך אמה למנהל בית-הספר, זה ידבר עם הכיתה, ואז שוב יאמרו כולם: פרר-טקציה.

נעמה, מסתבר, חשופה לביקורת מתמדת. גם את הביקורות המופנות כלפי הוריה היא כואבת. "לפעמים משמיצים בלי אמת, ואז אני מאוד נפגעת. הפגיעה הקשה ביותר היתה אחרי הבת-מיצוה שלי. כתבו בעיתון שהמסיבה היתה מפוארת ומנקרת עיניים. השיא היה במעריב לנוער. עורך העיתון כתב שזה לא בסדר, שבזמן שהמצב הכלכלי כה קשה, כשפועלי אגתא מפוטרים ואנשים רבים לא גומרים את החודש, חוגג שר-החינוך במסיבה יוקרתית. בהשתתפות 1000 מזמנים."

"קורם כל, לא היו אלף אנשים. הוזמנו 600, וגם כך רבים כעסו על אבא שהוא לא הזמין אותם. חוץ מזה, זו הבת-מיצוה שלי, ולא של אבא. זכותי לחגוג אותה איך שאני רוצה."

"כתבתי למערכת העיתון מיכתב חריף, והסברתי את עמדותי. אבא רצה לקרוא את המכתב ולצנזר מה שלא נראה לו. הסברתי לו שזה עניין שלי."

ציון צפריה העולם הזה

נעמה עם הוריה

"זאת היתה בשבילי תקופה גרועה"

מישפחת צור בסיגנון לואי ה-16 בצויריקר במיסעדה הסינית הנושית התרגזו

במרוצת הזמן למשולש ולמרוכז. הוא היה קונה, למשל, שמנים בכמות אדירה, היה מוכר אותם תמורת מודעות בעיתון, תמורתם קיבל מוצרים אחרים, וכן הלאה. הוא תמיד היה נדיב, ואף פעם לא התווכח על גובה המחיר.

חודשים רבים, כשהמיסעדה כבר לא היתה שייכת לו, עוד הגיעו אנשים כשבידיהם פתקים לארוחות-חנינם, שהכתיבו להם תמורת שרותים שונים.

משה צור, שהכל סביבו התנהל בסיגנון אל-גאנטי, גילה מהר מאוד את המחיר שהוא עומד לשלם עבורו. הוא לא היה מוכן לעמוד באיטליו האלגאנטי בשוק-הכרמל, כי היה קשה לו המעבר מן העבודה היומית באיטליו אל העבודה האל-גאנטית בלילה במיסעדת-הצוקרה. רק במאוחר גילה את הגניבות של כמה מעובדי האיטליו. במימדים אדירים. הריבית השחורה, שעמדה ב"ימים ההם על 25% בחודש, פגעה בו קשות.

לבנק לאומי היה צור חייב מיליון וחצי דולר. כדי להבטיח לעצמו את החוב, שיעבר הבנק את מניות-הבנק שמשה צור רכש. כשנפלו המניות במפולת הגדולה, ירד ערך המניות לשליש.

הבנק לקח את בני טל, בעל מישרד-החקירות, שהתפרסם בשעתו ברומאן שניהל עם פארה פוסט, כשזו היתה בארץ. במיכצע שתואם עם המישטרה, פלשו 30 בריגנים למסונית-החקירות ולאיטליו, ונעלו אותם.

ימים אחרים לאחר מכן פלש אישי-אופנה

וואה, רבר שהוכח כצודק מאוחר יותר, כשהבית כולו קרס תחתיו.

במקביל ניהל משה עסק עם יהלומן ישראלי, בנירירוק, בשם בועז זוסמן. זה היה מיסחר ב"יהלומים וזוהב. באחד הימים נמצאה הכספת של החברה פרוצה, נעלמו ממנה יהלומים, זהב ושעור ניקארטיה, בשווי של מאות אלפי דולארים. אביו של בועז השיג צרמער נגד משה, והעולם התחתון בנירירוק חיפש אחריו. צור נאלץ לברוח עם שתי בנותיו ואשתו הישראלית, חיה. כך הגיעה המישפחה ב-1977 לישראל.

בארץ ניהל אביו של משה צור, יחד עם שותף מקומי, עסק של גידול חזירים בצפון הארץ. החווה היתה הגדולה בארץ. חוץ מזה ניהלו מישפחה בשוק-הכרמל בתל-אביב.

משה נכנס לעסק, וכמינהגו החליט לנהל אותו כסיגנון של משה צור. אלגאנטי ויוקרתי. הוא פתח חנות מפוארת בשוק, בשם בוטשר בוי. שתוכנה על-ידי אריכל, את הקונים בה שירתו מוכרים הלוושים במדים לבנים. משה לרשות החנות היתה רשת של שליחים, שאגה להביא את הסחורה לבתי-הקונים. גם נעזר בשרותי מישרד לפירסום וחיסי-ציבור.

במקביל רכש את מיסעדת-הצוקרה הסינית בכפר-שמריה, טייסט אוף סצואן. זאת היתה המיסעדה הסינית המפוארת ביותר בארץ. היא קושטה בפסיל-אמנות סיניים, ובציור ענק של ארבעה מטרים. על מלאכת הציור ניצח אמן רוסי בשם יצחק ספקטור. הוא עבד על הציור במשך שנה וחצי. בציור נראה נשק בסיגנון לואי ה-16.

הנוכל הנערמנטי

נורה במיאמי

משוק-הכרמל למיסעדה בכפר-שמריה. ומכיוון שמשה היה חייב לו כסף רב, פינה את העוברים והכרים על בעלותו על המקום.

הסתבר שמשה צור חייב למסעדה-הכנסה סכום של שני מיליון דולר. סכום דומה לבנק לאומי וסכום גדול לאיפחות לאנשי שוק-הכספים ה"חור".

אחד הבעלים של מגנדה, מיסעדה בכרם התימנים, שיצא מבית-הסוהר, היכה אותו כמה פעמים, ולבסוף לקח ממנו את כוננית-האאודי בעלת-הטלפון.

משה המשיך בהסתבכויותיו. הוא פתח מישרד לפירסומיות, שבו הבטיח ארוחה-הינם לכל מפרסם. במקביל נכנס כשותף לרשת-מיסעדות יהודיות, בשותפות עם רב. מיסעדה נוספת שלו היתה הוויילג. ליד תחנת-הירוק בכפר-הירוק, היא עוקלה על-ידי נושיו הוויים יותר.

משה עבד לפי שיטה של הקמת חברות בש"ר שרת. רישום חברה חדשה עולה 300 דולר. משה היה יכול להוציא חמישה צ'קים ללא כיסוי לפני שהוכרו החשבון כמובל, רבר שהתפרסם בין הבנקים. בצורה כזאת הקים 20 חברות. הוצאו נגדו עשרות צווים. ואז הוא הוכרז כפושטן-רגל, והתמנה לו כנוס-נכסים. שאיתו הגיע להסדר של תשלום חודשי קבוע.

הוא לא יכול היה לעמוד אף בתשלומים אלה. לכן היה נעצר מדי פעם, ונאלץ לבלות ימים בכלא.

אשתו, חיה, הסתגרה עם הבנות בדירה שכורה בהרצליה, וניתקה מגע עם הסובבים אותה.

סבל רב במיוחד נגרם לה כשמשה מכה תמורת 50 אלף דולר, נכסים שהיו מעוקלים, ושהיו שייכים לאביה בן ה-90. כך מכר לבעל דוכן הפלאפל התאומים בגיבעתיים חנויות בבתים. מעשה זה גרם לניתוק מוחלט עם מישפחתה של חיה. אחרי הניתוק בין משה ובין אביו ואחיו.

בלית ברירה עזבה חיה, לפני חצי שנה, את הארץ. היא הצליחה לעזוב.

לפני שלושה חודשים הודיע קרוב של משה שהוא נמצא באילת. רק מאוחר יותר הגיע שיחה מארצות-הברית. משה שוחח עם נושיו. לתדהמתם תם הצליח לצאת, למרות כל צווי-העיכוב שהוצ"א נגדו.

לפני חודש הגיע למישרדו של אישי-הביטוח זאב זמיר, שהיה שותף עם משה בכמה מיסעדות. אדם שברשותו היה פתק, שניתן לו על-ידי משה בארצות-הברית. משה דרש מזאב כסף, תמורת שעויה-הובע שמכר לו.

צור ידע לאן לברוח. למכרו בארץ סיפר ש"ראש עיריית מיאמי, המנהל רוכאן עם ישראלית, הוא ידידו הטוב.

ברור שהרירות אינן הפרק האחרון במעלליו של הנוכל השרמאנטי.

במקום רמותו של מלך-צרפת, במחלצות-הפאר, הופיעו פניו של משה צור, כשליצודו, בקרינור לניו, אשתו חיה ושתי בנותיו.

הוא הפך אישי-חברה מבוקש, ונראה תכופות בחברת השגריר המצרי, סעד מורתרה, שהיה מבאיה-מיסעדה הקבועים.

במיסעדה זאת ערך המיליונר מונרק פורר את מסיבת יום-הולדתה ה-50 של אשתו, רוחקה. אני שי החברה נראו חוגגים בה אירועים מישפחתיים. מרבית השגרירים והדיפלומטים. המתגוררים ב"הרצליה-פיתוח ובכפר-שמריה. פקדו את המקום. מחזור הכספים של משה היה גדול. אך הוא הלך והסתבך. הוא התחיל ללוות כספים בריבית קצוצה, ובמקביל פיתח את נושא הבארטר — סחר חליפין — שבו הגיע לדרגת אמנות. הוא היה מתחיל בעסקי-חליפין אחר. שהפך

הבתים העשירים, בעל רשת גדולה של בתים להשכרה.

בראשית דרכו היה משה נער-שליחיות של הרוד. הוא סחב את המיזוודות והיה אחראי להעברת הכספים.

עד שיום אחד עבר חתול שחור בינו לבין ה"רוד". סכום גדול של כסף, שהיה אמור להגיע מדרום-אמריקה, נעלם. ה"רוד" לא היה מוכן לקבל שום תירוץ, וזרק אותו מהעסק. משה התחיל לנהל רשת של מיכנסות אוטו-מטיות בבתים-מגורים. אך המאפיה המקומית לא הסכימה להחזיר את העסק שבו היתה לה שליטה מוחלטת.

נוסף על עיסקי המיכנסות התחיל משה לבנות בניין להשכרה על קלונסאות על המים, בטכניקה מיוחדת. אך הבנק שלו לא הסכים לתת לו ה"ל"

צור באיטליו בשוק-הכרמל ועם השגריר המצרי סעד מורתרה במיסעדה ניקמת המאפיה

שושנה שיף וארנסט יפת
אסתר ויונתן זוכוביצקי שרו איתם על "חד גדיא"

פסח כשר בגולה

אפשר כבר לעשות אצבע משולשת לכל הלי שונות הרעות, שאמרו שאם אסתר זוכוביצקי תיסע לניו יורק לחיות עם בעלה, יונתן זוכוביצקי, בלי להסדר, היא כבר לא תחזור משם. אז היא חזרה, ליריעתכם. את לילה הסדר בילו הזוכוביצקים עם הזוג ארנסט יפת ושושנה שיף, וכולם אכלו קניידלך ומצות, ושרו חד-גדיא, חד גדיא, כי זה מזכיר להם כמה דברים שקרו לחברים שלהם. אחרי עוד כמה ימים, לקחה אסתר את ילדיה וחזרה איתם ארצם, גם כדי להיות פה וגם כדי לסתום את הפה לבמה אנשים. אגב, שושנה וארנסט נראים מאוהבים יותר מתמיד, ויועידו אומרים לי שהנה אוטרטון הם יכריזו על נישואיהם. מתה לדעת ממה יהיה הזוג הצעיר אחרי החתונה.

חוה מחכה לרפי – אי אי אי...

כשאני חושבת על זה, ממש לא ברור לי איך זה לא קרה עד היום.

כבר שנים יש רפי שאולי מצד אחד, וכבר יש חווה לוי מצד שני. אז איך זה שער היום לא התחברו שני אלה?

הפסיקו לדאוג: הם התחברו סוף-סוף! אז עשיתי רינג'רדינג לחווה, כדי לשאול אותה מה העניינים בדיוק. "הלו, חווה, כאן רחל המרחלת."

חוה לוי
היא פנויה –

"ידעתי שתטלפני, חיכיתי לזה. לא יכול להיות שאת לא תדעי". "בטח שאני יודעת, נו, איך נפגשתם פיתאום?" "נפגשנו. הוא פנוי מבחינה ריגשית, אני פנויה מבחינה ריגשית, וחץ מזה הוא גבר משגע." "ומה את עושה עכשיו כשהוא נסע ללונדון?" "מה זאת אומרת? אני מחכה שהוא יחזור!"

הולכים כל היום וחוגגים

כל שנה ב־10 כמאי חוגגת הפועלת-היחצנית מירי זיכרונאי את יום-הולדתה, ועושה מין מסיבת נשים של אחרי-הצהריים לכל חברותיה. החברות באות כשבדיהן מתנה, ובלי בעל, ושרותות מיץ ואוכלות סנדוויצ'ים קטנים ומאחלות למירי שתגדל קצת בשנה הבאה. גם השנה נערכה המסיבה של החברות אחרי הצהריים, ובאמת לא נראו שם גברים, מלבד צלם או שניים, הבעל של הזמרת נירה גל וגבר אחד קטן ועדין, לבוש מיכנסייגברדין, ז'אקט קלאסי ותיסרוקת של פלייבוי. הגבר הכתובב לו בין הנשים, שתה קצת מיץ, הריח כל סנדוויץ'

רפי שאולי
הוא בלונדון –

נואל דונסקי
גברבר קטן ועדין

כזה עשיר ועדיין לומד

אם הקטע הזה נראה לכם רועד, זה מפני שכל הגוף שלי רועד מצחוק בזמן כתיבת שורות אלה. בעל אחד ממלונות-הפאר בישראל, בחור בן 60 פלוס, קצריקומה, עבה-בשר, קרח וממושקף, המדבר בעיקר יידיש, הוחזר מנמליה-עופה בן גוריון מפני שכרטיסי-הטיסה שלו לא היה כל-כך בסדר. הוא ניגש לפקיד הלוקח את הכרטיסים בנמל, ונתן לו את הכרטיס. הפקיד הסתכל בכרטיס, הסתכל בבעליה-מלון הגוף, ופרץ בצחוק אדיר. בבעליה-מלון שאל בידיש שוטפת מה מצחיק אותו, והפקיד אמר שהוא אף פעם עוד לא ראה סטודנט כל-כך מבוגר. הסתבר שבעליה-מלון העשיר יודע שסטודנטים מקבלים הנחה גדולה בכרטיסי-הטיסה, והוא לא הבין למה הוא, שכל חייו עדיין לומד, לא יכול להשתמש בזה. בקיצור, החזירו אותו הביתה, וביקשו ממנו לקנות כרטיס רגיל. אני באמת מקווה שהוא למד משהו מהסיפור הזה, ועכשיו הוא כבר לא יהיה יותר סטודנט.

לפני שהוא אכל אותו, והתנהג מאוד באל-גאנטיות. במשך רוב המסיבה לא ידעתי מי הוא הגבר, אבל הוא נראה צעיר מדי מכדי שאתחיל לי-התעניין. רק אחרי שעה, כשהוא פנה אל הדוגמנית קארין דונסקי ואמר לה "נו, אמא, בואי כבר!" הבנתי שהוא בן ה-12 של דונסקי, ששמו בישראל נואל. לא יכולתי להתאפק ושאלתי את נואל למה הוא בא עם האמא שלו למסיבות של נשים. "אני בא רק בשביל האח"מים." "סליחה?" "אנשים חשובים!" "נו, פגשתי כאן אנשים חשובים, הפעם?" "הפעם זה ממש לא מוצלח, רק אח"מ אחד." "מי זה, אם מותר לי לשאול?" "ציפי שביט, אבל אני כבר לא צריך אותה." "מה זאת אומרת?" "כבר יש לי שלוש חתימות שלה. אז אני לא צריך אותה יותר."

1 באפריל אבל מאוד רציני

אתם ידעתם בכלל שיש בראזילים בלונדיים, בעלי עור ורדרד? אני לא ידעתי את זה עד שר-איתי את לי, בת השנה, בתה של ורד ציבעון. איזו ילדה כולה כספית, חן וחיוכים, וגם שימלת-מלמה וסרט על הראש, ופרח על הדש ותחרה על התחתונים. ורד, שלא הצליחה ללדת ילד, לא חשבה הרבה זמן, נסעה לפני שנה לברזיל והביאה משם את

ורד ציבעון ובתה עלי
שימלת מלמה וסרט על הראש

לי הקטנטונת. עכשיו, כשלי כבר בת שנה, הן לא נפרדות. ורד לוקחת אותה לעבודה שלה בסטודיו באילת, וגם כשהיא נוסעת למסיבה בתל-אביב היא לוקחת את הקטנה איתה. את לי היא בחרה לעצמה ב־1 באפריל 1986, ועכשיו היא החליטה שאם זה כל-כך הצליח, למה לא לנסוע שוב ב־1 באפריל 1988 ולהביא ללי אח או אחות? ובאמת למה לא?

הנסיכה

והאם החולה

אחרי שמונה שנים של היעדרות, הגיעה לארץ לביקור של שלושה ימים מלכת-המים הראשונה של הער' לם הזה לשנת 1958 ומלכת-היופי של ישראל לשנת 1962, הגברת יהודית מזור. כשהיא מלווה עלידי בעלה הר' שני, אלפרד טאובמן, שנבחר השנה עלידי ירחון-הכספים מוצ'ן כאחד מ-500 האנשים העשירים ביותר באמריקה.

כשלושת ימי שהותה בארץ לא ביקרה יהודית את אמה מגי, בביתה שבירושלים, אלא את אחיה, הבית שבו נולדה וגדלה. יהודית מנסה מזה שנים לשכח בכל מחיר את עברה הישראלית. לטענתה, היא שכחה את שפת-אמה. בשנה האחרונה לקתה אמה במחלה ממארת. כל ידידיה-המשפחה היו מ' שוכנעים שיהודית, הבת היחידה, שהיא מקור בלתי-נרדף של גאווה לאמה, תבוא בשעות קשות אלה כדי לסעוד את אמה. אך מי שהגיע לטפל באמו החולה היה אחיה יפה-התואר של יהודית, בועז מזור, המתגורר זה יותר מ-20 שנה בניו-יורק.

בארוחה החגיגית שעוד ראש עיריית-ירושלים, טדי קולק, במיסעדת מייסכנות שאננים לכבוד הווג טאובמן, היו נוכחים לאה רבין, יוסי חוזה חכמי, גיטה שרובר, אסתר רובין, ומגי האם — שבאה בלוויית בעלה השני, יוסף מגריור.

פעמון למשרתים

קשה היה להבחין במגי במה ש'עבר עליה בשנה האחרונה. היא נראתה יפהפיה וזהרת, כתמיר. היא התאלמנה מאביה של יהודית לפני

שנים רבות, ונישאה לחבר הטוב של בעלה המנוח. היו רבים שטענו או שהיא עולה ביופיה על בתה, יהודית. היא אשה גבוהה, שחורת-שיער, בעלת עיניים ירוקות.

מגי ידועה כאשה גאה. מעולם לא ניסתה לנצל את הצלחת בתה. היא נשארה בארץ, למרות העובדה ששני ילדיה ונכדיה מתגוררים בארצות-הברית, וזוכים שם בהצלחה. כשהיתה נוסעת לבקר את הילדים, היא נסעה רק כשהזמנה. כל נסיעה כזאת היתה מלווה בקניית מתנות יקרות לכולם. הנסיעה היתה גם מלווה בהכנות קדחתניות, כמו עשיית ריאטה, הכנת מלתחה תואמת ושינון מתמיד של שיעור-אנגלית. כל זאת, כדי שלא לכיש את יהודית ואחיה.

בראיון להעולם הזה סיפרה מגי: "יהודית נולדה לחייוורה. יש ילדות שגולדו כדי ללמוד, יש ילדות אחרות שגולדו כדי להפוך לעקרות-בית, ויש כאלה שגולדו כשחוחם הווהר טבוע על מיצחו. יהודית היתה כזאת". כאשר נבחרה כמלכת-המים, בגיל 14 וחצי, (היא טענה שהיא מבוגרת

יותר), בתחרות שאורגנה עלידי הער' לם הזה, היא התגלתה בראשונה. אותם הנתונים הובילו אותה מאוחר יותר, בגיל 19, לזכות בתואר מלכת-היופי של ישראל. היא נשלחה לתחרות מיס-תבל, ולא זכתה בתואר המיוחל, רק מפני שיצאה, ערביהתחרות, לבלות עם אחד ממארגני-התחרות. אך לעומת זאת היא זכתה בבעל אמריקאי, הרברט רוניק, שחיזר אחריה בעקשנות במשך שלושה חודשים. "הרבי", מיליונר ב' עיסק-קסטיל בקרוליינה, הגשים את חלומה: מגורים בכיכרה-או"ם מס' 870, מול הנהר איסט-ריוור באיוור יוקרתי ביותר במנהאטן.

חלומה של יהודית מיוזרחי, מרחוב ארנון בתל-אביב, שיהיה לה פעמון לקרית משרתים, התגשם. יהודית פלשה לחוג-הסילון, והוג הירכה לנדרר ברח' ביהעולם, כשהם שוכרים בתים מפרי ארים באתרי-הגנוש היוקרתיים ביותר. נולדו להם שני ילדים, בת בשם טי פאני, על שם חנות-התכשיטים, וכן. הילדים למדו במיטב בתי-הספר ב' ארצות-הברית, אבל הם לא למדו את שפת-אמם — עברית.

יהודית כמלכת-המים 1958 לא בבית-החולים

לפני שנים אחדות, עם נפילת מניות הבורסה האמריקאית, התמוטטו עסקיו של בעלה, ובסמוך לזה גם נישואיהם של הרברט ויהודית.

שמיכות צ'ינצ'ילה

אחרי הגירדשים התחילה יהודית לעבוד בסניף הניו-יורקי של כריסטי, החברה למכירות פומביות של חפצי-אמנות ותכשיטים. כאחד הערבים הוותיקים היהודית להשתתף בארוחה חגיגית של החברה הגבוהה, שם הכירה לראשונה את האלמן אלפרד טאובמן, מהגרס במיקצועו, שעשה הודעתק מבניית קניונים ברחבי ארצות-הברית. היכרות זו הביאה לנישואין.

בהשוואה לאורח-חייה עם בעלה הר' ראשון, המיליונר, חייה עם בעלה השני, המולטי-מיליונר, הפכו אגדה בנוסח סינדרלה. במקום בית אחד, שעמד לרשותה בנישואיה הראשונים, עומדים לרשותה כיום שלושה בתים — אחד בטררויר, אחד בפאסדי'ן ודירת-פאר בניו-יורק. בכל אחד מהבתים יש צוות

של שמונה משרתים. לרשותה עומד מטוס פרטי, עם ארבע דיילות במישרה מלאה, הרואגות לעטוף את הנוסעים בשמיכות העשויות מפרוות צ'ינצ'ילה. לזרים היא אומרת שהיא נסיכה יוונית. אביה, בעל חנות ברחוב נחלת בנימין, היה ממוצא יווני. כאשר עיכבו אותה בארץ במשך כמה שעות, בעת ביקורה לפני שמונה שנים בגלל בעיות של דרכון, רתחה ונשבעה שלא לבוא עוד ארצה.

אם בעבר בילתה יהודית בחברתם של סתם-מיליונרים וכוכבי-קולנוע, הרי שכיום יושבת יהודית בארוחות ל' צידם של נשיא ארצות-הברית, רונלד רגן, ולצידה של מלכת בריטניה, אליזבת. בכבוד זה זכתה מכיוון שבעלה רכש את חברת-המכירות הפומביות הבריטיות סותבי, תמורת 400 מיליון דולר. החברה זכתה באחרונה בפירסום עולמי, כשמכרה את תכשיטיה של דר' כסית וינרוור, תמורת 50 מיליון דולר. לכן אין זה מפליא שבכל הסחרחרות הזאת של הגברת מיוזרחי-מזור-רוניק טאובמן, היא לא מצאה זמן לסעוד את אמה החולה.

יהודית עם הבעל הראשון, הרבי רוניק, והבעל השני, אלפרד טאובמן, בביקורה האחרון בארץ הנסיכה היוונית אינה יודעת עברית

מונטנה קרירה

העולם הזה

ראיון עם נעמה בת ה'14,
בתם של יצחק ואופירה נבון:

„שנאתי

כל דגע

בבית

הנשיא!“

